

Na osnovu člana 160. stav (1) tačka b), c), d), e) i f) u vezi sa čl. 29. stav (5), čl. 30. stav (5), čl. 44. st. (1), (2) i (3), čl. 54. stav (7) i čl. 76. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 36/08 i 87/12), čl. 4. i 14. stav (1) alineja 8) Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 5/09, 59/09, 103/09 i 87/12) i člana 16. Zakona o upravi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Ministarstvo sigurnosti donijelo je

**PRAVILNIK
O ULASKU I BORAVKU STRANACA
POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE**

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Ovim Pravilnikom propisuje se rok važenja aerodromske tranzitne vize, postupanje kod izdavanja viza na granici, izgled i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje vize i naljepnice vize, postupanje kod skraćivanja, poništenja i produženja vize, kod ulaska i izlaska stranaca i kod odbijanja ulaska, postupanje kod prijave rada, kod odobrenja i produženja boravka, prijave i odjave boravišta ili prebivališta, izdavanja lične karte za stranca, prestanka boravka, otkaza boravka, skraćivanja i ukidanja zabrane ulaska i boravka, vođenja knjige stranaca kao i druga tehnička pitanja značajna za ulazak, boravak i kretanje stranaca u Bosni i Hercegovini.

Član 2.
(Dokumentacija)

- (1) Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjeve u skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon) i ovog Pravilnika dostavlja se u original primjerku ili propisno ovjerenoj kopiji.
- (2) Dokumentacija iz stava (1) ovog člana koja je na stranom jeziku, dostavlja se sa prevodom na jedan od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Član 3.
(Obrasci)

Obrasci koji su sastavni dio ovog Pravilnika štampani su latiničnim i ćirilničnim pismom, na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i na engleskom i/ili francuskom jeziku, ukoliko nije drugačije propisano ovim Pravilnikom.

POGLAVLJE II - VIZE

Član 4.
(Aerodromska tranzitna viza)

- (1) Aerodromska tranzitna viza (Viza A) može se izdati strancu za jedan, dva ili više prolazaka kroz međunarodno područje aerodroma u periodu tranzita.
- (2) Aerodromska tranzitna viza (Viza A) izdaje se sa rokom važenja do tri mjeseca.

Član 5.
(Izdavanje vize na granici)

- (1) U izuzetnim slučajevima, Granična policija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Granična policija) strancu može izdati vizu na granici. U tom slučaju, u skladu sa članom 36. stav (5) Zakona, strancu se izdaje viza za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili aerodromska tranzitna viza (Viza A) za prolazak u trajanju od jedan dan.
- (2) Razlozi za izdavanje vize na granici mogu biti:
 - a) izdavanje vize iz razloga sigurnosti Bosne i Hercegovine - vrši se ako postoji pismeni zahtjev Službe za poslove sa strancima (u daljem tekstu: Služba) koji se dostavlja Graničnoj policiji,

b) izdavanje vize iz humanitarnih razloga - obuhvata potrebu vršenja hitnih ljekarskih intervencija i medicinskih evakuacija, učešća specijalizovanih timova u humanitarnim akcijama pronalazača i spašavanja usljed prirodnih i drugih katastrofa i slično,

c) izdavanje vize iz ozbiljnih profesionalnih razloga - obuhvata članove i pratiocce stranih delegacija koji po pozivu domaćih institucija prisustvuju zvaničnim sastancima, strane privrednike i predstavnike kompanija koji po pozivu domaćih institucija ili kompanija prisustvuju zvaničnim sastancima, članove sportskih klubova, društava i reprezentacija koji učestvuju na međunarodnim sportskim natjecanjima po pozivu sportskih saveza i slično,

d) izdavanje vize iz ličnih razloga nepredvidive i hitne prirode - obuhvata smrt ili iznenadnu ozbiljnu bolest člana uže porodice, prisustvo sahrani člana uže porodice, brigu o maloljetnom djetetu ili slično.

- (3) Zahtjev za izdavanje vize na granici podnosi se lično Graničnoj policiji na graničnom prelazu voditelju tima ili policijskom službeniku koji ga zamjenjuje. Granični prelazi na kojima se može izdati viza na granici propisuju se odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.
- (4) Uz zahtjev za izdavanje vize na granici stranc daje pismenu izjavu o razlozima neodgodivog ulaska u Bosnu i Hercegovinu i razlozima zašto nije bio u mogućnosti da unaprijed podnese zahtjev za izdavanje vize u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: DKP BiH).
- (5) Osnovanost razloga za izdavanje vize na granici, dokaze o nemogućnosti prethodnog podnošenja zahtjeva za izdavanje vize nadležnom DKP BiH, razloge za neodgodiv ulazak u Bosnu i Hercegovinu kao i garancije za povratak u zemlju porijekla ili uobičajenog mjesta boravka, cijeni i utvrđuje voditelj tima Granične policije na graničnom prelazu ili policijski službenik koji ga zamjenjuje.
- (6) Voditelj tima Granične policije može zatražiti da se razlozi iz stava (2) ovog člana opravdaju posjedovanjem odgovarajuće dokumentacije.
- (7) O svakom izdavanju vize na granici sačinjava se službena zabilješka od strane policijskog službenika koji izdaje vizu i koja se navodi u izvještaju voditelja tima i u spisku izdatih viza na graničnim prelazima.

Član 6.

(Obrazac zahtjeva za izdavanje vize)

- (1) Zahtjev za izdavanje vize podnosi se na propisanom obrascu. Stranac je dužan potpuno i čitko popuniti i potpisati obrazac zahtjeva za izdavanje vize.
- (2) U slučaju kada je više osoba navedeno u pasošu, svaka osoba je dužna da popuni i potpiše poseban obrazac zahtjeva za izdavanje vize.
- (3) Kada zahtjev za izdavanje vize podnosi maloljetnik, obrazac je dužna potpisati osoba iz člana 17. stav (3) Zakona.
- (4) Izuzetno, u slučaju posebnih okolnosti kao što su naročita hitnost ili veliki broj osoba kojima se treba izdati viza u ograničenom vremenskom roku, obrazac zahtjeva za izdavanje vize može popuniti i potpisati predstavnik organizatora dolaska tih osoba.
- (5) Obrazac zahtjeva za izdavanje vize je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 1.

Član 7.
(Naljepnica vize)

- (1) Viza se unosi u pasoš u obliku naljepnice. Naljepnica vize se popunjava elektronski prije unošenja u pasoš. Svi podaci na naljepnici vize se štampaju i ne smiju se praviti ručne izmjene na odštampanoj naljepnici vize.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, naljepnica vize može se popuniti ručno samo u slučaju tehničkih problema. Na ručno popunjenoj naljepnici vize ne smiju se vršiti bilo kakve izmjene. O ručno popunjenim naljepnicama viza sačinjava se službena zabilješka koja se dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova (u daljem tekstu: MVP), Službi i Graničnoj policiji u sjedištu. Po sticanju tehničkih uvjeta, podaci koji su ručno unijeti u naljepnicu vize bez odlaganja se unose u Centralnu bazu podataka o strancima (ISM).
- (3) U slučaju kada se tehnički problemi mogu riješiti u kratkom vremenskom periodu i ako se s tim slaže podnositelj zahtjeva za izdavanje vize, izdavanje vize se može odložiti da bi se naljepnica vize popunila elektronski umjesto ručnog popunjavanja.
- (4) Odštampana ili ručno popunjena naljepnica vize se unosi na prvu praznu stranicu pasoša predviđenu za unos vize. Naljepnica vize se treba poravnati i smjestiti što je moguće bliže rubu pasoša kako bi se omogućilo mašinsko čitanje isprave.
- (5) Kada Bosna i Hercegovina ne priznaje pasoš podnosioca zahtjeva, naljepnica vize se unosi na posebnom obrascu u skladu sa odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.
- (6) Pojedinačne naljepnice vize koje se izdaju licima koja su navedena u istom pasošu unose se u taj pasoš.
- (7) Potpis ovlaštenog lica i pečat DKP BiH ili Službe ili Granične policije, unose se ručno sa desne strane naljepnice tako da obuhvate i dio naljepnice vize i dio stranice pasoša, a da se pri tome osigura nesmetan uvid u podatke unesene u propisanim rubrikama i da se izbjegne mašinski čitljiva zona.
- (8) Obrazac naljepnice vize sadrži: u gornjem lijevom uglu naslov "Bosna i Hercegovina", desno na središnjem dijelu naslov "VIZA", a u desnom uglu broj naljepnice. S lijeve strane, ispod naslova "Bosna i Hercegovina", nalazi se optički promjenjiva naznaka ispod koje je prostor za fotografiju. Ispod naziva "VIZA" nalazi se rubrika "Vizu izdao" u koju se unosi naziv organa koji je izdao vizu: DKP BiH ili Služba ili Granična policija, u produžetku rok od kojeg viza važi, ispod naziva "Vizu izdao" nalazi se rubrika "Broj ulazaka", a u produžetku rok do kojeg viza važi. Ispod rubrike "Broj ulazaka", nalazi se rubrika "Tip vize" u koju se unosi vrsta vize, a u produžetku rubrika u koju se unosi iznos naknade za izdavanje vize, ispod je rubrika u koju se upisuje prezime i ime stranca. Ispod rubrike prezime i ime stranca upisuje se broj pasoša, u produžetku pol, datum rođenja i zemlja koja je izdala pasoš. Prostor ispod ovih rubrika predstavlja mašinski čitljivu zonu u koju se upisuju podaci koji se mogu elektronski očitati.
- (9) Naslov i nazivi rubrika na obrascu naljepnice vize ispisani su na bosanskom, hrvatskom, srpskom, francuskom i engleskom jeziku. Tekst na bosanskom i hrvatskom jeziku ispisan je latiničnim, a na srpskom jeziku ćirilničnim pismom. Pojedinačni podaci koji se unose u obrazac naljepnice vize ispisuju se latiničnim pismom.
- (10) Ukoliko se ustanovi tehnička greška u naljepnici vize koja još nije unesena u pasoš, naljepnica vize se poništava stavljanjem štambilja "PONIŠTENO", preko naljepnice

vize povlači se crta oštrim predmetom, a naslov "Viza" precrtava se neizbrisivom tintom.

- (11) Ukoliko se ustanovi tehnička greška u naljepnici vize koja je unesena u pasoš, naljepnica vize se poništava na način opisan u stavu (10) ovog člana, a u pasoš se na drugu stranicu unosi nova naljepnica vize.
- (12) Naljepnice vize čuvaju se u odgovarajućim prostorijama i u posebnim ormarima ili sefovima. Pristup ovim prostorijama mogu imati samo lica koja su za to ovlaštena.
- (13) Ovlašteno službeno lice koje ima pristup naljepnicama vize vodi evidenciju o broju neiskorištenih naljepnica vize, izdatih naljepnica vize i naljepnica vize koje su poništene zbog tehničke greške koja je uočena prije ili nakon unosa u pasoš.
- (14) Obrazac naljepnice vize je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 2.

Član 8.

(Odbijanje zahtjeva za izdavanje vize na granici)

- (1) Strancu koji ne opravda ispunjavanje uvjeta za izdavanje vize na granici ili ne dostavi dovoljno dokaza kojim opravdava izdavanje vize na granici iz člana 5. stava (2) ovog Pravilnika, voditelj tima Granične policije na graničnom prelazu ili policijski službenik koji ga zamjenjuje odbit će zahtjev za izdavanje vize na granici.
- (2) Zahtjev za izdavanje vize na granici biće odbijen i kad postoji razumna sumnja u autentičnost dokumenata koji služe kao dokaz koje podnositelj zahtjeva prilaže ili razumna sumnja u tačnost njihove sadržine, pouzdanost izjava podnosioca zahtjeva ili u njegovu namjeru da napusti teritoriju Bosne i Hercegovine prije isteka važenja vize za koju se podnosi zahtjev.
- (3) U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje vize na granici Granična policija donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize i dostavlja ga podnosiocu zahtjeva.
- (4) Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje vize na granici može se izjaviti žalba Ministarstvu sigurnosti (u daljem tekstu: Ministarstvo), putem DKP BiH, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (5) Obrazac rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize na granici je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 3.

Član 9.

(Skraćenje roka važenja vize)

- (1) Služba ili Granična policija mogu skratiti rok važenja vize kada utvrde da stranac nema dovoljno sredstava za izdržavanje.
- (2) Rok važenja vize se skraćuje na način da se preko naljepnice vize unese otisak štambilja "SKRAĆENO", a u naljepnici vize se ručno unosi novi rok i/ili novi broj dana važnosti vize, potpis i pečat ovlaštenog lica, tako da potpis i pečat obuhvataju dio naljepnice vize i dio stranice pasoša.
- (3) Protiv rješenja kojim se skraćuje rok važenja vize može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana prijema rješenja. Žalba odgađa izvršenje rješenja.

Član 10.

(Poništenje vize na granici)

- (1) Viza može biti poništena na graničnom prelazu prije ulaska u Bosnu i Hercegovinu.
- (2) Vizu na graničnom prelazu poništava Granična policija iz razloga propisanih članom 41. stav (1) Zakona. Rješenje o poništenju vize na graničnom prelazu se donosi po službenoj dužnosti, a postupak provodi mjesno nadležna organizaciona jedinica Granične policije.

- (3) Protiv rješenja kojim se poništava viza na graničnom prelazu može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (4) Obrazac rješenja o poništenju vize na graničnom prelazu je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 4.

Član 11.

(Poništenje vize u zemlji)

- (1) Strancu koji je ušao i boravi na teritoriji Bosne i Hercegovine viza će biti poništena iz razloga propisanih članom 42. stav (1) Zakona.
- (2) Vizu na teritoriji Bosne i Hercegovine poništava Služba. Rješenje o poništenju vize na teritoriji Bosne i Hercegovine donosi se po službenoj dužnosti ili na obrazložen prijedlog drugog organa, a postupak provodi organizaciona jedinica Službe na čijoj teritoriji je stranac prijavljen ili zatečen.
- (3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja. Žalba odgađa izvršenje rješenja.

Član 12.

(Način poništenja vize)

- (1) Viza se poništava tako da se preko naljepnice vize unese otisak štambilja "PONIŠTENO", preko naljepnice vize povlači se crta oštrim predmetom, a naslov "Viza" precrtava se neizbrisivom tintom.
- (2) Ispod naljepnice vize unosi se datum poništenja, potpis ovlaštenog lica i pečat, tako da potpis i pečat obuhvataju dio naljepnice vize i dio stranice pasoša.

Član 13.

(Produženje vize)

- (1) Viza za kratkoročni boravak (Viza C) izuzetno se može produžiti zbog više sile, humanitarnih, ozbiljnih profesionalnih ili opravdanih ličnih razloga. Postupak produženja vize provodi se po pravilima za izdavanje vize.
- (2) Razlozi za produženje vize iz stava (1) ovog člana obuhvataju prirodne i druge katastrofe, hitnu medicinsku pomoć, nepredviđene razloge kod članova uže porodice (teška bolest, smrt i slično), okončanje službenih ili drugih poslovnih aktivnosti zbog kojih je viza izdata, kao i druge slučajeve kada to zahtijevaju humanitarni, profesionalni i opravdani lični razlozi ili viša sila.
- (3) Zahtjev za produženje vize podnosi se lično ili posredstvom zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca. Zahtjev se podnosi na propisanom obrascu organizacionoj jedinici Službe prema mjestu boravišta stranca, prije isteka roka važenja vize i odobrenja za boravak odobrenog na osnovu izdate vize.
- (4) Podnosiocu zahtjeva izdaje se potvrda o podnesenom zahtjevu za produženje vize. Stranac može boraviti u Bosni i Hercegovini do donošenja odluke po zahtjevu. Potvrda o podnesenom zahtjevu za produženje vize sadrži: naziv organa koji je izdao potvrdu, broj i datum izdavanja potvrde, pravni osnov izdavanja potvrde, naslov "POTVRDA", prostor u koji se unosi ime i prezime podnosioca zahtjeva sa svim ličnim podacima i razlog za podnošenje zahtjeva za produženje vize, napomena da potvrda služi kao dokaz o podnesenom zahtjevu i da se ne može koristiti za prelazak državne granice, mjesto za potpis službenog lica i pečat nadležnog organa.
- (5) Uz zahtjev za produženje vize prilaže se:
- kopija pasoša,
 - fotografija 35x45 mm,

- dokaz o razlozima za produženje vize (odgovarajuća medicinska, službena ili druga dokumentacija),
- dokaz o obezbijedenom smještaju,
- dokaz o obezbijedenim sredstvima za izdržavanje i povratak u državu iz koje stranac dolazi ili u treću zemlju,
- dokaz o zdravstvenom osiguranju i
- dokaz o uplati administrativne takse.

- (6) U postupku po zahtjevu za produženje vize organizaciona jedinica Službe, po službenoj dužnosti, vrši provjere u evidencijama Službe, u operativnim i službenim evidencijama organa nadležnih za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini, o čemu se sastavlja zabilješka u spisu predmeta i operativne provjere na terenu kojim utvrđuje tačnost navoda podnosioca zahtjeva o čemu se sastavlja zapisnik.
- (7) Služba donosi odluku o zahtjevu za produženje vize u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva.
- (8) Zahtjev za produženje vize odbija se ako zahtjev nije podnesen u skladu sa članom 39. stav (1) tač. e) i f) Zakona ili ukoliko uz zahtjev nisu priloženi dokazi iz stava (5) ovog člana ili se tim dokazima ne opravdava osnovanost zahtjeva.
- (9) Zahtjev za produženje vize odbacuje se ukoliko nije podnesen u skladu sa stavom (3) ovog člana.
- (10) Odlukom kojom se zahtjev za produženje vize odbija, odnosno odbacuje, ostavlja se rok u kojem je stranac dužan napustiti teritoriju Bosne i Hercegovine koji ne može biti duži od tri dana od dana prijema odluke po zahtjevu za produženje vize.
- (11) Protiv odluke kojom se zahtjev za produženje vize odbija odnosno odbacuje može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana prijema odluke. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (12) Odluka o produženju vize izvršava se unošenjem naljepnice vize u pasoš stranca.
- (13) Obrazac zahtjeva za produženje vize i obrazac potvrde o podnesenom zahtjevu za produženje vize su sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 5 i Obrazac broj 6.

Član 14.

(Obavijest o skraćenju, poništenju ili produženju vize)

- (1) O vizama koje su poništene, vizama kojima je rok važenja skraćen kao i o vizama čiji je rok važenja produžen, organ koji je vizu poništio, skratio ili produžio rok njenog važenja, odmah pismeno obavještava nadležni pretpostavljeni organ, koji o navedenim činjenicama obavještava Ministarstvo, Službu i MVP.
- (2) Obavijest iz stava (1) ovog člana sadrži sljedeće podatke: ime i prezime stranca, datum rođenja, mjesto i državu rođenja, državljanstvo, vrstu, broj i važnost pasoša, vrstu, broj i važnost vize, razlog i datum produženja, skraćenja ili poništenja vize sa rokom određenim za napuštanje teritorije Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE III - ULAZAK I IZLAZAK STRANACA

Član 15.

(Postupak na granici)

- (1) Stranac je dužan prilikom prelaska granice Bosne i Hercegovine, policijskom službeniku Granične policije dati na uvid dokumentaciju potrebnu za odobrenje ulaska u Bosnu i Hercegovinu.
- (2) Strancu koji ispunjava uslove za ulazak u Bosnu i Hercegovinu policijski službenik Granične policije odobrava ulazak i u pasoš stranca unosi otisak ulaznog štambilja.

Član 16.

(Sredstva za izdržavanje)

Dokazi o posjedovanju sredstava za izdržavanje stranca tokom boravka u Bosni i Hercegovini su:

- a) gotov novac u domaćoj ili stranoj konvertibilnoj valuti,
- b) vidovi bezgotovinskog plaćanja ili podizanja sredstava ili garancija banke,
- c) pozivno pismo,
- d) dokaz o organiziranom putovanju ili uplaćenom smještaju,
- e) posjedovanje drugih sredstava,
- f) radna dozvola.

Član 17.

(Posjedovanje novčanih sredstava)

- (1) Stranac je dužan da na graničnom prelazu na zahtjev policijskog službenika Granične policije, predoči dokaze da posjeduje finansijska sredstva u visini propisanoj Odlukom o najmanjem iznosu sredstava potrebnom za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini.
- (2) Kada je potrebno i ako to dozvoljavaju tehničke mogućnosti, provjeru i ispravnost finansijskih sredstava iz stava (1) ovog člana, uz pristanak stranca, vrše policijski službenici Granične policije na graničnom prelazu, na za to predviđenim uređajima.

Član 18.

(Pozivno pismo)

- (1) Posjedovanje sredstava za izdržavanje stranca koji u Bosnu i Hercegovinu ulazi sa vizom ili je državljanin zemlje bezviznog režima, kao i svrha ulaska i boravka stranca u Bosni i Hercegovini, može se dokazivati i pozivnim pismom.
- (2) Pozivno pismo može izdati državljanin Bosne i Hercegovine ili stranac sa odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini ili domaće ili strano pravno lice registrovano u Bosni i Hercegovini.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, pozivno pismo može izdati i stranac koji boravi u Bosni i Hercegovini po osnovu odobrenog privremenog boravka duže od 18 mjeseci u svrhu spajanja porodice, a stranac sa odobrenim privremenim boravkom do jedne godine može izdati pozivno pismo isključivo u svrhu posjete.
- (4) Izuzetno od stava (2) i (3) ovog člana, pozivno pismo može izdati i stranac koji boravi u Bosni i Hercegovini po osnovu odobrenog privremenog boravka kraće od 18 mjeseci u svrhu spajanja porodice sa maloljetnim djetetom u skladu sa članom 139. stav (2) Zakona ili u svrhu spajanja porodice sa bračnim partnerom u skladu sa članom 5. tačka (t) Zakona.

Član 19.

(Zahtjev i dokazi za ovjeru pozivnog pisma)

- (1) Zahtjev za ovjeru pozivnog pisma podnosi se na propisanom obrascu.
- (2) Kada je izdavalac pozivnog pisma fizičko lice, uz zahtjev za ovjeru pozivnog pisma dužan je priložiti:
 - a) popunjen i potpisan obrazac pozivnog pisma,
 - b) kopiju lične karte ili pasoša izdavaoca pozivnog pisma,
 - c) dokaz o posjedovanju sredstava za izdržavanje kojim dokazuje sposobnost izvršavanja obaveza preuzetih pozivnim pismom:
 - 1) uvjerenje o redovnim mjesečnim primanjima ili dokaz o posjedovanju gotovog novca u

domaćoj ili stranoj valuti, odnosno dokaz o posjedovanju finansijskih sredstava,

- 2) dokaz o obezbijedenom smještaju za stranca,
 - 3) druge dokaze kojim izdavalac pozivnog pisma može dokazati posjedovanje sredstava za izdržavanje,
 - d) kopiju putne isprave stranca kojeg poziva,
 - e) dokaz o uplati propisane takse.
- (3) Kada je izdavalac pozivnog pisma pravno lice, uz zahtjev za ovjeru pozivnog pisma dužan je priložiti:
- a) popunjen obrazac pozivnog pisma potpisan i ovjeren od ovlaštenog lica u pravnom licu,
 - b) kopiju pasoša stranca kojeg poziva,
 - c) kopiju rješenja o upisu u sudski registar pravnog lica koje izdaje pozivno pismo sa prilogom iz kojeg se vidi ko je osoba ovlaštena za zastupanje,
 - d) dokaz o solventnosti pravnog lica koje izdaje pozivno pismo,
 - e) uvjerenje nadležnog organa o izmirenim doprinosima,
 - f) uvjerenje poreske uprave o izmirenim poreskim obavezama ili ugovor zaključen sa poreskom upravom o plaćanju neizmirenih obaveza u ratama,
 - g) kod obveznika indirektnih poreza dokaz izdat od strane Uprave za indirektno oporezivanje o izmirenim obavezama po osnovu indirektnih poreza ili ugovor zaključen sa Upravom za indirektno oporezivanje o plaćanju neizmirenih obaveza u ratama,
 - h) dokaz o uplati propisane takse.
- (4) Potvrda ili uvjerenje iz stava (3) tač. d), e), f) i g) ovog člana, izuzev kada su u pitanju ugovori o plaćanju obaveza u ratama, ne smiju biti starije od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (5) U slučaju kad se ovjerava pozivno pismo u svrhu izdavanja vize za dugoročni boravak (Viza D), pored dokaza iz stava (2) ovog člana, izdavalac pozivnog pisma dostavlja i dokaze kojim se opravdava svrha ulaska i boravka stranca u Bosni i Hercegovini.
- (6) U slučaju kad se ovjerava pozivno pismo radi izdavanja vize za dugoročni boravak (Viza D), strancu koji ima namjeru podnošenja zahtjeva za boravak u Bosni i Hercegovini po osnovu izdate radne dozvole, uz zahtjev za ovjeru pozivnog pisma potrebno je dostaviti i kopiju radne dozvole.
- (7) Služba može ovjeriti i grupno pozivno pismo za najmanje pet, a najviše 50 lica koja putuju na zajednički pasoš.
- (8) Pozivnim pismom u smislu člana 34. stav (8) Zakona smatra se i službeni akt državnog, entitetskog, kantonalnog, organa vlasti Brčko Distrikta BiH, kao i diplomatsko-konzularnog predstavništva strane države ili međunarodne organizacije koja ima diplomatski status u Bosni i Hercegovini, koji mora da sadrži sljedeće podatke o pozvanim strancima:
- a) ime i prezime stranca koji se poziva,
 - b) datum i mjesto rođenja,
 - c) državljanstvo,
 - d) broj i važnost pasoša,
 - e) razloge dolaska u Bosnu i Hercegovinu, te
 - f) period namjeravanog boravka stranca u Bosni i Hercegovini.
- (9) Obrazac zahtjeva za ovjeru pozivnog pisma i obrazac zahtjeva za ovjeru grupnog pozivnog pisma su sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 7 i Obrazac broj 8.

Član 20.

(Obrazac pozivnog pisma)

- (1) Obrazac pozivnog pisma je pravougaonog oblika, štampan dvostrano, formata A4.
- (2) Obrazac pozivnog pisma koje izdaje domaće ili strano pravno lice registrirano u Bosni i Hercegovini sadrži:
 - a) naslov "Pozivno pismo" ispod kojeg je prostor za upis vrste vize,
 - b) prostor za upis podataka o izdavaocu: naziv pravnog lica, adresu sjedišta, ime odgovornog lica i kontakt telefon,
 - c) prostor za upis podataka o strancu kojeg poziva: prezime, ranija prezimena i ime, spol, ime roditelja, datum, mjesto i državu rođenja, broj i važnost putne isprave, državljanstvo, druga državljanstva, stručna sprema, trenutno zaposlenje i podaci o poslodavcu, svrha poslovne posjete u Bosni i Hercegovini, vremenski period i broj dana trajanja posjete, podaci o ranijim poslovnim kontaktima sa pozvanim strancem, podatke da li će pozvani stranac tražiti privremeni boravak u Bosni i Hercegovini, podatke gdje stranac namjerava ići nakon posjete u Bosni i Hercegovini, druge podatke i adresu boravka stranca u Bosni i Hercegovini,
 - d) izjavu izdavaoca pozivnog pisma datu pod moralnom, materijalnom i krivičnom odgovornošću kojom izdavalac pozivnog pisma izjavljuje da za vrijeme boravka pozvanog stranca na sebe preuzima obavezu da strancu osigura smještaj, pokrije troškove liječenja, osigura izdržavanje i podmiri ostale troškove koji mogu nastati za vrijeme boravka stranca u Bosni i Hercegovini, troškove stavljanja stranca pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine, te da je svjestan da lažna izjava može dovesti do odbijanja ovjere pozivnog pisma kao i krivičnog gonjenja shodno pravnim propisima u Bosni i Hercegovini,
 - e) prostor za potpis i pečat izdavaoca pozivnog pisma/direktor-odgovorno lice,
 - f) prostor za ovjeru organizacione jedinice Službe.
- (3) Obrazac pozivnog pisma koji izdaje državljanin Bosne i Hercegovine, stranac sa odobrenim stalnim boravkom ili stranac sa odobrenim privremenim boravkom u Bosni i Hercegovini, sadrži:
 - a) naslov "Pozivno pismo" ispod kojeg je prostor za upis vrste vize,
 - b) prostor za upis podataka o izdavaocu: prezime, ime roditelja, ime, datum, mjesto i država rođenja, adresa stanovanja, grad, kontakt telefon, broj, datum i mjesto izdavanja lične karte ili putne isprave, podaci o trenutnom zaposlenju, drugi izvori prihoda, mjesečni prihodi, visina drugih izvora prihoda, podaci o stambenom prostoru i podaci o statusu u Bosni i Hercegovini (za strance),
 - c) prostor za upis podataka o strancu kojeg poziva: prezime, ranija prezimena i ime, pol, ime roditelja, datum, mjesto i država rođenja, broj i važnost putne isprave, državljanstvo, druga državljanstva, bračni status, zanimanje, trenutno zaposlenje, podaci o poslodavcu i adresa boravka stranca u Bosni i Hercegovini,
 - d) podaci o posjeti: svrha posjete, podatke o vremenu ulaska stranca u Bosnu i Hercegovinu i dužini boravka u Bosni i Hercegovini, podatke da li će pozvani stranac tražiti privremeni boravak u Bosni i

Hercegovini, podatke da li je pozivalac u srodstvu sa strancem i kako, podatke kako i koliko dugo poznaje stranca kojeg poziva, porodična situacija pozvanog stranca, podatke da li još neka osoba putuje sa pozvanim strancem, podatke gdje stranac namjerava ići nakon posjete u Bosni i Hercegovini, druge podatke,

- e) izjavu izdavaoca pozivnog pisma datu pod moralnom, materijalnom i krivičnom odgovornošću kojom izdavalac pozivnog pisma izjavljuje da za vrijeme boravka pozvanog stranca na sebe preuzima obavezu da strancu osigura smještaj, pokrije troškove liječenja, osigura izdržavanje i podmiri ostale troškove koji mogu nastati za vrijeme boravka stranca u Bosni i Hercegovini, troškove stavljanja stranca pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine, te da je svjestan da lažna izjava može dovesti do odbijanja ovjere pozivnog pisma kao i krivičnog gonjenja shodno pravnim propisima Bosne i Hercegovine,
 - f) prostor za potpis izdavaoca pozivnog pisma,
 - g) prostor za ovjeru organa uprave ili notara,
 - h) prostor za ovjeru organizacione jedinice Službe.
- (4) Obrazac pozivnog pisma koje izdaje domaće ili strano pravno lice i obrazac pozivnog pisma koje izdaje državljanin Bosne i Hercegovine, stranac sa odobrenim stalnim boravkom ili stranac sa odobrenim privremenim boravkom u Bosni i Hercegovini su sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 9 i Obrazac broj 10.

Član 21.

(Ovjera pozivnog pisma)

- (1) Ovjeru pozivnog pisma vrši organizaciona jedinica Službe po mjestu prebivališta ili boravišta, odnosno sjedišta izdavaoca pozivnog pisma.
- (2) U postupku po zahtjevu za ovjeru pozivnog pisma organizaciona jedinica Službe vrši provjere u službenim evidencijama Službe i evidencijama organa nadležnih za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini o čemu sastavlja zabilješku u spisu predmeta, kao i operativne provjere na terenu o čemu sastavlja zapisnik, kojim utvrđuje tačnost navoda podnosioca zahtjeva.
- (3) Ukoliko su ispunjeni uslovi, organizaciona jedinica Službe vrši ovjeru pozivnog pisma tako da na obrazac pozivnog pisma unosi otisak štambilja "IZVRŠENA JE OVJERA POZIVNOG PISMA".
- (4) Ukoliko nisu ispunjeni uslovi za ovjeru pozivnog pisma, u spis se ulaže zabilješka, a o razlozima odbijanja ovjere izdavalac pozivnog pisma se usmeno obavještava.
- (5) Radi kontrolisanja ulaska, boravka i izlaska stranca za kojeg je ovjereno pozivno pismo, organizaciona jedinica Službe vrši provjere kroz službene evidencije, operativne provjere i koordinaciju sa Graničnom policijom.

Član 22.

(Dokaz o organiziranom putovanju ili uplaćenom smještaju)

Stranac koji u Bosnu i Hercegovinu ulazi posredstvom turističke agencije dužan je na zahtjev policijskog službenika Granične policije dati na uvid vaučer turističke agencije ili drugi dokaz kojim se dokazuje da za vrijeme boravka u Bosni i Hercegovini ima osiguran smještaj i ishranu, te dokaz da ima pokriveno ostale troškove uključujući sredstva za zdravstvenu zaštitu i troškove povratka u zemlju polazišta.

Član 23.

(Posjedovanje drugih sredstava)

- (1) Smatra se da stranac posjeduje sredstva za izdržavanje ukoliko je u mogućnosti da osigura svoje izdržavanje u Bosni i Hercegovini na neki od sljedećih načina:
- prihodima ostvarenim od nepokretne imovine u Bosni i Hercegovini (ugovor o iznajmljivanju nekretnina i slično),
 - iz sredstava ostvarenih po osnovu direktnih stranih ulaganja ili poslovno - tehničke saradnje (dokaz o izvršenom transferu kapitala),
 - kao i drugih načina sticanja prihoda.

Član 24.

(Radna dozvola)

Stranac koji posjeduje radnu dozvolu ispunjava uslove koji se odnose na posjedovanje sredstava za izdržavanje i zdravstveno osiguranje.

Član 25.

(Ulazak maloljetnika)

- Stranac mlađi od 14 godina koji ima ličnu putnu ispravu može prelaziti granicu Bosne i Hercegovine u pratnji jednog ili oba roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja, odnosno u pratnji lica koje je opunomoćeno da ga prati uz potpisano i ovjerenu punomoć roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja. Maloljetnik koji putuje bez pratnje, mora imati ovjerenu saglasnost roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja.
- Saglasnost ili punomoć sadrži: lične podatke o maloljetniku i zakonskom zastupniku ili staratelju, lične podatke o pratiocu maloljetnika ukoliko maloljetnik putuje sa pratnjom, svrhu i vrijeme boravka u Bosni i Hercegovini, vremenski period na koji se izdaje saglasnost ili punomoć i potpis davaoca. Ovaj dokument mora biti na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini ili na engleskom jeziku sa prevodom na jedan od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i ovjeren od strane ovlaštenog sudskog prevodioca ako se radi o prevodu.
- Smatra se da stranac maloljetnik posjeduje saglasnost zakonskog zastupnika ako:
 - putuje avionom i posjeduje popratnicu za putovanje maloljetnika izdatu od strane operatora aviona,
 - je u sastavu školske ekscurzije, a nalazi se na spisku učesnika ekscurzije ovjerenom od nadležne školske ustanove ili
 - učestvuje u sportskoj, kulturnoj ili sličnoj manifestaciji i nalazi se na spisku učesnika.
- Ukoliko stranac mlađi od 14 godina ne dođe u pratnji jednog ili oba roditelja, zakonskog zastupnika ili staratelja i ne ispunjava neki od navedenih uslova iz ovog člana, bit će vraćen i predat graničnoj policiji države iz koje je pokušao ući u Bosnu i Hercegovinu.

Član 26.

(Grupni ulazak stranaca iz bezviznog režima)

- Stranci koji imaju zajedničku (kolektivnu) putnu ispravu mogu ulaziti, kretati se i izlaziti iz Bosne i Hercegovine samo zajedno, a punoljetna lica koja su upisana u zajedničku putnu ispravu moraju imati dokument s fotografijom na osnovu kojeg se može utvrditi njihov identitet. Izuzetno se članu grupe može dozvoliti pojedinačno napuštanje države, ako je to nužno iz njegovih privatnih razloga ili ako tako odredi nadležni organ. Vođa grupe mora imati ličnu putnu ispravu i ne može napustiti Bosnu i Hercegovinu bez grupe. Broj lica

koja putuju na zajedničku putnu ispravu ograničen je na pet do 50 lica.

- Stranci koji imaju drugu putnu ispravu, izuzev pasoša, koja se može koristiti za prelazak granice Bosne i Hercegovine, a u Bosnu i Hercegovinu žele ući, boraviti i izaći organizirano u grupi, mogu ulaziti, kretati se i izlaziti iz Bosne i Hercegovine samo zajedno. Izuzetno se članu grupe može dozvoliti pojedinačno napuštanje države, ako je to nužno iz njegovih privatnih razloga ili ako tako odredi nadležni organ. Vođa grupe ne može napustiti Bosnu i Hercegovinu bez grupe, osim u izuzetnim slučajevima i uz saglasnost Službe.
- Stranci koji grupno ulaze u Bosnu i Hercegovinu, pored ispunjenja općih uslova za ulazak, moraju imati dokaz o organizovanom putovanju koji će nositi vođa grupe.
- Ukoliko prilikom kontrole izlaska grupe iz stava (1) i (2) ovog člana Granična policija utvrdi da svi članovi grupe nisu napustili Bosnu i Hercegovinu, o tome odmah obavještava Službu.

Član 27.

(Odbijanje ulaska)

- Strancu koji ne ispunjava uslove za ulazak u Bosnu i Hercegovinu propisane Zakonom i ovim Pravilnikom Granična policija će odbiti ulazak u Bosnu i Hercegovinu.
- Strancu kojem je odbijen ulazak u Bosnu i Hercegovinu iz razloga propisanih članom 25. Zakona, Granična policija donosi rješenje o odbijanju ulaska, u kojem se navode razlozi odbijanja ulaska, a stranac je dužan odmah napustiti područje graničnog prelaza i teritoriju Bosne i Hercegovine.
- U pasoš stranca unosi se otisak štambilja "ODBIJEN ULAZAK", odnosno druge odgovarajuće oznake. Ukoliko stranac ima dokument u koji se ne može utisnuti štambilj, u rješenju o odbijanju ulaska navodi se razlog zbog kojeg štambilj nije utisnut.
- Dostava rješenja o odbijanju ulaska vrši se na način propisan članom 26. stav (4) Zakona. Ukoliko se dostava ne može izvršiti na ovaj način, rješenje se dostavlja u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.
- Protiv rješenja o odbijanju ulaska na granici žalba se može izjaviti Ministarstvu u roku od 15 dana od dana uručenja, odnosno dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- Obrazac rješenja o odbijanju ulaska je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 11.

Član 28.

(Garancija za izlazak iz zemlje)

- Posjedovanje sredstava za izlazak iz zemlje može se dokazati davanjem na uvid prevozne karte koja vrijedi za povratak u zemlju polazišta ili za nastavak putovanja ukoliko stranac posjeduje vizu na osnovu koje može nastaviti putovanje na teritoriju druge države ukoliko je viza potrebna.
- Postojanje garancije za izlazak iz zemlje može se dokazivati i zakonitim posjedovanjem odgovarajućeg prevoznog sredstva ukoliko tim prevoznim sredstvom stranac i putuje.

Član 29.

(Izlazak iz zemlje)

- Izlazak stranca iz zemlje može biti ograničen pod uslovima propisanim članom 7. stav (6) Zakona.
- Strancu kojem je izlazak iz Bosne i Hercegovine zabranjen u skladu sa stavom (1) ovog člana, privremeno, a najduže do 30 dana ili po prestanku razloga iz člana 7. stav (6) Zakona, oduzimaju se putne isprave i druga

- dokumenta koja mogu poslužiti za prelazak državne granice, o čemu se strancu izdaje potvrda.
- (3) O zabrani izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine kao i o prestanku razloga iz člana 7. stav (6) Zakona, Služba bez odlaganja obavještava Graničnu policiju i nadležni organ koji je predložio zabranu izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
 - (4) Granična policija će bez odlaganja obavjestiti Službu ukoliko strancu za vrijeme ograničenja izlaska pokuša izaći iz Bosne i Hercegovine.
 - (5) Po isteku roka iz stava (2) ovog člana ili po prestanku razloga usljed kojih je strancu zabranjen izlazak iz Bosne i Hercegovine, strancu će se vratiti putne isprave i drugi dokumenti i dopustiti izlazak iz Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IV - BORAČAK STRANACA

Član 30.

(Vrste boravka)

Pod boravkom stranca, u smislu člana 51. Zakona smatra se:

- a) vizni boravak - pravo boravka stranca u Bosni i Hercegovini u vremenu koje je navedeno u vizi,
- b) bezvizni boravak - pravo boravka stranca koji u Bosnu i Hercegovinu dolazi iz zemlje bezviznog režima, shodno odredbi člana 21. Zakona,
- c) privremeni boravak - pravo boravka na teritoriji Bosne i Hercegovine koji se strancu odobrava po njegovom zahtjevu rješenjem Službe u trajanju do jedne godine, ukoliko nije drugačije određeno odobrenjem boravka,
- d) stalni boravak - pravo boravka na teritoriji Bosne i Hercegovine koji se strancu odobrava po njegovom zahtjevu rješenjem Službe u neograničenom vremenu.

Član 31.

(Zahtjev za odobrenje i produženje boravka)

- (1) Zahtjev za odobrenje boravka u Bosni i Hercegovini strancu može podnijeti iz inostranstva putem DKP BiH i neposredno u Bosni i Hercegovini u organizacionoj jedinici Službe.
- (2) Zahtjev za odobrenje boravka podnosi se lično, a za poslovno nesposobnog stranca zahtjev podnosi zakonski zastupnik.
- (3) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka u pravilu se podnosi u inostranstvu putem DKP BiH. Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka može se podnijeti u Bosni i Hercegovini nadležnoj organizacionoj jedinici Službe:
 - a) kada je strancu u Bosnu i Hercegovinu ušao sa vizom za dugoročni boravak (Viza D) ili
 - b) ako je strancu državljanin zemlje bezviznog režima.
- (4) Na zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka i zahtjev za odobrenje stalnog boravka plaća se propisana taksa.
- (5) Osnov privremenog boravka "rad bez radne dozvole", koji je shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 87/12), obuhvatio dosadašnje osnove privremenog boravka vezane za vrste rada stranca, smatraće se istim osnovom kod produženja takvih privremenih boravaka.
- (6) Produženje privremenog boravka može se odobriti na zahtjev stranca, ali samo po istom osnovu po kojem je odobren privremeni boravak čije se produženje traži.
- (7) Izuzetno od stava (6) ovog člana, punoljetni strancu koji boravi u Bosni i Hercegovini neprekidno tri godine po

osnovu privremenog boravka odobrenog u svrhu spajanja porodice stiče pravo na podnošenje zasebnog zahtjeva za odobrenje privremenog boravka po drugom osnovu, ukoliko ispunjava uslove propisane ovim zakonom za odobrenje privremenog boravka po drugom osnovu.

- (8) U slučaju da strancu traži odobrenje privremenog boravka po drugom osnovu, istekom važnosti privremenog boravka dužan je napustiti Bosnu i Hercegovinu, a zahtjev za odobrenje boravka podnijeti u skladu sa stavom (3) ovog člana.

Član 32.

(Rokovi za podnošenje zahtjeva za boravak)

- (1) Zahtjev za odobrenje prvog privremenog boravka podnosi se najkasnije 15 dana prije isteka važenja vize za dugoročni boravak (Viza D) ili petnaest dana prije isteka bezviznog boravka.
- (2) Zahtjev za produženje privremenog boravka podnosi se u Bosni i Hercegovini nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili izvan Bosne i Hercegovine u DKP BiH najkasnije 15 dana prije isteka važećeg perioda boravka.
- (3) Zahtjev za odobrenje stalnog boravka podnosi se u toku trajanja privremenog boravka, a najkasnije sa danom isteka važećeg privremenog boravka. Ukoliko strancu ne ispunjava uslove za odobrenje stalnog boravka, podneseni zahtjev, do donošenja odluke po zahtjevu, može preinačiti u zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka po istom osnovu na osnovu kojeg je bio odobren prethodni privremeni boravak.

Član 33.

(Obrasci zahtjeva za odobrenje boravka)

- (1) Zahtjev za odobrenje ili produženje odobrenja privremenog boravka u Bosni i Hercegovini podnosi se na obrascu "Zahtjev za izdavanje odobrenja/produženje odobrenja privremenog boravka" koji je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 12.
- (2) Obrazac zahtjeva iz stava (1) ovog člana sadrži: u gornjem lijevom uglu mjesto za fotografiju, u desnom gornjem uglu mjesto za prijemni štambilj, naziv organa kojem se zahtjev podnosi, naslov: "ZAHTEJ ZA IZDAVANJE ODOBRENJA/PRODUŽENJE ODOBRENJA PRIVREMENOG BORAČKA", mjesto za podatke: 1) prezime, 2) ranije prezime, 3) ime, 4) pol, 5) ime roditelja, 6) dan, mjesec i godina rođenja, 7) mjesto i država rođenja, 8) državljanstvo, 9) druga državljanstva, 10) putna isprava (vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ izdavanja), 11) putna isprava važi do., 12) posljednja adresa u zemlji porijekla, 13) dozvola boravka u drugoj državi, 14) vrsta zahtjeva (odobrenje ili produženje boravka), 15) osnov boravka, 16) period na koji se boravak traži, 17) datum i mjesto ulaska u Bosnu i Hercegovinu, 18) adresa u Bosni i Hercegovini (grad, ulica, broj i telefon), 19) sredstva za izdržavanje, 20) zdravstveno osiguranje, 21) zaposlenje u Bosni i Hercegovini, 22) zanimanje i stručna sprema, 23) bračno stanje, 24) maternji jezik, 25) znanje jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, 26) znanje drugih jezika, 27) boravak srodnika u Bosni i Hercegovini i adresa, 28) zahtjevu prilažem, 29) maloljetnik bez pratnje, te izjavu podnosioca zahtjeva o tačnosti i potpunosti unesenih podataka, izjavu da je svjestan da lažna izjava može dovesti do odbijanja zahtjeva i krivičnog gonjenja i saglasnost da se njegovi podaci provjeravaju, obrađuju i prosljeđuju nadležnim organima Bosne i Hercegovine, u donjem lijevom uglu mjesto za datum podnošenja zahtjeva, u donjem desnom uglu mjesto za potpis podnosioca zahtjeva, mjesto za podatak o odluci

- po zahtjevu, datum izdavanja odobrenja, rok važenja odobrenja i potpis službene osobe.
- (3) Zahtjev za odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini podnosi se na obrascu "Zahtjev za izdavanje odobrenja stalnog boravka" koji je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 13.
- (4) Obrazac zahtjeva iz stava (3) ovog člana sadrži: u gornjem lijevom uglu mjesto za fotografiju, u desnom gornjem uglu mjesto za prijemni štambilj, naziv organa kojem se zahtjev podnosi, naslov: "ZAHTJEV ZA IZDAVANJE ODOBRENJA STALNOG BORAVKA", mjesto za podatke: 1) prezime, 2) ranija prezimena, 3) ime, 4) pol, 5) ime roditelja, 6) dan, mjesec i godina rođenja, 7) mjesto i država rođenja, 8) državljanstvo, 9) druga državljanstva, 10) putna isprava (vrsta, broj, datum, mjesto izdavanja i organ izdavanja), 11) putna isprava važi do., 12) posljednja adresa u zemlji porijekla, 13) mjesto i adresa gdje se stranac namjerava trajno nastaniti u u Bosni i Hercegovini, 14) prethodno odobravani privremeni boravci (period i osnov odobrenja boravka), 15) posjedovanje sredstava za izdržavanje, 16) zdravstveno osiguranje, 17) zaposlenje u u Bosni i Hercegovini, 18) bračno stanje, 19) boravak članova porodice u u Bosni i Hercegovini i adresa boravka, 20) maternji jezik, 21) znanje jezika koji su u službenoj upotrebi u u Bosni i Hercegovini, 22) znanje drugih jezika, 23) zahtjevu prilažem, te izjavu podnosioca zahtjeva o tačnosti i potpunosti unesenih podataka, izjava da je svjestan da lažna izjava može dovesti do odbijanja zahtjeva i krivičnog gonjenja i saglasnost da se njegovi podaci provjeravaju, obrađuju i prosljeđuju nadležnim organima u Bosni i Hercegovini, u donjem lijevom uglu mjesto za datum podnošenja zahtjeva, u donjem desnom uglu mjesto za potpis podnosioca zahtjeva, mjesto za podatak o odluci po zahtjevu, datum izdavanja odobrenja, rok važenja odobrenja i potpis službene osobe.
- (5) Obrazac zahtjeva iz st. (1) i (3) ovog člana popunjavaju se čitko, štampanim slovima.

Član 34.

(Potvrda o podnesenom zahtjevu)

- (1) Kada se zahtjev za izdavanje odobrenja ili produženje odobrenja boravka podnosi u inostranstvu, DKP BiH izdaje strancu potvrdu koja služi kao dokaz o podnesenom zahtjevu, koja se ne smatra odobrenjem boravka i ne može se koristiti za ulazak u u Bosnu i Hercegovinu. Zahtjev sa dostavljenim priložima, DKP BiH putem MVP, dostavlja Službi na dalju nadležnost istog ili najkasnije slijedećeg radnog dana.
- (2) Potvrda iz stava (1) ovog člana sadrži: naziv organa koji je izdao potvrdu, broj i datum izdavanja potvrde, naslov: "POTVRDA", mjesto za ime i prezime sa svim ličnim podacima, prostor u koji se unosi osnov boravka, napomena da potvrda služi kao dokaz o podnesenom zahtjevu, da se ne smatra odobrenjem boravka i da se ne može koristiti za ulazak u u Bosnu i Hercegovinu, mjesto za potpis službenog lica i pečat nadležnog organa. Obrazac potvrde o podnesenom zahtjevu putem DKP BiH je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 14.
- (3) Ukoliko se zahtjev za odobrenje ili produženje odobrenja boravka podnosi u u Bosni i Hercegovini, organizaciona jedinica Službe kojoj je zahtjev podnesen izdaje strancu potvrdu koja se smatra odobrenjem boravka dok se o zahtjevu ne donese konačna odluka. Potvrda se izdaje sa rokom važenja do 30 dana i može se iz opravdanih razloga produžavati do donošenja konačnog rješenja po zahtjevu.

- (4) Potvrda iz stava (3) ovog člana sadrži: naziv organa koji je izdao potvrdu, broj i datum izdavanja potvrde, naslov: "POTVRDA", mjesto za ime i prezime sa svim ličnim podacima, prostor u koji se unosi osnov boravka, napomena da se potvrda smatra odobrenjem boravka do donošenja konačnog rješenja, da se izdaje na vrijeme do 30 dana i da se može iz opravdanih razloga produžavati do donošenja konačnog rješenja, mjesto za potpis službenog lica i pečat nadležnog organa. Obrazac potvrde o podnesenom zahtjevu u u Bosni i Hercegovini je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 15.

POGLAVLJE V - RAD BEZ RADNE DOZVOLE

Član 35.

(Potvrda o prijavi rada bez radne dozvole)

- (1) Kategorije stranaca iz člana 84. stav (1) Zakona mogu raditi u Bosni i Hercegovini bez radne dozvole, na osnovu potvrde o prijavi rada tokom važenja viznog ili bezviznog boravka ili prethodno odobrenog boravka.
- (2) Kategorije stranaca iz stava (1) ovog člana imaju obavezu da prije početka rada pribave potvrdu o prijavi rada. Stranac koji je prijavio rad može raditi samo na onim poslovima za koje mu je izdata potvrda o prijavi rada i kod onog poslodavca sa kojim je na osnovu te potvrde ugovorio obavljanje poslova. Stranac ne može početi raditi u Bosni i Hercegovini prije nego mu je izdata potvrda o prijavi rada.
- (3) Zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada podnosi stranac ili poslodavac ili lice koje koristi usluge stranca. Zahtjev se podnosi na propisanom obrascu organizacionoj jedinici Službe prema mjestu obavljanja posla. Obrazac zahtjeva za izdavanje potvrde o prijavi rada sadrži: mjesto za prijemni štambilj i naziv organa kojem se zahtjev podnosi, naslov "ZAHTJEV ZA IZDAVANJE POTVRDE O PRIJAVI RADA", prezime i ime, datum, mjesto i državu rođenja, državljanstvo, naziv i adresu poslodavca, podatke o vrsti poslova koje će stranac obavljati, podatke o vremenskom periodu za koje se traži izdavanje potvrde, zahtjevu prilažem, datum i mjesto podnošenja zahtjeva i mjesto za potpis podnosioca zahtjeva. Obrazac zahtjeva za izdavanje potvrde o prijavi rada je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 16.
- (4) Nadležna organizaciona jedinica Službe, prije izdavanja potvrde o prijavi rada, izvršit će provjere u službenim evidencijama Službe i operativne provjere na terenu radi provjera tačnosti navoda podnosioca zahtjeva i utvrđivanja validnosti priložene dokumentacije.
- (5) Ako službena osoba nadležne organizacione jedinice Službe, na osnovu uvida u dokumentaciju priloženu uz zahtjev, ne može sa sigurnošću utvrditi da se radi o poslovima iz člana 84. stav (1) Zakona, ili ukoliko se operativnim provjerama utvrdi da boravak i rad stranca nije u skladu sa svrhom koja je navedena u dokazima i zahtjevu za izdavanje potvrde o prijavi rada, podnosiocu zahtjeva, usmeno će se saopštiti razlog neizdavanja potvrde o prijavi rada o čemu se sačinjava zabilješka u spisu predmeta.
- (6) Potvrda o prijavi rada sadrži: naziv organa koji je izdao potvrdu, serijski broj potvrde, podatke o prezimenu i imenu, adresu prijave boravišta, naziv i adresu poslodavca, adresu prema mjestu obavljanja poslova, vrstu boravka, vrstu posla koji će stranac obavljati, datum izdavanja potvrde, rok važenja potvrde, potpis službene osobe i mjesto za pečat. Obrazac potvrde o prijavi rada je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 17.

- (7) Strancu i poslodavcu dostavlja se po jedan primjerak potvrde o prijavi rada.

Član 36.

(Potvrda o prijavi rada za ključna lica)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za ključna lica iz člana 84. stav (1) tačka a) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz o vrsti poslova koje će stranac obavljati (ugovor o radu ili drugi odgovarajući dokument),
- c) dokaz kojim potvrđuje status ključnog lica u pravnom licu, a po potrebi dokaz o posjedovanju izvanrednog znanja iz određene oblasti koja je od značaja za rad pravnog lica.

Član 37.

(Potvrda o prijavi rada za osnivače privrednog društva)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za osnivače privrednog društva sa sjedištem u Bosni i Hercegovini iz člana 84. stav (1) tačka b) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) rješenje o upisu pravnog lica u sudski registar,
- c) dokaz o vrsti poslova koje će stranac obavljati (ugovor o radu ili drugi odgovarajući dokument),
- d) dokaz da privredno društvo ili preduzeće na svakog stranca uključujući i osnivače zapošljava minimalno pet državljana Bosne i Hercegovine,
- e) dokaz da isplaćuje bruto platu po svakom zaposlenom najmanje u visini prosječne bruto plate u Bosni i Hercegovini,
- f) dokaz o uredno izmirenim poreskim obavezama.

Član 38.

(Potvrda o prijavi rada za univerzitetske profesore i naučnike)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za univerzitetske profesore i naučnike iz člana 84. stav (1) tačka c) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz o angažmanu na univerzitetu u Bosni i Hercegovini, odnosno dokaz da je stranac angažovan na naučnom ili stručnom usavršavanju, ili da je predstavnik međunarodne organizacije ili naučnik koji učestvuje u sprovođenju naučno-istraživačkog projekta važnog za Bosnu i Hercegovinu,
- c) ugovor ili sporazum o saradnji između nadležnog organa ili institucije u Bosni i Hercegovini i stranca, koji sadrži podatke o vremenskom periodu na koji se stranac angažuje, pravima i obavezama ugovornih strana.

Član 39.

(Potvrda o prijavi rada za stručnjake, nastavnike i predavače)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za stručnjake, nastavnike i predavače iz člana 84. stav (1) tačka d) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz da je stranac stručnjak, nastavnik ili predavač strane kulturne ili obrazovne institucije,
- c) dokaz o postojanju programa kulturne i obrazovne saradnje sa dokazom o angažmanu stranca i vremenskom periodu angažmana,
- d) potvrda obrazovne ili kulturne ustanove, pravnog lica ili organa uprave koji angažuju stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja.

udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 40.

(Potvrda o prijavi rada za civilne i vojne službenike)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za civilne i vojne službenike iz člana 84. stav (1) tačka e) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz da je stranac civilni ili vojni službenik vlade druge države koji u Bosnu i Hercegovinu dolazi da radi na osnovu ugovora o saradnji s organima Bosne i Hercegovine,
- c) dokaz o postojanju ugovora o saradnji s organima Bosne i Hercegovine sa dokazom o angažmanu stranca i vremenskom periodu angažmana,
- d) potvrda organa u Bosni i Hercegovini koji angažuje stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 41.

(Potvrda o prijavi rada za članove naučnih međunarodnih misija)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za članove naučnih međunarodnih misija iz člana 84. stav (1) tačka f) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz da je stranac član naučne međunarodne misije koja obavlja istraživanje u Bosni i Hercegovini koje je odobrilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine sa dokazom o angažmanu stranca i vremenskom periodu angažmana,
- c) dokaz da je istraživanje u Bosni i Hercegovini odobreno od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,
- d) potvrda nadležnog organa u Bosni i Hercegovini koji angažuje stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 42.

(Potvrda o prijavi rada za predstavnike vjerskih zajednica)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za predstavnike vjerskih zajednica i lica angažovanih u vjerskim zajednicama iz člana 84. stav (1) tačka g) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) uvjerenje nadležnog organa o registraciji vjerske zajednice,
- c) potvrdu vjerske zajednice o angažovanju stranca na realizaciji poslova vezanih za vjersku službu, uz naznačenje vrste posla i vremenskog perioda angažmana,
- d) potvrda vjerske zajednice kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 43.

(Potvrda o prijavi rada za strane dopisnike i izvještače stranih medija)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strane dopisnike akreditovane u Bosni i Hercegovini i izvještače stranih medija iz člana 84. stav (1) tačka h) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz da je stranac strani dopisnik akreditovan u Bosni i Hercegovini ili da je izvještač stranih medija,
- c) dokaz o angažmanu u Bosni i Hercegovini sa naznačenim vremenskim periodom angažmana.

Član 44.

(Potvrda o prijavi rada za umjetnike, tehničko osoblje, autore i izvođače)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za umjetnike i tehničko osoblje, autore i izvođače iz člana 84. stav (1) tačka i) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) ugovor zaključen sa fizičkim ili pravnim licem kod kojeg je stranac angažovan koje je u Bosni i Hercegovini registrovano za obavljanje te djelatnosti ili za umjetnike angažovane na estradi ugovor sa organizatorom ili posrednikom registrovanim za tu djelatnost, sa podacima o vremenskom periodu angažmana, pravima i obavezama ugovornih strana.

Član 45.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji obavljaju poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji obavljaju poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države iz člana 84. stav (1) tačka j) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz da je zaključen ugovor sa Vijećem ministara Bosne i Hercegovine, ili Ministarstvom odbrane BiH, ili Ministarstvom pravde BiH, ili Ministarstvom,
- c) dokaz da stranac obavlja poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države ili da se stručno usavršava u tim oblastima sa naznakom vrste poslova koje će obavljati i vremenskom periodu angažmana,
- d) potvrda nadležnog organa o potrebi angažovanja stranca u Bosni i Hercegovini kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 46.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji u Bosnu i Hercegovinu dolaze radi sportskih ili šahovskih priredbi)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji u Bosnu i Hercegovinu dolaze radi sportskih ili šahovskih priredbi iz člana 84. stav (1) tačka k) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) poziv organizatora sportske priredbe ili šahovske priredbe sa naznačenim vremenom trajanja sportske ili šahovske priredbe,
- c) dokaz o registraciji organizatora,
- d) dokaz o solventnosti organizatora izdat od nadležne banke,

e) dokaz o regulisanim poreskim obavezama organizatora,

f) potvrda organizatora sportske ili šahovske priredbe ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 47.

(Potvrda o prijavi rada za strance u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji u Bosnu i Hercegovinu dolaze radi poslova zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike iz člana 84. stav (1) tačka l) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz da je stranac angažovan u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike, sa naznakom vrste poslova koje će obavljati i vremenskom periodu angažmana,
- c) potvrda nadležnog organa ili institucije u Bosni i Hercegovini ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 48.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku licima zaposlenim kod fizičkih ili pravnih lica sa sjedištem u Bosni i Hercegovini)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koje je uputio strani poslodavac koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku licima zaposlenim kod fizičkih ili pravnih lica sa sjedištem u Bosni i Hercegovini iz člana 84. stav (1) tačka m) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz kojim se dokazuje da je stranac upućen da obavlja stručno usavršavanje i obuku lica zaposlenih u pravnom ili fizičkom licu sa sjedištem u Bosni i Hercegovini,
- c) dokaz izdat od strane pravnog ili fizičkog lica sa sjedištem u Bosni i Hercegovini da je stranac prihvaćen da obavlja stručnu obuku u Bosni i Hercegovini, sa naznačenim podacima o vremenskom periodu angažmana, pravima i obavezama ugovornih strana.

Član 49.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji su angažovani u Bosni i Hercegovini radi stručnog usavršavanja ili obuke)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji su angažovani u Bosni i Hercegovini radi stručnog usavršavanja ili obuke iz člana 84. stav (1) tačka n) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokument kojim se dokazuje da je stranac prihvaćen na stručno usavršavanje ili obuku u Bosni i Hercegovini sa naznačenim podacima o vremenskom periodu stručnog usavršavanja ili obuke, te pravima i obavezama ugovornih strana.

Član 50.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji obavljaju poslove vezane za isporuku, montažu i servis mašina ili opreme)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji obavljaju poslove vezane za isporuku, montažu i servis mašina ili opreme iz člana 84. stav (1) tačka o) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) ugovor ili sporazum o saradnji između pravnog lica koje angažuje stranca i pravnog lica koje upućuje stranca u Bosnu i Hercegovinu,
- c) dokaz da je stranac angažovan na isporuci, montaži ili servisu mašina ili opreme sa naznačenim podacima o vremenskom periodu angažmana.

Član 51.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji učestvuju na organizovanim stručnim skupovima i seminarima)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji učestvuju na organizovanim stručnim skupovima i seminarima iz člana 84. stav (1) tačka p) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) poziv organizatora stručnog seminara ili skupa koji se održava u Bosni i Hercegovini,
- c) dokaz da je stranac angažovan kao predavač na stručnim skupovima ili seminarima u Bosni i Hercegovini sa navedenim podacima o vremenskom periodu angažmana,
- d) rješenje o upisu pravnog lica u sudski registar, odnosno registraciji fizičkog lica,
- e) dokaz o solventnosti pravnog ili fizičkog lica, izdat od nadležne banke,
- f) dokaz o regulisanim poreskim obavezama pravnog ili fizičkog lica, gdje je to potrebno,
- g) potvrda organizatora stručnog seminara ili skupa koji angažuje stranca ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 52.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim priredbama)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim priredbama iz člana 84. stav (1) tačka r) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) poziv organizatora sajma ili izložbene priredbe sa naznačenim vremenom učestvovanja stranca na sajamskim ili izložbenim priredbama,
- c) dokaz o registraciji organizatora u Bosni i Hercegovini,
- d) dokaz o solventnosti organizatora izdat od nadležne banke,
- e) dokaz o regulisanim poreskim obavezama organizatora.

Član 53.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji su zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance zaposlene u cirkusima ili zabavnim parkovima iz člana 84. stav (1) tačka s) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,

- b) dokaz o angažmanu stranca sa naznačenim podacima o vremenskom periodu angažmana, te pravima i obavezama ugovornih strana.

Član 54.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji su angažovani na projektima značajnim za Bosnu i Hercegovinu)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji su angažovani na projektima značajnim za Bosnu i Hercegovinu iz člana 84. stav (1) tačka t) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz nadležnog organa da je projekat od značaja za Bosnu i Hercegovinu,
- c) dokaz da je stranac potreban za realizaciju projekta,
- d) podatke o funkciji u projektu sa navedenim podacima o vremenskom periodu angažmana.

Član 55.

(Potvrda o prijavi rada za strance koji borave u Bosni i Hercegovini u svrhu volonterskog rada)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance koji borave u Bosni i Hercegovini u svrhu volonterskog rada iz člana 84. stav (1) tačka u) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dozvola za realizaciju projekta izdata od strane nadležnog organa u Bosni i Hercegovini za humanitarne organizacije,
- c) potvrdu podnosioca projekta o angažovanju stranca na realizaciji projekta, uz naznačenje vrste poslova i vremena u kojem je potrebno njegovo angažovanje u vidu volonterskog rada,
- d) dokaz o posjedovanju izvanrednog znanja iz određene oblasti značajnog za realizaciju projekta,
- e) pribavljena saglasnost o angažovanju stranca izdata od strane mjesno i stvarno nadležne crkve/vjerske zajednice, ukoliko se radi o udruženjima građana, predstavništvima stranih humanitarnih nevladinih organizacija ili fondacija koje imaju vjerska obilježja u svom nazivu, statutu, ciljevima i programu.

Član 56.

(Potvrda o prijavi rada za strance liječnike koji borave u Bosni i Hercegovini radi obavljanja specijalističkih pregleda)

Uz zahtjev za izdavanje potvrde o prijavi rada za strance liječnike koji borave u Bosni i Hercegovini radi obavljanja specijalističkih pregleda i drugih medicinskih usluga iz člana 84. stav (1) tačka v) Zakona, prilaže se:

- a) kopija pasoša,
- b) dokaz da je stranac pozvan od zdravstvene ustanove u Bosni i Hercegovini,
- c) ugovor/ sporazum zaključen između stranca i zdravstvene ustanove u Bosni i Hercegovini koji sadrži podatke o vremenskom periodu angažmana, te pravima i obavezama ugovornih strana,
- d) potvrdu zdravstvene ustanove sa pečatom i potpisom odgovornog lica, kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE VI - OSNOVI PRIVREMENOG BORAVKA**Član 57.**

(Osнови za odobrenje privremenog boravka)

Osнови za odobrenje privremenog boravka u Bosni i Hercegovini su:

- a) brak sa državljaninom Bosne i Hercegovine (PB/1),
- b) vanbračna zajednica sa državljaninom Bosne i Hercegovine (PB/2),
- c) spajanje porodice (PB/3),
- d) obrazovanje (PB/4),
- e) rad po osnovu izdate radne dozvole (PB/5),
- f) rad bez radne dozvole (PB/6),
- g) liječenje ili rehabilitacija (PB/7),
- h) boravak u staračkom domu (PB/8),
- i) humanitarni boravak (PB/9),
- j) boravak zasnovan na međunarodnom ugovoru čija je Bosna i Hercegovina ugovorna strana (PB/10),
- k) iz drugih opravdanih razloga (PB/11),
- l) vlasništvo na nepokretnoj imovini (PB/12).

Član 58.

(Dokazi koji se prilažu uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja/produženje privremenog boravka stranac je dužan priložiti:
 - a) fotografiju 35 X 45mm,
 - b) kopiju pasoša čija je važnost najmanje tri mjeseca duža od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka, sa otiskom ulaznog štambilja, unesenom vizom za dugoročni boravak (Viza D) ili naljepnicom prethodno odobrenog privremenog boravka,
 - c) potvrdu o prijavi boravišta ukoliko je zahtjev podnesen na teritoriji Bosne i Hercegovine,
 - d) dokaz o osiguranim sredstvima za izdržavanje,
 - e) ljekarsko uvjerenje izdato najkasnije tri mjeseca prije dana podnošenja zahtjeva,
 - f) dokaz o osiguranom smještaju u Bosni i Hercegovini,
 - g) dokaz o osiguranom zdravstvenom osiguranju u Bosni i Hercegovini,
 - h) dokaz o nekažnjavanju i nevođenju krivičnog postupka izdat od strane nadležnog organa države gdje stranac ima uobičajeno mjesto boravka, izdat najkasnije šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva,
 - i) dokaz o nekažnjavanju i nevođenju krivičnog postupka izdat od strane nadležnog organa u Bosni i Hercegovini, ne stariji od šest mjeseci prije dana podnošenja zahtjeva, ukoliko stranac podnosi zahtjev za produženje privremenog boravka.
- (2) Fotografija iz stava (1) tačka a) ovog člana mora vjerno prikazivati podnosioca zahtjeva za odobrenje ili produženje privremenog boravka i mora biti fotografisana s lica (en-face), otkrivenog čela, bez pokrivala za glavu i to tako da 70-80% visine fotografije pokazuje glavu osobe od brade do tjemena, izrađena na bijelom, sjajnom, tankom foto papiru. Fotografija ne smije biti retuširana niti izrađena opremom za fotografisanje.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, od stranca se može uzeti fotografija na kojoj je fotografisan sa pokrivalom za glavu ukoliko pokrivalo nosi radi vjerskih ili medicinskih razloga, pod uslovom da pokrivalo ne prekriva obraze, bradu i čelo.
- (4) Dokazom o osiguranim sredstvima za izdržavanje koja strancu omogućavaju egzistenciju za vrijeme boravka u Bosni i Hercegovini iz stava (1) tačke d) ovog člana,

smatra se: potvrda ili drugi dokument o stanju na bankovnom računu, dokaz o visini penzije, dokaz o ličnim primanjima po osnovu radnog angažovanja, izdata radna dozvola, dokaz o visini stipendije, dokaz o posjedovanju nepokretne imovine u Bosni i Hercegovini na osnovu koje je moguće obezbjediti sredstva za izdržavanje (ugovor o iznajmljivanju i slično), garancija državljanina Bosne i Hercegovine kojom potvrđuje izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u Bosni i Hercegovini uz dokaz o stalnom izvoru prihoda ili drugom izvoru finansiranja ili dokaz da je strancu obezbjeđeno izdržavanje na drugi način.

- (5) Dokazom o osiguranom smještaju iz stava (1) tačke f) ovog člana, smatra se: isprava o pravu svojine na stambenom prostoru ili zaključen ugovor o zakupu stambenog prostora, dokaz o smještaju u studentski dom, školski dom, starački dom, zdravstvenu ustanovu, ustanovu specijalizovanu za smještaj osoba sa posebnim potrebama, banjsko lječilište, izjava lica kod kojeg stranac ima obezbjeđen smještaj kojom se daje saglasnost za korištenje i stanovanje sa dokazom o pravu vlasništva ili korištenja stambenog prostora.
- (6) Dokazom o osiguranom zdravstvenom osiguranju iz stava (1) tačke g) ovog člana, smatra se: dobrovoljno zdravstveno osiguranje, izdata radna dozvola, dokaz o smještaju u starački dom, putničko zdravstveno osiguranje obezbjeđeno od ovlaštenog osiguravajućeg društva, zdravstveno osiguranje obezbjeđeno u skladu sa međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju u kojim je Bosna i Hercegovina ugovorna strana uz potvrdu stranog ili domaćeg Zavoda zdravstvenog osiguranja, zdravstvena legitimacija ovjerena od strane nadležnog Fonda zdravstva u Bosni i Hercegovini ili drugi dokaz predviđen ugovorom o socijalnom osiguranju.
- (7) Dokazi iz stava (1) tač. h) i i) ovog člana ne dostavljaju se za maloljetnike do 14 godina života.
- (8) Dokaz iz stava (1) tačke e) ovog člana ne dostavlja se za novorođeno dijete stranca rođeno u Bosni i Hercegovini.
- (9) Ukoliko stranac podnosi zahtjev za produženje privremenog boravka u Bosni i Hercegovini može se izuzeti od obaveze pribavljanja dokaza iz stava (1) tač. e) i h) ovog člana, što u svakom pojedinačnom slučaju cijeni nadležna organizaciona jedinica Službe.

Član 59.

(Brak sa državljaninom Bosne i Hercegovine - PB/1)

- (1) Privremeni boravak po osnovu braka sa državljaninom Bosne i Hercegovine može se odobriti strancu ako državljanin Bosne i Hercegovine ima prebivalište u Bosni i Hercegovini i ako je brak pravovaljan u Bosni i Hercegovini.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
 - a) izvod iz matične knjige vjenčanih izdat od nadležne matične službe u Bosni i Hercegovini ili odgovarajući dokument nadležnog organa druge zemlje izdat na internacionalnom obrascu iz kojeg je vidljiva činjenica zaključenja braka sa državljaninom Bosne i Hercegovine ili ovjerenu kopiju vjenčanog lista sa ovjerenim službenim prevodom,
 - b) kopiju lične karte za državljanina Bosne i Hercegovine,

- c) uvjerenje o državljanstvu za državljanina Bosne i Hercegovine,
- d) izjavu ovjerenu kod općinskog organa uprave ili notara kojom se državljanin Bosne i Hercegovine obavezuje da će snositi troškove boravka stranca u Bosni i Hercegovini, troškove liječenja, izdržavanja i druge troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
- (3) U postupku rješavanja zahtjeva iz stava (1) ovog člana, a u cilju utvrđivanja postojanja bračne zajednice, vrše se provjere u službenim evidencijama, operativne provjere na terenu, po potrebi vodi se poseban ispitni postupak, saslušavaju se oba bračna partnera (pojedinačno i/ili suočenjem), a po potrebi se saslušavaju i svjedoci.
- (4) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period naveden u zahtjevu, a najduže do godinu dana, pod uslovom da je rok važenja pasoša stranca najmanje tri mjeseca duži od perioda boravka u Bosni i Hercegovini.
- (5) Ukoliko prestane brak sa državljaninom Bosne i Hercegovine, stranac ima pravo na produženje boravka samo ako ispunjava uslove iz člana 58. Zakona.
- Član 60.
- (Vanbračna zajednica stranca sa državljaninom Bosne i Hercegovine - PB/2)
- (1) Privremeni boravak po osnovu vanbračne zajednice sa državljaninom Bosne i Hercegovine može se odobriti strancu ako državljanin Bosne i Hercegovine ima prebivalište u Bosni i Hercegovini.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
- a) dokaz o slobodnom bračnom stanju za oba vanbračna partnera,
- b) izjavu vanbračnih partnera o zajedničkom životu,
- c) dokaz da zajednica života stranca i državljanina Bosne i Hercegovine traje najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva za odobrenje privremenog boravka u Bosni i Hercegovini ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete (dokaz o registraciji vanbračne zajednice, prijava boravišta ili prebivališta, izjave svjedoka i drugo, a za djecu izvod iz matične knjige rođenih),
- d) kopiju lične karte za državljanina Bosne i Hercegovine,
- e) uvjerenje o državljanstvu za državljanina Bosne i Hercegovine,
- f) izjavu ovjerenu kod općinskog organa uprave ili notara, kojom se državljanin Bosne i Hercegovine obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
- (3) U postupku rješavanja zahtjeva iz stava (1) ovog člana, a u cilju utvrđivanja postojanja vanbračne zajednice, vrše se provjere u službenim evidencijama, operativne provjere na terenu, vodi se poseban ispitni postupak, saslušavaju se oba vanbračna partnera (pojedinačno i/ili suočenjem), a po potrebi se saslušavaju i svjedoci.
- (4) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period naveden u zahtjevu, a najduže do godinu dana, pod uslovom da je rok važenja pasoša stranca najmanje tri mjeseca duži od perioda boravka u Bosni i Hercegovini.
- (5) Ukoliko prestane vanbračna zajednica sa državljaninom Bosne i Hercegovine, stranac ima pravo na produženje boravka samo ako ispunjava uslove iz člana 58. Zakona.
- Član 61.
- (Spajanje porodice - PB/3)
- (1) Strancu koji je član uže porodice državljanina Bosne i Hercegovine koji ima prebivalište u Bosni i Hercegovini, ili koji je član uže porodice stranca sa odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini, ili stranca koji boravi po osnovu odobrenog privremenog boravka u Bosni i Hercegovini duže od 18 mjeseci, može se odobriti privremeni boravak u svrhu spajanja porodice.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
- a) dokaz da je član uže porodice državljanina Bosne i Hercegovine, koji ima prebivalište u Bosni i Hercegovini, odnosno da je član uže porodice stranca koji ima odobren privremeni ili stalni boravak u Bosni i Hercegovini:
- 1) za maloljetnu djecu - izvod iz matične knjige rođenih ili drugi dokument kojim se dokazuje srodstvo, a za punoljetnu izdržavanu djecu i dokaz da se radi o izdržavanom djetetu (dokaz da je dijete na redovnom školovanju ili dokaz da je poslovno ili radno nesposobno, ili u slučaju da su oba roditelja državljani Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini dokaz da je punoljetno dijete neoženjeno ili neudato, da živi u zajedničkom domaćinstvu sa roditeljima i da nema vlastite izvore prihoda što dokazuje potpisanim i propisno ovjerenom izjavom čiji je obrazac sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 18),
- 2) za izdržavane roditelje - dokaz o srodstvu i dokaz da se radi o izdržavanom roditelju (dokaz da nije sposoban za rad, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine ili ne može ostvariti pravo na izdržavanje od bračnog ili vanbračnog partnera ili od drugog lica),
- 3) za bračnog druga stranca koji ima odobren privremeni ili stalni boravak u Bosni i Hercegovini - izvod iz matične knjige vjenčanih,
- 4) za vanbračnog partnera stranca - dokazi da zajednica života traje najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva za odobrenje privremenog boravka u Bosni i Hercegovini, ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete (dokaz o registraciji vanbračne zajednice, prijava boravišta ili prebivališta, izjave svjedoka i drugo, a za djecu izvod iz matične knjige rođenih),
- b) uvjerenje o državljanstvu Bosne i Hercegovine i dokaz o prijavi prebivališta u Bosni i Hercegovini za državljanina Bosne i Hercegovine sa kojim je spajanje porodice,
- c) dokaz da državljanin Bosne i Hercegovine ili stranac sa odobrenim boravkom u Bosni i Hercegovini ima stalni izvor prihoda ili da raspolaže dovoljnim

- sredstvima za vlastito izdržavanje i za izdržavanje članova uže porodice (dokaz o zaposlenju i mjesečnim primanjima, izvod iz bankovnog računa, posjedovanje nepokretne imovine u Bosni i Hercegovini na temelju koje je moguće osigurati sredstva za izdržavanje i drugo),
- d) izjavu ovjerenu kod općinskog organa uprave ili notara, kojom se državljanin Bosne i Hercegovine ili stranac sa odobrenim boravkom u Bosni i Hercegovini, obavezuje snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prinudnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
- (3) Pored uslova propisanih ovim članom, stranac koji ima odobren privremeni ili stalni boravak u Bosni i Hercegovini, sa kojim je spajanje porodice mora imati osiguran odgovarajući smještaj u Bosni i Hercegovini.
- (4) Izdržavanim punoljetnim djetetom iz stava (2) tačka a) alineja 1) ovog člana smatra se punoljetno dijete do 26 godina života. Izuzetno, izdržavano punoljetno dijete starije od 26 godina života, može ostvariti pravo na boravak po osnovu spajanja porodice samo ukoliko je procesno nesposobno ili ukoliko je zbog bolesti, fizičkih ili psihičkih nedostataka nesposobno za rad, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine, što dokazuje odgovarajućom dokumentacijom ili ukoliko se radi o djetetu čija su oba roditelja državljani Bosne i Hercegovine sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini, a punoljetno dijete je neoženjeno ili neudato, živi u zajedničkom domaćinstvu sa roditeljima i nema vlastite izvore prihoda što dokazuje potpisanom i propisno ovjerenom izjavom i po potrebi drugim dokazima.
- (5) U postupku rješavanja zahtjeva iz stava (1) ovog člana nadležna organizaciona jedinica Službe uvidom u Centralnu bazu podataka o strancima vrši provjeru odobrenja boravka za stranca sa kojim se spajanje porodice traži.
- (6) Odobrenje privremenog boravka po osnovu spajanja porodice sa državljaninom Bosne i Hercegovine ili strancem sa odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini izdaje se na period do jedne godine, a sa strancem sa odobrenim privremenim boravkom u Bosni i Hercegovini izdaje se na isti period u kojem boravi i stranac sa kojim se spajanje porodice traži, pod uslovom da je rok važenja pasoša najmanje tri mjeseca duži od perioda boravka u Bosni i Hercegovini.
- (7) Izuzetno od stava (1) ovog člana, djetetu stranca koji boravi po osnovu odobrenog privremenog boravka u Bosni i Hercegovini kraće od 18 mjeseci, može se odobriti privremeni boravak u svrhu spajanja porodice u skladu sa članom 139. stav (2) Zakona, samo ukoliko oba roditelja imaju odobren boravak u Bosni i Hercegovini ili se dijete spaja sa jednim roditeljem kojem je povjereno na staranje nakon razvoda braka, smrti drugog roditelja ili ukoliko nije evidentiran podatak o ocu djeteta.
- (8) Izuzetno, bračnom partneru stranca koji boravi u Bosni i Hercegovini po osnovu odobrenog privremenog boravka u trajanju kraćem od 18 mjeseci, u cilju očuvanja porodične zajednice u smislu člana 5. tačka (t) Zakona, može se odobriti privremeni boravak u svrhu spajanja porodice.

Član 62.

(Dijete stranca sa odobrenim boravkom)

- (1) Djetetu čiji su roditelji stranci sa odobrenim boravkom u Bosni i Hercegovini, odobrava se boravak u Bosni i Hercegovini na isti period na koji roditelji imaju odobrenje boravka u Bosni i Hercegovini. Ukoliko jedan od roditelja ima odobren privremeni boravak u Bosni i Hercegovini, odobrenje će se izdati na period važenja privremenog boravka tog roditelja.
- (2) Zahtjev za odobrenje boravka za novorođeno dijete roditelji su dužni podnijeti u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta, nadležnoj organizacionoj jedinici Službe ili putem DKP BiH.
- (3) Uz zahtjev za odobrenje privremenog boravka prilaže se sljedeći dokazi:
- izvod iz matične knjige rođenih za dijete,
 - ovjereni kopija pasoša djeteta ili putne isprave roditelja u kojoj je dijete upisano.
- (4) Zahtjev za odobrenje boravka za maloljetno dijete podnosi se uz saglasnost oba roditelja koja se daje vlastitim potpisom zahtjeva, uz prethodno utvrđen identitet oba roditelja, a ukoliko je jedan od roditelja odsutan, saglasnost se može dati pisanom izjavom.
- (5) Ukoliko postupak izdavanja pasoša nije završen u roku od 30 dana od dana rođenja djeteta, prilaže se dokaz da je podnesen zahtjev za izdavanje pasoša, a postupak se prekida zaključkom do rješavanja prethodnog pitanja.

Član 63.

(Obrazovanje - PB/4)

- (1) Privremeni boravak može se odobriti strancu u svrhu osnovnog, srednjoškolskog, visokoškolskog obrazovanja kao i obrazovanja na nivou učenja jezika u ustanovama ovlaštenim za ovu djelatnost u Bosni i Hercegovini radi pripreme za upis na redovno školovanje, kao i u svrhu visokostručnih specijalizacija, te obavljanja stručne prakse nakon sticanja visokoškolskog obrazovanja u cilju polaganja stručnog ispita.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
- potvrdu o upisu na obrazovnu ustanovu za tekuću školsku/ akademsku godinu, a uz zahtjev za produženje privremenog boravka i potvrdu o položenim ispitima za prethodnu školsku godinu,
 - dokaz o uplati školarine ili drugih troškova obrazovne ili druge institucije u Bosni i Hercegovini,
 - dokaz o obezbijedenim sredstvima potrebnim za izdržavanje za školsku ili akademsku godinu u iznosu od 800,00 KM mjesečno ili garanciju državljanina Bosne i Hercegovine, stranca sa odobrenim privremenim ili stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini kojom potvrđuje izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka uz dokaz o stalnom izvoru prihoda ili drugom izvoru finansiranja.
- (3) Ukoliko se zahtjev za odobrenje/produženje privremenog boravka po osnovu obrazovanja odnosi na stranca maloljetnika zahtjev mora podnijeti jedan od roditelja maloljetnog stranca ili zakonski zastupnik.
- (4) Pored dokaza navedenih u stavu (2) ovog člana, za odobrenje privremenog boravka maloljetniku po ovom osnovu uz zahtjev se mora priložiti pismena saglasnost oba roditelja, odnosno staratelja da se maloljetno lice obrazuje na teritoriji Bosne i Hercegovine i saglasnost oba roditelja odnosno staratelja da maloljetni stranac bude

- smješten u obrazovnu ustanovu internatskog tipa ili kod državljanina Bosne i Hercegovine ili stranca sa odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini koji će preuzeti obavezu da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
- (5) Privremeni boravak se odobrava za vremenski period trajanja školske odnosno akademske godine, a najduže do jedne godine, uz uslov da je važnost pasoša stranca duža za tri mjeseca od perioda boravka.
- (6) Privremeni boravak po ovom osnovu može se produžiti najduže dvije godine po isteku roka propisanog za trajanje redovnog obrazovanja, uz pribavljanje dokaza o obnovi godine.
- (7) Privremeni boravak po ovom osnovu može se odobriti i strancu koji dolazi radi visokostručnih specijalizacija u Bosnu i Hercegovinu ako te specijalizacije ne traju duže od ukupno tri mjeseca godišnje.
- (8) Uz zahtjev za odobrenje privremenog boravka iz stava (7) ovog člana, stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 49. ovog Pravilnika, dostaviti:
- dokument kojim se dokazuje da je stranac upućen na visokostručnu specijalizaciju u Bosnu i Hercegovinu,
 - dokument kojim se dokazuje da je stranac prihvaćen na visokostručnu specijalizaciju u Bosnu i Hercegovinu,
 - dokaz o uplati sredstava na ime troškova visokostručne specijalizacije.
- (9) Privremeni boravak po ovom osnovu može se odobriti i strancu koji dolazi radi obavljanja stručne prakse nakon sticanja visokoškolskog obrazovanja u Bosni i Hercegovini u cilju polaganja stručnog ispita ako stručna praksa ne traje duže od ukupno šest mjeseci godišnje.
- (10) Uz zahtjev za odobrenje privremenog boravka iz stava (9) ovog člana, stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 49. ovog Pravilnika, dostaviti i dokument kojim se dokazuje da stranac obavlja stručnu praksu u ovlaštenoj ustanovi u Bosni i Hercegovini, sa naznakom perioda u kojem se praksa obavlja i poslova koje stranac obavlja.
- Član 64.
- (Rad po osnovu izdate radne dozvole - PB/5)
- Radna dozvola je dozvola za plaćeni rad stranca na određenom radnom mjestu ili za određenu vrstu poslova, u određenom vremenskom periodu, a najduže do jedne godine, koju na zahtjev poslodavca (pravnog ili fizičkog lica koje namjerava zaposliti stranca) izdaje organ nadležan za poslove zapošljavanja u Bosni i Hercegovini.
 - Stranac koji ulazi u Bosnu i Hercegovinu po bezviznom režimu ulaska, a ima namjeru podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka u Bosni i Hercegovini po osnovu izdate radne dozvole, mora imati radnu dozvolu u vrijeme ulaska u Bosnu i Hercegovinu, odnosno radna dozvola mora biti starijeg datuma izdavanja od datuma ulaska stranca u Bosnu i Hercegovinu, odnosno ulaznog štambilja unesenog u pasoš stranca.
 - Stranac koji namjerava ući u Bosnu i Hercegovinu sa vizom za dugoročni boravak (Viza D) dužan je pribaviti radnu dozvolu prije podnošenja zahtjeva za izdavanje vize.
- (4) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka po ovom osnovu stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
- radnu dozvolu izdatu od strane nadležnog organa za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini,
 - potvrdu ili uvjerenje nadležne poreske uprave o regulisanim poreskim obavezama u Bosni i Hercegovini, a gdje je potrebno i dokaz od strane Uprave za indirektno oporezivanje o izmirenim obavezama po osnovu indirektnih poreza, ne starije od 30 dana ili ugovor ili sporazum sa poreskom upravom ili upravom za indirektno oporezivanje o plaćanju neizmirenih obaveza u ratama.
- (5) Uz zahtjev za produženje privremenog boravka po ovom osnovu stranac je dužan priložiti i potvrdu nadležnog organa za zapošljavanje o predatom zahtjevu za produženje radne dozvole.
- (6) Nakon odobrenja privremenog boravka po ovom osnovu poslodavac i stranac zaključuju ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, koji je poslodavac dužan da dostavi Službi najkasnije u roku od tri dana od dana prijema rješenja o odobrenom privremenom boravku.
- (7) Stranac može raditi u Bosni i Hercegovini samo na onom radnom mjestu ili na onoj vrsti poslova za koje mu je izdata radna dozvola, odnosno samo kod onog poslodavca s kojim je na osnovu radne dozvole zaključio ugovor o radu.
- (8) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na period 15 dana duže od važenja radne dozvole uz uslov da je važnost pasoša stranca duža za tri mjeseca od perioda boravka, a najduže do godinu dana.
- Član 65.
- (Rad bez radne dozvole - PB/6)
- Kategorije stranaca iz člana 84. stav (1) Zakona mogu podnijeti zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka po osnovu rada bez radne dozvole.
 - U postupku rješavanja zahtjeva iz stava (1) ovog člana, nadležna organizaciona jedinica Službe vrši provjere osnovanosti zahtjeva, uključujući i provjere činjenica kojima stranac dokazuje da pripada jednoj od kategorija iz člana 84. stav (1) Zakona, kao i provjere u operativnim i službenim evidencijama, o čemu sačinjava zabilješku u spisu predmeta.
 - Odobrenje ili produženje privremenog boravka izdaje se na vremenski period propisan za svaku kategoriju stranaca iz člana 84. stav (1) Zakona ili vremenski period naznačen u zahtjevu, a najduže do godinu dana, uz uslov da je važnost pasoša stranca duža za tri mjeseca od perioda boravka.
 - Nakon odobrenja privremenog boravka po osnovu rada bez radne dozvole poslodavac i stranac zaključuju ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, koji je poslodavac dužan da dostavi Službi najkasnije u roku od tri dana od dana prijema odobrenja privremenog boravka.
 - Stranac može raditi u Bosni i Hercegovini samo na onom radnom mjestu ili na onoj vrsti poslova za koje mu je izdato odobrenje boravka po osnovu rada bez radne dozvole, odnosno samo kod onog poslodavca s kojim je po osnovu rada bez radne dozvole zaključio ugovor o radu.

Član 66.

(Rad bez radne dozvole ključnih lica - PB/6-1)

- (1) Ključna lica iz člana 84. stav (1) tačka a) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz o vrsti poslova koje će stranac obavljati,
 - dokaz o registraciji stranog ulaganja izdat od nadležnog organa,
 - dokument kojim se dokazuje status ključne osobe (ugovor o radu ili drugo),
 - rješenje o upisu pravnog lica u sudski registar ili rješenje nadležnog organa kojim se dozvoljava obavljanje djelatnosti fizičkom licu,
 - dokaz o solventnosti firme izdat od nadležne banke,
 - dokaz nadležne poreske uprave o regulisanim poreskim obavezama u Bosni i Hercegovini, a gdje je potrebno i dokaz od strane Uprave za indirektno oporezivanje o izmirenim obavezama po osnovu indirektnih poreza, ne stariji od 30 dana,
 - potvrda poslodavca o potrebi angažovanja stranca u Bosni i Hercegovini ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica, uz naznačenje vremena u kojem je potrebno njegovo angažovanje, kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
- (2) Strancu iz stava (1) ovog člana može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole ukoliko taj rad ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje uz uslov da posjeduje pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka.

Član 67.

(Rad bez radne dozvole privatnih preduzetnika - PB/6-2)

- (1) Osnivači privrednog društva sa sjedištem u Bosni i Hercegovini iz člana 84. stav (1) tačka b) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz o vrsti poslova koje će stranac obavljati,
 - dokaz o registraciji stranog ulaganja izdat od nadležnog organa,
 - rješenje o upisu pravnog lica u sudski registar ili rješenje nadležnog organa kojim se dozvoljava obavljanje djelatnosti fizičkom licu,
 - dokaz o solventnosti firme izdat od nadležne banke,
 - dokaz nadležne poreske uprave o regulisanim poreskim obavezama u Bosni i Hercegovini, a gdje je potrebno i dokaz od strane Uprave za indirektno oporezivanje o izmirenim obavezama po osnovu indirektnih poreza, ne stariji od 30 dana,
 - dokaz da privredno društvo odnosno preduzeće na svakog stranca uključujući i osnivače zapošljava minimalno pet državljana Bosne i Hercegovine,
 - dokaz da isplaćuje bruto platu po svakom zaposlenom najmanje u visini prosječne bruto plate u Bosni i Hercegovini.

Član 68.

(Rad bez radne dozvole univerzitetskih profesora i naučnika - PB/6-3)

- (1) Univerzitetski profesori i naučnici iz člana 84. stav (1) tačka c) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz o angažmanu na univerzitetu u Bosni i Hercegovini, odnosno dokaz da je stranac angažovan na naučnom ili stručnom usavršavanju, ili da je predstavnik međunarodne organizacije ili naučnik koji učestvuje u sprovođenju naučno-istraživačkog projekta važnog za Bosnu i Hercegovinu,
 - ugovor ili sporazum o saradnji između nadležnog organa u Bosni i Hercegovini ili institucija zaključen sa strancem koji sadrži podatke o vremenskom periodu angažmana, pravima i obavezama ugovornih strana,
 - potvrda obrazovne ustanove, pravnog lica ili organa uprave koji angažuju stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 69.

(Rad bez radne dozvole stručnjaka, nastavnika i predavača - PB/6-4)

- (1) Stručnjaci, nastavnici i predavači iz člana 84. stav (1) tačka d) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz da je stranac stručnjak, nastavnik ili predavač strane kulturne ili obrazovne institucije,
 - dokaz o postojanju programa kulturne i obrazovne saradnje sa dokazom o angažmanu stranca i vremenskom periodu angažmana,
 - potvrda obrazovne ili kulturne ustanove, pravnog lica ili organa uprave koji angažuju stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 70.

(Rad bez radne dozvole civilnih i vojnih službenika - PB/6-5)

- (1) Civilni i vojni službenici iz člana 84. stav (1) tačka e) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz da je stranac civilni ili vojni službenik vlade druge države koji u Bosnu i Hercegovinu dolazi da radi na osnovu ugovora o saradnji s organima Bosne i Hercegovine,
 - dokaz o postojanju ugovora o saradnji s organima Bosne i Hercegovine sa dokazom o angažmanu stranca i vremenskom periodu angažmana,

- c) potvrda organa u Bosni i Hercegovini koji angažuje stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 71.

(Rad bez radne dozvole članova naučnih međunarodnih misija - PB/6-6)

- (1) Članovi naučnih međunarodnih misija iz člana 84. stav (1) tačka f) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz da je stranac član naučne međunarodne misije koja obavlja istraživanje u Bosni i Hercegovini koje je odobrilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine sa dokazom o angažmanu stranca i vremenskom periodu angažmana,
 - dokaz da je istraživanje u Bosni i Hercegovini odobreno od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine,
 - potvrda nadležnog organa u Bosni i Hercegovini koji angažuje stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 72.

(Rad bez radne dozvole predstavnika vjerskih zajednica - PB/6-7)

- (1) Predstavnici vjerskih zajednica i stranci angažovani u vjerskim zajednicama iz člana 84. stav (1) tačka g) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- uvjerenje nadležnog organa o registraciji vjerske zajednice,
 - potvrdu vjerske zajednice o angažovanju stranca na realizaciji poslova vezanih za vjersku službu, uz naznačenje vrste posla i vremenskom periodu angažmana,
 - potvrda vjerske zajednice kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 73.

(Rad bez radne dozvole stranih dopisnika i izvještača - PB/6-8)

- (1) Strani dopisnici akreditovani u Bosni i Hercegovini i izvještači stranih medija iz člana 84. stav (1) tačka h) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz da je stranac strani dopisnik akreditovan u Bosni i Hercegovini ili da je izvještač stranih medija,

- dokaz o angažmanu u Bosni i Hercegovini i vremenskom periodu angažmana.

Član 74.

(Rad bez radne dozvole umjetnika, tehničkog osoblja, autora i izvođača - PB/6-9)

- (1) Umjetnici i tehničko osoblje, autori i izvođači iz člana 84. stav (1) tačka i) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- ugovor zaključen sa fizičkim ili pravnim licem kod kojeg je stranac angažovan koje je u Bosni i Hercegovini registrovano za obavljanje te djelatnosti ili za umjetnike angažovane na estradi ugovor sa organizatorom ili posrednikom registrovanim za tu djelatnost,
 - podatke o vremenskom periodu angažmana, te pravima i obavezama ugovornih strana.
- (2) Strancu iz stava (1) ovog člana može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole ako zbog toga u Bosni i Hercegovini ne borave duže od 30 dana neprekidno ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima uz uslov da posjeduje pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka.

Član 75.

(Rad bez radne dozvole za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države - PB/6-10)

- (1) Stranci koji obavljaju poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države iz člana 84. stav (1) tačka j) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- dokaz da je zaključen ugovor sa Vijećem ministara Bosne i Hercegovine, ili Ministarstvom odbrane BiH, ili Ministarstvom pravde BiH, ili Ministarstvom,
 - dokaz da stranac obavlja poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili sigurnosti države ili da se stručno usavršava u tim oblastima sa naznakom vrste poslova koje će obavljati i vremenskom periodu angažmana,
 - potvrda nadležnog organa o potrebi angažovanja stranca u Bosni i Hercegovini kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 76.

(Stranci koji u BiH dolaze radi sportskih ili šahovskih priredbi - PB/6-11)

- (1) Stranci koji u Bosnu i Hercegovinu dolaze radi sportskih ili šahovskih priredbi iz člana 84. stav (1) tačka k) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
- poziv organizatora sportske priredbe ili šahovske priredbe sa naznačenim vremenom trajanja sportske ili šahovske priredbe,

- b) dokaz o registraciji organizatora,
- c) dokaz o solventnosti organizatora izdat od nadležne banke,
- d) dokaz o regulisanim poreskim obavezama organizatora,
- e) potvrda organizatora sportske ili šahovske priredbe ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati održavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 77.

(Rad bez radne dozvole u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike - PB/6-12)

- (1) Stranci koji obavljaju poslove u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike iz člana 84. stav (1) tačka l) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
 - a) dokaz da je stranac angažovan u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike, sa naznakom vrste poslova koje će obavljati i vremenskom periodu angažmana,
 - b) potvrda nadležnog organa ili institucije u Bosni i Hercegovini ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati održavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 78.

(Rad bez radne dozvole radi stručnog usavršavanja i obuke lica zaposlenih kod fizičkih ili pravnih lica sa sjedištem u Bosni i Hercegovini - PB/6-13)

- (1) Stranci koje je uputio strani poslodavac koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku licima zaposlenim kod fizičkih ili pravnih lica sa sjedištem u Bosni i Hercegovini iz člana 84. stav (1) tačka m) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
 - a) dokaz kojim se dokazuje da je stranac upućen da obavlja stručnu obuku lica zaposlenih u pravnom ili fizičkom licu sa sjedištem u Bosni i Hercegovini,
 - b) dokaz izdat od strane pravnog ili fizičkog lica u Bosni i Hercegovini da je stranac prihvaćen da obavlja stručnu obuku u Bosni i Hercegovini, sa naznakom vremenskog perioda na koji se stranac angažuje, te pravima i obavezama ugovornih strana,
 - c) rješenje o upisu pravnog lica u sudski registar, odnosno rješenje o registraciji fizičkog lica kod kojeg stranac dolazi,
 - d) dokaz o solventnosti pravnog ili fizičkog lica izdat od nadležne banke,
 - e) dokaz o regulisanim poreskim obavezama u Bosni i Hercegovini pravnog ili fizičkog lica,
 - f) potvrda pravnog ili fizičkog lica kod kojeg stranac dolazi ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica

kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati održavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 79.

(Rad bez radne dozvole za strance koji su angažovani u Bosni i Hercegovini radi stručnog usavršavanja ili obuke - PB/6-14)

- (1) Stranci koji su angažovani u Bosni i Hercegovini radi stručnog usavršavanja ili obuke iz člana 84. stav (1) tačka n) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu dokument kojim se dokazuje da je stranac prihvaćen na stručno usavršavanje ili obuku u Bosni i Hercegovini sa naznačenim podacima o vremenskom periodu stručnog usavršavanja ili obuke, te pravima i obavezama ugovornih strana.
- (2) Strancu iz stava (1) ovog člana može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole ukoliko taj rad ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje uz uslov da posjeduje pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka.

Član 80.

(Rad bez radne dozvole za strance koji obavljaju poslove vezane za isporuku, montažu i servis mašina ili opreme - PB/6-15)

- (1) Stranci koji su angažovani u Bosni i Hercegovini radi obavljanja poslova vezanih za isporuku, montažu i servis mašina ili opreme iz člana 84. stav (1) tačka o) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
 - a) ugovor ili sporazum o saradnji između pravnog lica koje angažuje stranca i pravnog lica koje upućuje stranca u Bosnu i Hercegovinu,
 - b) dokaz da je stranac angažovan na isporuci, montaži ili servisu mašina ili opreme sa naznačenim podacima o vremenskom periodu angažovanja.
- (2) Strancu iz stava (1) ovog člana može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole ako njegov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno ni duže od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima, uz uslov da posjeduje pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka.

Član 81.

(Rad bez radne dozvole radi učešća na organizovanim stručnim skupovima i seminarima - PB/6-16)

- (1) Stranci koji učestvuju na organizovanim stručnim skupovima i seminarima iz člana 84. stav (1) tačka p) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
 - a) poziv organizatora stručnog seminara ili skupa koji se održava u Bosni i Hercegovini upućen strancu radi dolaska u Bosnu i Hercegovinu,

- b) dokaz da je stranac angažovan kao predavač na stručnim skupovima ili seminarima u Bosni i Hercegovini sa naznačenim vremenom angažovanja,
- c) rješenje o upisu pravnog lica u sudski registar, odnosno registraciji fizičkog lica,
- d) dokaz o solventnosti pravnog ili fizičkog lica, izdat od nadležne banke,
- e) dokaz o regulisanim poreskim obavezama pravnog ili fizičkog lica, gdje je to potrebno,
- f) potvrda organizatora stručnog seminara ili skupa koji angažuje stranca ovjerena pečatom i potpisom odgovornog lica kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 82.

(Rad bez radne dozvole radi učestvovanja na sajamskim ili izložbenim priredbama - PB/6-17)

- (1) Stranci koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim priredbama iz člana 84. stav (1) tačka r) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
 - a) poziv organizatora sajma ili izložbene priredbe sa naznačenim vremenom učestvovanja stranca na sajamskim ili izložbenim priredbama,
 - b) dokaz o registraciji organizatora u Bosni i Hercegovini,
 - c) dokaz o solventnosti organizatora izdat od nadležne banke,
 - d) dokaz o regulisanim poreskim obavezama organizatora.

Član 83.

(Rad bez radne dozvole za strance koji su zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima PB/6-18)

- (1) Stranci koji su zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima iz člana 84. stav (1) tačka s) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu i dokaz o angažmanu stranca sa naznačenim podacima o vremenskom periodu angažovanja, te pravima i obavezama ugovornih strana.
- (2) Strancima iz stava (1) ovog člana može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole ako u Bosni i Hercegovini ne borave duže od tri mjeseca godišnje uz uslov da posjeduju pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traže odobrenje privremenog boravka.

Član 84.

(Rad bez radne dozvole na projektima značajnim za Bosnu i Hercegovinu - PB/6-19)

- (1) Stranci koji su angažovani na projektima značajnim za Bosnu i Hercegovinu iz člana 84. stav (1) tačka t) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
 - a) dokaz nadležnog organa da je projekat od značaja za Bosnu i Hercegovinu,
 - b) dokaz da je stranac potreban za realizaciju projekta,

- c) podatke o funkciji u projektu i vremenskom periodu angažmana,
- d) potvrda organa ili pravnog lica koji angažuje stranca kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.

Član 85.

(Rad bez radne dozvole volontera - PB/6-20)

- (1) Stranci koji borave u Bosni i Hercegovini u svrhu volonterskog rada iz člana 84. stav (1) tačka u) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu:
 - a) dokaz o registraciji humanitarne organizacije, udruženja građana ili fondacije,
 - b) projekat humanitarne organizacije, udruženja građana ili fondacije na čijoj realizaciji se stranac angažira i dozvolu za realizaciju projekta izdatu od strane nadležnog organa u Bosni i Hercegovini za humanitarne organizacije, ako je takva dozvola potrebna,
 - c) dokaz o solventnosti humanitarne organizacije, udruženja građana ili fondacije izdat od nadležne banke,
 - d) potvrdu podnosioca projekta o angažovanju stranca na realizaciji projekta, uz naznačenje vrste poslova i vremena u kojem je potrebno njegovo angažovanje u vidu volonterskog rada,
 - e) potvrdu humanitarne organizacije, udruženja građana ili fondacije sa pečatom i potpisom odgovornog lica, kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine,
 - f) pribavljena saglasnost o angažovanju stranca izdata od strane mjesno i stvarno nadležne crkve/vjerske zajednice, ukoliko se radi o udruženjima građana, predstavništvima stranih humanitarnih nevladinih organizacija ili fondacija koje imaju vjerska obilježja u svom nazivu, statutu, ciljevima i programu.

Član 86.

(Rad bez radne dozvole stranaca liječnika koji borave u Bosni i Hercegovini radi obavljanja specijalističkih pregleda - PB/6-21)

- (1) Stranci koji borave u Bosni i Hercegovini radi obavljanja specijalističkih pregleda i drugih medicinskih usluga iz člana 84. stav (1) tačka v) Zakona, uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, prilažu sljedeće:
 - a) dokaz da je stranac pozvan od zdravstvene ustanove u Bosni i Hercegovini,
 - b) ugovor/sporazum zaključen između stranca i zdravstvene ustanove u Bosni i Hercegovini koji sadrži podatke o vremenskom periodu angažmana, te pravima i obavezama ugovornih strana,

- c) potvrdu zdravstvene ustanove sa pečatom i potpisom odgovornog lica, kojom se obavezuje da će snositi troškove smještaja, troškove liječenja, osigurati izdržavanje i podmiriti ostale troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
- (2) Strancu iz stava (1) ovog člana može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada bez radne dozvole ako takav rad ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje uz uslov da posjeduje pasoš s rokom važenja najmanje tri mjeseca dužim od perioda na koji traži odobrenje privremenog boravka.

Član 87.

(Liječenje ili rehabilitacija - PB/7)

- (1) Privremeni boravak može se odobriti strancu u svrhu liječenja ili rehabilitacije u zdravstvenim ustanovama, terapijskim komunama ili zajednicama i banjskim lječilištima i sličnom, a koje su u Bosni i Hercegovini registrovane za obavljanje takve djelatnosti.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. Zakona i članom 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
- dokaz zdravstvene ustanove, terapijske komune ili zajednice, odnosno banjskog lječilišta ili sličnog u Bosni i Hercegovini, da će se strancu osigurati liječenje ili rehabilitacija sa naznačenim periodom liječenja ili rehabilitacije,
 - dokaz o izvršenoj avansnoj uplati najmanje 50% troškova liječenja ili rehabilitacije.
- (3) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period potreban za liječenje odnosno rehabilitaciju, a najduže do godinu dana, uz uslov da je važnost pasoša stranca duža za tri mjeseca od perioda boravka.

Član 88.

(Boravak u staračkom domu - PB/8)

- (1) Privremeni boravak može se odobriti strancu radi boravka u staračkom domu ili sličnoj ustanovi, koja je u Bosni i Hercegovini registrovana za obavljanje takve djelatnosti.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka propisanih članom 53. i članom 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
- ugovor o smještaju u starački dom kojim su regulisana prava i obaveze ugovornih strana,
 - dokaz o izvršenoj avansnoj uplati troškova smještaja u staračkom domu.
- (3) Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremenski period naznačen u ugovoru, a najduže do godinu dana, uz uslov da je važnost pasoša stranca duža za tri mjeseca od perioda boravka.

Član 89.

(Boravak iz humanitarnih razloga - PB/9)

- (1) Strancu koji ne ispunjava opće uslove za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, može se odobriti privremeni boravak iz humanitarnih razloga, uz ocjenu organa pred kojim se vodi odgovarajući postupak ili preporuku drugog nadležnog organa ili nalaz specijaliste medicinske struke odgovarajuće zdravstvene ustanove o potrebi liječenja ili oporavka ili slično.

- (2) Privremeni boravak iz stava (1) ovog člana, može se odobriti strancu:

- žrtvu organizovanog kriminala, odnosno trgovine ljudima (PB/9-1),
 - maloljetnom djetetu ako je napušteno ili je žrtva organizovanog kriminala ili je iz drugih razloga ostalo bez roditeljske zaštite, starateljstva ili bez pratnje (PB/9-2),
 - licu bez državljanstva (PB/9-3),
 - strancu za kojeg se utvrdi da su se stekli uslovi iz člana 91. (Princip zabrane vraćanja, "non-refoulement") Zakona, a kojem u skladu sa Zakonom nije odobrena međunarodna zaštita (PB/9-4),
 - iz drugih opravdanih razloga humanitarne prirode (PB/9-5),
 - strancu čije je prisustvo u Bosni i Hercegovini potrebno radi provođenja sudskog postupka ili u slučaju kada stranac saraduje sa organima vlasti radi otkrivanja krivičnog djela ili počinioaca, ili je sam žrtva organizovanog kriminala i njegovo prisustvo u Bosni i Hercegovini je neophodno za sprovođenje sudskog postupka (PB/9-6).
- (3) U postupku za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga maloljetniku, organizaciona jedinica Službe koja vodi postupak dužna je tokom cijelog postupka paziti da maloljetnika zastupa zakonski zastupnik ili staratelj.
- (4) Strancu iz člana 54. stav (1) Zakona koji ne posjeduje važeću putnu ispravu, a kojem je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga izdaje se potvrda o identitetu u koju se unosi naljepnica odobrenja boravka. Potvrda o identitetu je numerisana, bijele boje, veličine (125+0,75) mm x (88+0,75) mm i sastoji se od 8 strana.
- (5) Potvrda iz stava (4) ovog člana služi kao identifikacioni dokument na teritoriji Bosne i Hercegovine i ne može se koristiti za prelazak državne granice. Obrazac potvrde o identitetu je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 19.
- (6) Privremeni boravak po ovom osnovu odobrava se na period najduže do godinu dana osim za stranca iz člana 54. stav (1) tačka a) Zakona kojem se privremeni boravak može odobriti u trajanju najduže do šest mjeseci.
- (7) Ako je strancu odobren privremeni boravak iz člana 54. stav (1) tačka d) Zakona, produženje odobrenja privremenog boravka vrši se na zahtjev stranca i uz pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Član 90.

(Boravak zasnovan na međunarodnom ugovoru čija je Bosna i Hercegovina ugovorna strana - PB/10)

- (1) Privremeni boravak može se odobriti strancu po osnovu realizacije međunarodnog ugovora čija je Bosna i Hercegovina ugovorna strana.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka po osnovu realizacije međunarodnog ugovora čija je Bosna i Hercegovina ugovorna strana, stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
- dokaz nadležnog državnog organa da je stranac potreban za realizaciju međunarodnog ugovora čija je Bosna i Hercegovina ugovorna strana,
 - podatke o funkciji stranca u realizaciji ugovora i vremenskom periodu angažmana.
- (3) Privremeni boravak odobrava se za vremenski period dok traje potreba za angažovanjem stranca na realizaciji

međunarodnog ugovora, a najduže do jedne godine, pod uslovom da je rok važenja pasoša stranca najmanje tri mjeseca duži od perioda boravka.

Član 91.

(Boravak iz drugih opravdanih razloga - PB/11)

- (1) Privremeni boravak iz drugih opravdanih razloga može se odobriti strancu ako je član uže porodice stranca koji uživa privilegije i imunitet po međunarodnom pravu, a sam nije uživatelj tih privilegija i imuniteta kao i iz drugih opravdanih razloga.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka iz stava (1) ovog člana, stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
 - a) dokaz da stranac sa kojim se traži spajanje porodice uživa privilegije i imunitet po međunarodnom pravu ili dokaz o drugim opravdanim razlozima koji će se cijeliti u svakom pojedinačnom slučaju,
 - b) dokaz za stranca da je član uže porodice stranca sa kojim se traži spajanje porodice,
 - c) izjavu ovjerenu kod općinskog organa uprave ili notara kojom se stranac sa kojim se traži spajanje porodice obavezuje da će snositi troškove boravka stranca u Bosni i Hercegovini, troškove liječenja, izdržavanja i druge troškove koji mogu nastati boravkom stranca u Bosni i Hercegovini, te troškove stavljanja pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz Bosne i Hercegovine.
- (3) Organizaciona jedinica Službe koja vodi postupak dužna je po službenoj dužnosti pribaviti dokaz izdat od nadležnog organa ili MVP da stranac sa kojim se spaja porodica uživa privilegije i imunitet, te saglasnost MVP da se odredbe Zakona primjene na članove porodice lica koje uživa privilegije i imunitet.
- (4) U postupku rješavanja zahtjeva za odobrenje ili produženje privremenog boravka po osnovu drugih opravdanih razloga organizaciona jedinica Službe prije donošenja odluke dužna je pribaviti mišljenje Službe u sjedištu.
- (5) Privremeni boravak se odobrava za vremenski period dok stranac sa kojim se spaja porodica uživa privilegije i imunitet u Bosni i Hercegovini ili dok postoje drugi opravdani razlozi za boravak, a najduže do godinu dana, pod uslovom da je rok važenja pasoša stranca najmanje tri mjeseca duži od perioda boravka.

Član 92.

(Vlasništvo na nepokretnoj imovini - PB/12)

- (1) Privremeni boravak može se izuzetno odobriti strancu po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini u Bosni i Hercegovini ukoliko postoji efektivna veza stranca sa Bosnom i Hercegovinom.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka stranac je dužan, pored dokaza o ispunjavanju općih uslova za odobrenje privremenog boravka iz člana 53. Zakona i člana 58. ovog Pravilnika, dostaviti:
 - a) dokaz o vlasništvu nepokretne imovine u Bosni i Hercegovini (zemljišno-knjižni izvadak ili izvadak iz knjige položenih ugovora),
 - b) dokaz o postojanju efektivne veze sa Bosnom i Hercegovinom, što se može dokazivati na neki od sljedećih načina:

- 1) vlastitim porijeklom sa teritorije Bosne i Hercegovine (izvodom iz matične knjige rođenih),
 - 2) porijeklom sa teritorije Bosne i Hercegovine članova uže porodice (izvodom iz matične knjige rođenih),
 - 3) školovanjem djece na teritoriji Bosne i Hercegovine,
 - 4) primanjem penzije na teritoriji Bosne i Hercegovine,
 - 5) investiranjem u Bosni i Hercegovini,
 - 6) dokazom da članovi uže porodice žive na teritoriji Bosne i Hercegovine i slično.
- (3) Stranac koji ne može dostaviti dokaz iz stava (2) tačka a) ovog člana, zbog neuspostavljanja zemljišne knjige ili knjige položenih ugovora, uz zahtjev može dostaviti uredno ovjeren kupoprodajni ugovor, ugovor o poklonu, rješenje o nasljeđivanju ili drugi dokaz o sticanju prava na nepokretnoj imovini pravnim poslom i potvrdu nadležnog suda iz koje se vidi da nisu uspostavljene zemljišne knjige ili knjige položenih ugovora.
 - (4) Privremeni boravak se odobrava za vremenski period naznačen u zahtjevu, a najduže do godinu dana, pod uslovom da je rok važenja pasoša stranca najmanje tri mjeseca duži od perioda boravka.

POGLAVLJE VII - STALNI BORAVAK

Član 93.

(Stalni boravak)

- (1) Stalni boravak može se odobriti strancu pod uslovima propisanim članom 59. Zakona.
- (2) Zahtjev za odobrenje stalnog boravka podnosi se u toku važenja privremenog boravka.
- (3) Uz zahtjev za odobrenje stalnog boravka stranac je dužan priložiti:
 - a) fotografiju 35 x 45mm,
 - b) fotokopiju pasoša,
 - c) dokaz o odobrenim privremenim boravcima u Bosni i Hercegovini u neprekidnom trajanju od pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka,
 - d) dokaz o dovoljnim i redovnim sredstvima za izdržavanje,
 - e) dokaz o obezbijedenom odgovarajućem smještaju,
 - f) dokaz o obezbijedenom zdravstvenom osiguranju u Bosni i Hercegovini,
 - g) uvjerenje ili potvrdu izdatu od strane nadležne ustanove kojom se potvrđuje da stranac poznaje jedan od jezika i pisama u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini,
 - h) uvjerenje ili potvrdu da se protiv stranca ne vodi krivični postupak i da nije kažnjavan za krivično djelo izdatu od strane nadležnih organa gdje stranac ima uobičajeno mjesto boravka, koja nije starija od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva,
 - i) uvjerenje ili potvrdu da se protiv stranca ne vodi krivični postupak i da nije kažnjavan za krivično djelo izdatu od strane nadležnog organa u Bosni i Hercegovini, koja nije starija od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Dokaz iz stava (3) tačka g) ovog člana ne dostavlja se za djecu predškolske dobi, lica koja pohađaju ili su završila osnovno, srednje ili visoko obrazovanje na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i lica starija od 60 godina života ako nisu u radnom odnosu.

- (5) Dokaz iz stava (3) tač. h) i i) ovog člana ne dostavlja se za maloljetnike starosne dobi do 14 godina života.
- (6) U smislu člana 59. stav (1) tačka a) Zakona, izbivanje stranca u toku odobrenog privremenog boravka i to do 10 mjeseci ukupno ili jednokratno do šest mjeseci u toku pet godina odobrenih privremenih boravaka, ne smatra se prekidom kontinuiteta privremenog boravka.
- (7) Stalni boravak u Bosni i Hercegovini strancu neće biti odobren ukoliko je u posljednjih pet godina u Bosni i Hercegovini boravio po osnovu ili iz razloga propisanih u članu 59. stav (5) Zakona.
- (8) Strancu kojem je odobran privremeni boravak po osnovu obrazovanja, u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka iz člana 59. stav (1) tačka a) Zakona računa se polovina vremena provedenog po osnovu odobrenja privremenog boravka s tim da se zahtjev za izdavanje odobrenja stalnog boravka ne može podnijeti iz privremenog boravka odobrenog po osnovu obrazovanja.
- (9) Stalni boravak se odobrava za neograničen period, a naljepnica boravka izdaje se na rok važenja pasoša. Prilikom unošenja naljepnice stalnog boravka u pasoš, poništava se važeća naljepnica privremenog boravka unošenjem štambilja "poništeno" preko naljepnice i datum poništenja.

POGLAVLJE VIII - RJEŠAVANJE PO ZAHTJEVU ZA ODOBRENJE ILI PRODUŽENJE PRIVREMENOG ILI ODOBRENJE STALNOG BORAVKA U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 94.

(Postupak rješavanja)

- (1) Uz zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog ili odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini stranc je dužan dostaviti dokaze propisane odredbama Zakona i ovog Pravilnika.
 - (2) U toku postupka rješavanja po zahtjevu za odobrenje ili produženje privremenog boravka ili odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini, organizaciona jedinica Službe po službenoj dužnosti, vrši provjere u evidencijama Službe, operativne provjere na terenu, provjere u službenim i operativnim evidencijama organa nadležnih za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini, te sprovodi i druge aktivnosti u saradnji sa drugim organima nadležnim za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini.
 - (3) Ukoliko se u toku postupka utvrdi da je zahtjev potrebno upotpuniti dodatnim dokazima, nadležna organizaciona jedinica Službe, pozvat će stranca da upotpuni zahtjev, za šta će mu se ostaviti primjeren rok. Ako stranc u određenom roku ne upotpuni zahtjev nadležna organizaciona jedinica Službe će odbiti zahtjev u skladu sa članom 128. Zakona o upravnom postupku.
 - (4) Od stranca koji je podnio zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka ili odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini, u postupku rješavanja, po službenoj dužnosti, mogu se zahtijevati dodatna obavještenja, kao i dodatni dokazi u pogledu činjenica navedenih u zahtjevu, te vršiti dodatne provjere.
 - (5) Shodno odredbi člana 62. stav (1) tačka g) Zakona, u postupku rješavanja po zahtjevu za odobrenje ili produženje privremenog ili odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini, organizaciona jedinica Službe, uz prethodno pribavljeno mišljenje Službe, cijenice sve činjenice iz operativnih i drugih službenih evidencija sa istom pažnjom i u uzajamnom odnosu sa svim drugim činjenicama, kao i posljedice koje nastaju donošenjem rješenja.
- (6) Ukoliko je zahtjev stranca osnovan i ukoliko su ispunjeni svi uslovi propisani Zakonom i ovim Pravilnikom, Služba donosi rješenje o odobrenju ili produženju privremenog, odnosno stalnog boravka u Bosni i Hercegovini i izdaje naljepnicu odobrenja boravka koja se unosi u pasoš stranca.
 - (7) Odluka po zahtjevu dostavlja se lično strancu u službenim prostorijama organizacione jedinice Službe, odnosno DKP BiH ukoliko je zahtjev predat izvan Bosne i Hercegovine, putem DKP BiH. Ukoliko nisu ispunjeni uslovi za ličnu dostavu rješenja, dostava se vrši u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.
- Član 95.
- (Odbijanje zahtjeva za odobrenje boravka)
- (1) Zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka odbija se kao neosnovan:
 - a) kada nisu ispunjeni jedan ili više općih uslova za odobrenje boravka,
 - b) ako stranc nema dokaz kojim opravdava osnovanost zahtjeva iz člana 53. stav (1) tačka a) Zakona ili dokaze iz ovog Pravilnika propisane za svaki osnov boravka pojedinačno,
 - c) kada ne ispunjava uslove za produženje privremenog boravka iz člana 52. stav 6. Zakona.
 - (2) Zahtjev za odobrenje stalnog boravka odbija se ako stranc ne ispunjava uslove propisane članom 59. Zakona i članom 93. ovog Pravilnika.
 - (3) Zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog ili odobrenje stalnog boravka odbit će se rješenjem i kada stranc ispunjava uslove za odobrenje boravka propisane Zakonom i ovim Pravilnikom ukoliko postoji jedan ili više razloga propisanih članom 62. Zakona.
 - (4) Kada rješava po zahtjevu za odobrenje ili produženje boravka prema članu 62. stav (2) Zakona, organizaciona jedinica Službe će u svakom pojedinačnom slučaju utvrđivati postojanje interesa Bosne i Hercegovine, te će u postupku pribaviti mišljenje Službe u sjedištu i cijeniti raspoložive činjenice i dokaze, kao i mišljenja nadležnih organa u Bosni i Hercegovini.
 - (5) Zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog ili odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini odbit će se strancu koji je registrovan kod nadležnih organa kao međunarodni prestupnik pri Kancelariji Ministarstva sigurnosti za saradnju sa Interpolom.
 - (6) Shodno odredbi člana 62. stav (1) tačka k) Zakona, zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog ili odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini odbit će se strancu za kojeg se utvrdi da je sklopio brak ili zasnovao vanbračnu zajednicu ili zasnovao usvojenje djeteta isključivo radi ulaska i/ili boravka u Bosni i Hercegovini. Okolnosti koje mogu ukazivati da je brak ili vanbračna zajednica ili usvojenje zasnovano iz interesa su:
 - a) bračni/vanbračni partneri ne održavaju bračnu/vanbračnu zajednicu,
 - b) bračni/vanbračni partneri ne izvršavaju obaveze koje proizilaze iz braka/ vanbračne zajednice,
 - c) bračni/vanbračni partneri nisu se upoznali prije zasnivanja bračne/vanbračne zajednice,
 - d) bračni/vanbračni partneri ne daju dosljedno lične podatke,
 - e) bračni/vanbračni partneri ne govore jezik koji oboje razumiju,

- f) za zasnivanje bračne/vanbračne zajednice data su materijalna sredstva,
- g) postoje dokazi ranijih brakova ili vanbračnih zajednica iz koristi na strani bilo kojeg bračnog/vanbračnog partnera,
- h) neizvršavanje obaveza između usvojitelja i usvojenika,
- i) postojanje dokaza o zanemarivanju djeteta,
- j) drugi dokazi.
- (7) U slučaju osnova sumnje da postoje činjenice iz stava (6) ovog člana, organizaciona jedinica Službe, u svakom pojedinačnom predmetu vrši operativne provjere na terenu, provodi poseban ispitni postupak u kojem saslušava stranke u postupku, a po potrebi i svjedoke, provodi dokazni postupak radi utvrđivanja postojanja zajednice života bračnih/vanbračnih partnera ili izvršavanja obaveza između usvojitelja i usvojenika, te pribavlja materijalne dokaze.

Član 96.

(Odbacivanje zahtjeva)

- (1) Zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog ili odobrenje stalnog boravka u Bosni i Hercegovini odbacuje se zaključkom:
- a) ako je zahtjev za odobrenje ili produženje privremenog boravka ili zahtjev za odobrenje stalnog boravka podnesen neblagovremeno, a razlozi za kašnjenje nisu opravdani objektivnim okolnostima,
- b) ako je zahtjev podnesen od neovlaštene osobe, odnosno ako stranac nije lično podnio zahtjev ili ako to nije učinio zakonski zastupnik za poslovno nesposobnog stranca,
- c) ako zahtjev sadrži koji formalni nedostatak iz člana 60. Zakona o upravnom postupku.
- (2) Razlozi kojim stranac može pravdati propuštanje roka za blagovremeno podnošenje zahtjeva mogu biti uzrokovani objektivnim okolnostima kao što su prirodne katastrofe ili druge elementarne nepogode, a uz odgovarajuće dokaze i okolnostima kao što su njegova bolest, bolest člana porodice, smrt člana porodice, neodložna službena putovanja, prisustvo sudskim postupcima izvan teritorije Bosne i Hercegovine i slično.

Član 97.

(Naljepnica odobrenja boravka)

- (1) Naljepnica odobrenja boravka unosi se u pasoš stranca. Naljepnicu odobrenja boravka izdaje Služba na osnovu rješenja o odobrenju boravka.
- (2) Obrazac naljepnice odobrenja boravka u gornjem lijevom uglu sadrži naslov "Bosna i Hercegovina", desno pored toga na središnjem dijelu naslov "Odobrenje boravka", a u desnom uglu broj naljepnice. S lijeve strane, ispod naslova "Bosna i Hercegovina", nalazi se optički promjenjivi element ispod kojeg je prostor za fotografiju. Ispod naziva "Odobrenje boravka" nalazi se rubrika "Odobrenje izdao" u koju se unosi naziv organizacione jedinice Službe koja je izdala odobrenje boravka, u produžetku rok od kojeg boravak važi, ispod rubrike "Odobrenje izdao" nalazi se rubrika "Broj ulazaka", a u produžetku rok do kojeg boravak važi. Ispod rubrike "Broj ulazaka", nalazi se rubrika "Tip dozvole" u koju se unosi vrsta i osnov boravka, a ispod nje rubrika u koju se upisuje prezime i ime stranca. Ispod rubrike prezime i ime stranca upisuje se broj pasoša, u produžetku pol, datum rođenja i zemlja koja je izdala pasoš. Prostor ispod ovih
- rubrika predstavlja mašinski čitljivu zonu u koju se upisuju podaci koji se mogu elektronski očitati.
- (3) Naslov i nazivi rubrika na obrascu naljepnice odobrenja boravka ispisani su na bosanskom, hrvatskom, srpskom, engleskom i francuskom jeziku. Tekst na bosanskom i hrvatskom jeziku ispisan je latiničnim, a na srpskom jeziku ćiriličnim pismom. Pojedinačni podaci koji se unose u obrazac naljepnice odobrenja boravka ispisuju se latiničnim pismom.
- (4) U rubrici "Tip dozvole" unosi se skraćena oznaka za privremeni boravak iz člana 57. ovog Pravilnika i dodatna oznaka kod rada bez radne dozvole i humanitarnog boravka, a za stalni boravak u ovoj rubrici upisuje se "stalni boravak".
- (5) Naljepnica odobrenja boravka unosi se u pasoš stranca i čini sastavni dio rješenja o odobrenju boravka. Potpis ovlaštenog lica i pečat organizacione jedinice Službe ili DKP BiH unose se ručno sa desne strane naljepnice tako da obuhvate i dio naljepnice odobrenja boravka i dio stranice pasoša, a da se pri tome osigura nesmetan uvid u podatke unesene u propisanim rubrikama i da se izbjegne mašinski čitljiva zona.
- (6) Obrazac naljepnice "Odobrenje boravka" je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 20.

Član 98.

(Izmjena rješenja i ispravka greške u rješenju)

- (1) Kada stranac u toku trajanja odobrenja boravka podnese zahtjev za izdavanje nove naljepnice zbog izdatog novog pasoša ili produženja važenja pasoša ili zbog izmjene ličnih podataka u pasošu ili zbog zamjene pasoša iz drugih razloga, Služba, na zahtjev i uz saglasnost stranca, donosi rješenje o izmjeni rješenja o odobrenju boravka, koje se odnosi na izmijenjene podatke u pasošu, a rješenje o izmjeni rješenja čini sastavni dio izvornog rješenja.
- (2) Rješenje o izmjeni rješenja, u zavisnosti od razloga podnošenja zahtjeva za izmjenu rješenja, donosi se nakon što nadležna organizaciona jedinica Službe, po službenoj dužnosti, izvrši provjere u evidencijama Službe, operativne provjere na terenu, po potrebi i druge dodatne provjere kod organa nadležnih za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini i utvrdi da nema zakonskih smetnji za postupanje po zahtjevu.
- (3) Na osnovu izmijenjenog rješenja izdaje se naljepnica, a prethodno izdata naljepnica koja je dostupna se poništava, a ako nije dostupna oglašava se nevažećom. Oglašavanje u "Službenom glasniku BiH" je obaveza stranca. Nova naljepnica će se unijeti u pasoš nakon poništenja prethodno izdate naljepnice ili nakon dostavljanja dokaza da je izvršeno oglašavanje nedostupne naljepnice.
- (4) U slučajevima kada se prilikom izrade rješenja napravi tehnička greška koja se tiče podataka koji se unose u naljepnicu odobrenja boravka, nadležna organizaciona jedinica, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranca donosi zaključak o ispravci greške u rješenju, a ranije izdata naljepnica odobrenja boravka koja sadrži tehničku grešku se poništava i izrađuje se nova naljepnica odobrenja boravka koja se unosi u pasoš stranca.
- (5) U slučaju tehničke greške u naljepnici, nova se izdaje po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranca, sa obrazloženjem razloga zbog kojih se traži izdavanje nove naljepnice. Naljepnica koja sadrži tehničku grešku se poništava, a ukoliko nije unesena u pasoš stranca vraća se Službi.

POGLAVLJE IX - PRIJAVA BORAVKA STRANCA**Član 99.**

(Boravište i prebivalište)

- (1) Boravište je mjesto u Bosni i Hercegovini u kojem boravi stranac sa odobrenim privremenim boravkom, kao i mjesto u kojem boravi stranac na osnovu viznog ili bezviznog boravka.
- (2) Prebivalište je mjesto u Bosni i Hercegovini u kojem se stranac sa odobrenim stalnim boravkom nastanio s namjerom da u njemu stalno živi.

Član 100.

(Obaveza prijave i odjave boravišta i prebivališta)

- (1) Prijava boravišta, prijava i odjava prebivališta, odnosno promjena adrese stana stranca u Bosni i Hercegovini vrši se kod organizacione jedinice Službe ili policije. Stranac je uz prijavu dužan dati tačne i istinite podatke i dostaviti dokaz o identitetu (pasoš ili ličnu kartu kod bezviznog boravka) i dokaz o obezbijedenom smještaju.
- (2) Prijava se vrši na obrascu "Prijava boravišta, prijava i odjava prebivališta, odnosno promjena adrese stana". Obrazac je bijele boje i sastoji se od dva dijela: prijave i potvrde. Obrazac potvrde o prijavi boravišta, prijavi i odjavi prebivališta, odnosno promjeni adrese stana je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 21.
- (3) Stranac sa odobrenim privremenim boravkom odnosno stranac sa odobrenim stalnim boravkom dužan je prijaviti svaku promjenu adrese stanovanja, u rokovima koji su propisani Zakonom.
- (4) Ukoliko se stranac prijavljuje na područje druge organizacione jedinice Službe, ta organizaciona jedinica odmah pismeno obavještava organizacionu jedinicu Službe kod koje je stranac imao prethodnu prijavu boravišta ili prebivališta, a u cilju dostavljanja potrebne dokumentacije, a po potrebi i kopije spisa privremenog, odnosno stalnog boravka. Organizaciona jedinica Službe po prijemu obavjesti odjavljuje stranca po službenoj dužnosti.

Član 101.

(Obveznici prijave boravišta stranaca)

- (1) Obavezu prijave boravišta stranaca imaju pravna i fizička lica koja pružaju usluge smještaja strancima u roku od 12 sati od trenutka pružanja usluge smještaja. Stranac koji ne koristi usluge smještaja pravnih i fizičkih lica koja pružaju usluge smještaja ili fizičko lice kod kojeg je stranac u posjeti, dužno je prijaviti boravište stranca, u roku od 12 sati od trenutka smještaja ukoliko će stranac boraviti u Bosni i Hercegovini duže od tri dana.
- (2) Obveznici prijave boravišta stranaca su, pored pravnih i fizičkih lica registrovanih za pružanje usluga smještaja (hoteli i slično), i zdravstvene ustanove i banjska lječilišta ili slično koja primaju strance na liječenje, starački domovi, ustanove specijalizovane za smještaj osoba sa posebnim potrebama, školski i studentski domovi i slično, ukoliko stranci borave po osnovu viznog ili bezviznog boravka.

POGLAVLJE X - LIČNA KARTA ZA STRANCE**Član 102.**

(Lična karta za strance)

- (1) Lična karta za strance je javna isprava kojom se dokazuje identitet i činjenica mjesta i datuma rođenja stranca.
- (2) Lična karta za strance ima oblik kartice, formata 8,5 cm x 5,4 cm, debljine 0,81 mm, izrađena višeslojnom tehnologijom od bijelog i transparentnog polikarbonatnog

materijala sa primjesama okeržute i sive boje u svijetlim tonovima.

- (3) Obrazac lične karte za strance sadrži rubrike sa prednje strane i poledine obrasca u koje se upisuju propisani podaci.
- (4) Naslov i nazivi rubrika na obrascu lične karte za strance ispisani su na bosanskom, hrvatskom, srpskom, francuskom i engleskom jeziku.
- (5) Tekst na bosanskom i hrvatskom ispisan je latiničnim, a na srpskom jeziku ispisan je ćirilničnim pismom. Pojedinačne podatke koji se unose u obrazac lične karte za strance nadležni organ ispisuje latiničnim pismom.

Član 103.

(Sadržaj obrasca lične karte za strance)

- (1) Prednja strana obrasca lične karte za strance sadrži u gornjem lijevom uglu naslov "Bosna i Hercegovina", desno pored toga na središnjem dijelu naslov "Lična karta za strance", a u desnom uglu grb Bosne i Hercegovine. S lijeve strane središnjeg dijela obrasca ispod naslova "Bosna i Hercegovina" nalazi se prostor za fotografiju i potpis imaooca lične karte za strance. Na prednjoj strani obrasca, ispod naziva "Lična karta za strance", nalaze se rubrike u koje se upisuje prezime, ime, pol, državljanstvo, datum rođenja, mjesto rođenja, rok važenja i serijski broj, a u donjem lijevom uglu nalazi se rubrika za potpis imaooca lične karte za strance.
- (2) Na poledini obrasca lične karte za strance u gornjem lijevom uglu upisuje se jednodimenzionalni bar-kod 39 sa podacima o jedinstvenom matičnom broju stranca, a u desnom gornjem uglu upisuje se dvodimenzionalni bar-kod PDF - 417 sa podacima otiska prstiju i drugim podacima o imaoocu lične karte za strance.
- (3) Na lijevoj strani srednjeg dijela poledine obrasca lične karte za strance nalazi se utisnut grb Bosne i Hercegovine, a pored njega u vertikalnom položaju u zlatnoj štampi naziv "BiH".
- (4) U središnjem dijelu poledine obrasca lične karte za strance upisuje se jedinstveni matični broj stranca, datum izdavanja, općina stalnog boravka, naziv nadležnog organa koji je izdao ličnu kartu za strance i rubrika "Napomena", a ostali prostor poledine obrasca predstavlja mašinski čitljivu zonu u koju se u obliku slova, brojeva i znakova upisuju podaci koji se mogu elektronski očitati.
- (5) Obrazac lične karte za strance propisan ovim pravilnikom obezbjeđuje Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine. Obrazac lične karte za strance je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 22.

Član 104.

(Izdavanje, zamjena i poništavanje lične karte za strance)

- (1) Izdavanje, zamjenu i poništavanje lične karte za strance, vrše u Federaciji Bosne i Hercegovine kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova, u Republici Srpskoj Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske i u Brčko Distriktu BiH nadležni organ koji funkcionalno djeluje kao državna institucija (u daljnjem tekstu: nadležni organ), po mjestu stalnog boravka stranaca.
- (2) Organizaciona jedinica Službe, po službenoj dužnosti, podnosi zahtjev Ministarstvu civilnih poslova za određivanje i dodjeljivanje jedinstvenog matičnog broja za stranca.
- (3) Nakon prijema obavještenja o određenom jedinstvenom matičnom broju, stranac je obavezan da u roku od osam dana podnese zahtjev za izdavanje lične karte za stranca nadležnom organu po mjestu prebivališta iz stava (1) ovog člana.

- (4) Stranac je dužan da fotokopiju lične karte za stranca dostavi organizacionoj jedinici Službe po mjestu prebivališta, koja vodi službenu evidenciju o izdatim ličnim dokumentima strancima, shodno članu 144. Zakona.
- (5) Stranac je dužan zamijeniti ličnu kartu za strance u slučaju promjene prebivališta ukoliko je novo prebivalište stranca na području drugog grada, opštine ili bilo kojeg podatka sadržanog u obrascu lične karte za strance, oštećenja izdate lične karte za strance, kao i u slučaju bitne izmjene lika, nastale kao posljedica fizičkog ili hemijskog dejstva, bolesti ili biološkog procesa, u roku od 30 dana od dana kada je navedena promjena nastupila.
- (6) Fotografija na ličnoj karti za strance mora vjerno prikazivati lik imaoća lične karte za strance (sa lica - en face) bez šešira, kape ili marame.
- (7) Izuzetno od stava (6) ovog člana, stranci koji po običajima zemlje iz koje dolaze nose šešir, kapu ili maramu mogu se fotografisati sa šeširom, kapom ili maramom s tim što čelo ne smije biti pokriveno.
- (8) Bitnom izmjenom izgleda lica zbog koje se lična karta za strance mora zamijeniti smatraju se trajne izmjene lica nastale usljed fizičkog ili hemijskog dejstva, bolesti ili prirodnog biološkog procesa, zbog kojih je očigledno onemogućeno ili otežano prepoznavanje na osnovu fotografije na ličnoj karti za strance.
- (9) Bitnom izmjenom izgleda u smislu stava (8) ovog člana smatraju se i razlike u izgledu lica na fotografiji i stvarnog izgleda koji nastanu usljed većih promjena u načinu držanja, dužine i boje kose, brkova ili brade usljed čega je nemoguće ili otežano prepoznavanje sa fotografijom na ličnoj karti za strance.
- (10) Zamijenjena i vraćena lična karta za strance se poništava bušenjem obrasca. Poništeni obrasci se komisijski uništavaju. O uništenim ličnim kartama za strance sačinjava se zapisnik.

Član 105.

(Zahtjev za izdavanje lične karte za strance)

- (1) Zahtjev za izdavanje i zamjenu lične karte za strance podnosi se nadležnom organu iz člana 104. ovog Pravilnika po mjestu stalnog boravka stranca.
- (2) Zahtjev za izdavanje i zamjenu lične karte za strance podnosi se na obrascu LK-OI-S1, koji je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 23.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje i zamjenu lične karte za strance prilaže se:
 - a) dokaz o odobrenom stalnom boravku,
 - b) dokaz o identitetu stranca (putna isprava) i
 - c) dokaz o uplati propisane takse.
- (4) U postupku zamjene lične karte za strance identitet se dokazuje na osnovu ranije izdate lične karte za strance, a ukoliko iste nema, identitet se dokazuje važećom putnom ispravom.
- (5) Uz zahtjev za izdavanje lične karte za strance umjesto nestale lične karte za strance, stranac je dužan priložiti potvrdu o prijavi nestanka, izdatu od strane nadležnog organa i dokaz da je lična karta za strance oglašena nevažećom u "Službenom glasniku BiH".

Član 106.

(Postupak izdavanja lične karte za strance)

- (1) Po prijemu zahtjeva nadležni organ iz člana 104. stav (1) ovog Pravilnika utvrdit će da li je strancu određen jedinstveni matični broj.
- (2) Nakon provedenog postupka iz člana 104. ovog Pravilnika strancu će se izdati potvrda o prijemu zahtjeva i

preuzimanju lične karte za strance, na obrascu LK-OI-S2, koji je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 24.

- (3) Lična karta za strance izdaje se strancu koji je navršio 18 godina života sa rokom važenja od 5 godina računajući od dana izdavanja.
- (4) Preuzimanje lične karte za strance potvrđuje se upisivanjem datuma i potpisom službenika i podnosioca zahtjeva na potvrdi iz stava (2) ovog člana.
- (5) Obrazac zahtjeva za izdavanje i zamjenu lične karte za strance LK-OI-S1 i obrazac potvrde o prijemu zahtjeva i preuzimanju lične karte za strance LK-OI-S2 obezbjeđuje Ministarstvo civilnih poslova ođštampane na jezicima konstitutivnih naroda i ispisane latiničnim i ćirilničnim pismom, te na francuskom i engleskom jeziku.

Član 107.

(Evidencije o ličnim kartama za strance)

- (1) O primljenim zahtjevima za izdavanje, odnosno zamjenu lične karte za strance organ nadležan za prijem zahtjeva vodi posebnu evidenciju primljenih zahtjeva "Registar primljenih zahtjeva za izdavanje - zamjenu lične karte za strance".
- (2) Registar se vodi u obliku knjige formata A4-obrazac LK-OI-S3 koja sadrži rubrike: redni broj registra, datum prijema zahtjeva, prezime i ime podnosioca zahtjeva i ime roditelja, dan, mjesec i godina rođenja, serijski broj lične karte za strance, ime i prezime službenog lica i rubriku "Napomena".
- (3) Ako su podaci u registru pogrešno upisani službenik će ih precrtati tako da upis ostane jasan i upisat će tačne podatke iznad precrtanih podataka. Registar se zaključuje na kraju kalendarske godine, uvezuje i čuva trajno.
- (4) Zahtjevi sa priložima se odlažu po rednom broju i čuvaju pet godina, a zatim se komisijski uništavaju.
- (5) Evidencija o izdatim, poništenim i uništenim ličnim kartama za strance vodi se elektronskim putem. Organi nadležni za izdavanje lične karte za strance putem elektronske obrade podataka u okviru svoje nadležnosti vode, održavaju i koriste evidenciju o ličnoj karti za strance.

POGLAVLJE XI - PRESTANAK BORAVKA

Član 108.

(Prestanak boravka)

- (1) U skladu sa članom 65a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 87/12), strancu prestaje boravak po sili zakona u slijedećim slučajevima:
 - a) sticanjem državljanstva Bosne i Hercegovine,
 - b) njegovom smrću,
 - c) izricanjem mjere iz člana 90. (Posebni slučajevi protjerivanja) Zakona,
 - d) ako je boravak odobren po osnovu spajanja porodice sa strancem čiji je boravak prestao ili je otkazan u skladu sa Zakonom.
- (2) Strancu prestaje boravak na lični zahtjev u kojem slučaju organizaciona jedinica Službe donosi rješenje o prestanku boravka u skladu sa članom 65a. stav (1) tačka a) Zakona i poništava naljepnicu odobrenja boravka. Protiv rješenja o prestanku boravka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
- (3) Ukoliko je stalni boravak strancu prestao iz razloga propisanih članom 65a. stav (1) tač. a), d) i e) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, organizaciona jedinica Službe o činjenici prestanka stalnog boravka obavještava Ministarstvo

civilnih poslova BiH i organe nadležne za izdavanje lične karte za stranca.

POGLAVLJE XII - OTKAZ BORAVKA

Član 109.

(Otkaz boravka)

- (1) Strancu se otkazuje pravo na boravak iz razloga propisanih čl. 68. i 69. Zakona.
- (2) U cilju utvrđivanja postojanja razloga za otkaz boravka, vrše se provjere u službenim evidencijama, operativne provjere na terenu, vodi se ispitni postupak u kojem će se strancu omogućiti da se izjasni na činjenice i okolnosti koje su utvrđene u toku postupka, a po potrebi se saslušavaju i svjedoci.
- (3) Rješenje o otkazu boravka izvršava se nakon što rješenje postane konačno. Rješenjem o otkazu boravka strancu se određuje rok u kojem je stranac dužan dobrovoljno napustiti Bosnu i Hercegovinu. Rok za napuštanje Bosne i Hercegovine računa se od dana isticanja roka za žalbu ako stranac nije izjavio žalbu. Ako je stranac izjavio žalbu, rok se računa od dana prijema odluke po žalbi.
- (4) Nakon što rješenje o otkazu boravka postane konačno, preko naljepnice boravka u pasošu stranca se unosi otisak štambilja "PONIŠTENO", a na stranici na kojoj je unesena naljepnica odobrenja boravka ručno se unosi datum do kojeg je stranac dužan napustiti Bosnu i Hercegovinu, pečat i potpis ovlaštenog lica.
- (5) U slučajevima donošenja rješenja o otkazu bezviznog boravka, po konačnosti rješenja, u pasoš stranca kojem je otkazan bezvizni boravak, unosi se štambilj "OTKAZ BEZVIZNOG BORAVKA". Ukoliko stranac ima dokument u koji se ne može utisnuti štambilj, u rješenju o otkazu bezviznog boravka navodi se razlog zbog kojeg štambilj nije utisnut.
- (6) Nakon što rješenje o otkazu viznog boravka postane konačno, preko naljepnice vize u pasošu stranca se unosi otisak štambilja "PONIŠTENO", a na stranici na kojoj je unesena naljepnica vize ručno se unosi datum do kojeg je stranac dužan napustiti Bosnu i Hercegovinu, pečat i potpis ovlaštenog lica.
- (7) Primjerak rješenja o otkazu boravka ulaže se u spis predmeta koji se odnosi na zahtjev stranca za odobrenje boravka.
- (8) Ukoliko je stranac napustio Bosnu i Hercegovinu prije konačnosti rješenja u roku za dobrovoljno napuštanje, a naljepnica boravka ili naljepnica vize nije poništena u skladu sa stavom (4) i (6) ovog člana, naljepnica se može poništiti naknadno kada stranac bude dostupan organizacionoj jedinici Službe ili Graničnoj policiji.

POGLAVLJE XIII - KNJIGA STRANACA

Član 110.

(Knjiga stranaca)

- (1) Pravna i fizička lica koja pružaju usluge smještaja strancima dužna su voditi evidenciju o strancima (u daljem tekstu: knjiga stranaca) kojim pružaju usluge smještaja.
- (2) Pravna i fizička lica iz stava (1) ovog člana su ugostiteljski objekti, prenočišta, hosteli, pansioni, planinarski domovi, zdravstvene ustanove, banjska lječilišta, starački domovi, ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama, domovi za smještaj đaka i studenata i slično.
- (3) Knjiga stranaca se vodi u obliku knjige vodoravnog formata A-3, čvrstog poveza, sa numerisanim stranicama.
- (4) Knjiga stranaca sadrži rubrike za unos slijedećih podataka:

- a) redni broj,
 - b) prezime i ime stranca,
 - c) pol,
 - d) datum i mjesto rođenja,
 - e) državljanstvo,
 - f) vrsta, broj, rok važenja putne isprave i naziv izdavaoca,
 - g) vrsta, broj i rok važenja vize,
 - h) datum i mjesto ulaska u Bosnu i Hercegovinu,
 - i) datum i vrijeme prijave stranca u smještajnu jedinicu,
 - j) datum i vrijeme odjave stranca iz smještajne jedinice,
 - k) rubriku "Napomena".
- (5) Podaci u knjizi stranaca moraju biti ažurno vođeni i čitko ispisani, a u slučaju greške, grešku treba precrtati tako da ispravka i greška ostaju čitljive.
 - (6) Knjigu stranaca zaključuje odgovorna osoba na kraju kalendarske godine. Nova kalendarska godina započinje rednim brojem 1 (jedan). Rok čuvanja knjige stranaca je najmanje tri godine.
 - (7) Obrazac knjige stranaca je sastavni dio ovog Pravilnika, Obrazac broj 25.

Član 111.

(Evidencija o knjigama stranaca)

- (1) Knjigu stranaca ovjerava nadležna organizaciona jedinica Službe po mjestu prebivališta/boravišta, odnosno poslovnog sjedišta davaoca usluge smještaja. Ovjeru vrši organizaciona jedinica Službe početkom kalendarske godine tako da na prvoj stranici knjige stranaca upisuje tekst "Izvršena je ovjera knjige stranaca", unosi datum i broj ovjere, broj stranica/listova, naziv organizacione jedinice Službe s pečatom i potpisom odgovorne osobe u Službi.
- (2) Knjiga stranaca koja je zaključena na kraju godine, a koja ima slobodnih stranica, može se nastaviti koristiti i nakon ovjere izvršene početkom kalendarske godine.
- (3) Organizaciona jedinica Službe vodi evidenciju o ovjerenim knjigama stranaca koja sadrži slijedeće podatke:
 - a) redni broj,
 - b) naziv i sjedište pravnog lica,
 - c) ime i prezime odgovorne osobe u pravnom licu, odnosno ime, prezime i adresu fizičkog lica,
 - d) kontakt telefon,
 - e) datum i broj ovjere knjige stranaca i
 - f) broj stranica.

Član 112.

(Obaveze davaoca smještaja i kontrola evidencije)

- (1) Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja moraju donijeti knjigu stranaca na ovjeru nadležnoj organizacionoj jedinici Službe po mjestu sjedišta, odnosno prebivališta/boravišta fizičkog lica.
- (2) Pored evidencije o strancima koja se vodi u knjizi stranaca, pravna i fizička lica su dužna voditi evidenciju o strancima kojima pružaju usluge smještaja i putem sistema elektronske obrade podataka uz saglasnost Službe. Evidencija koja se vodi putem sistema elektronske obrade podataka mora pružati sve podatke koje sadrži knjiga stranaca. Podaci koji se vode u sistemu elektronske obrade podataka dnevno se izlistavaju, hronološki slažu, te se na kraju kalendarske godine zaključuju, uvezuju i ovjeravaju kod nadležne organizacione jedinice Službe. Forma elektronske obrade i evidencije podataka, u cilju

- komplementarnosti sa sistemima obrade i pohranjivanja podataka o strancima, propisat će se Odlukom Službe.
- (3) Pravna i fizička lica koja pružaju usluge smještaja strancima dužna su ovlaštenom službenom licu Službe ili policije dati na uvid knjigu stranaca. Prilikom kontrole inspektor za strance, na desnoj stranici knjige, stavlja kratku službenu zabilješku o datumu vršenja kontrole sa potpisom. O izvršenoj kontroli inspektor sastavlja zapisnik i dostavlja ga odgovornoj osobi u pravnom ili fizičkom licu koje pruža usluge smještaja strancima.

POGLAVLJE XIV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 113.

(Primjena odredbi)

Član 78. stav (3) tačka g) ovog Pravilnika će se primjenjivati nakon stupanja na snagu odluke iz člana 160. stav

- (6) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Član 114.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o ulasku i boravku stranaca ("Službeni glasnik BiH", br. 81/08 i 28/10).

Član 115.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 06-02-2-1482/12
22. marta 2013. godine
Sarajevo

Ministar
Fahudin Radončić, s. r.

Obrazac 1 / Образец 1 / Form 1

Fotografija Фотографија Photo

Primljeno/Zaprimljeno/Примљено		
Broj/Број	Takse/Pristojbe/Таксе	Prilog/Прилог

**ZAHTEJ ZA IZDAVANJE VIZE
ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИЗЕ
REQUEST FOR ISSUANCE OF VISA**

Naziv organa/ tijela kojem se zahtjev podnosi/ Назив органа којем се захтјев подноси/ Issuing authority

Obrazac popunite čitko/ Образец попуните читко/ Use capital letters

1. Prezime-na/ Презиме-на/ Family name-s		Popunjava i obraduje isključivo konzulat, ambasada / Велеросланство/ Попунјава и обрађује искључиво амбасада / конзулат/ For Embassy / Consulate Use only Datum zahtjeva/ Датум захтјева/ Date of Request: Dokumentom rukovodi/ Документом руководи/ Document is managed by: Dokazi/ Докази/ Evidence: ☐ Važeći pasoš/ putovnica / Важећи пасош/ Вазећи пасом/ Valid passport ☐ Financijska sredstva/ финансијска средства/ Financial resources ☐ Pozivno pismo/ Позивно писмо/ Invitation Letter ☐ Transportno/ Prijepno sredstvo/ Транспортно средство/ Means of Transport ☐ Zdravstveno osiguranje/ Здравствено осигурање/ Health Insurance ☐ Radna dozvola / Радна дозвола / Work Permit ☐ Rezervacija hotela/ Резервација хотела/ Hotel Reservation Ostalo/ Остало/ Other:
2. Prezime-na pri rođenju (ranija prezime-na)/ Презиме-на при рођењу (ранија презиме-на)/ Surname-s at birth (earlier family name-s)		
3. Imena/Имена/First names (given names)		
4. Datum rođenja (dd-mm-gggg)/ Датум рођења (dd-mm-gggg) / Date of birth (dd-mm-yyyy)	5. ID Број (JMB) / ИД Број (JMB) / ID-number (optional)	
6. Mjesto i zemlja rođenja/ Мјесто и земља рођења/ Place and country of birth		
7. Trenutna/Тренутна држављанства/Тренутна држављанств/Current nationality/ies	8. Држављанства при рођењу /Original nationality (Nationality at birth)	
9. Pol/Spol/Пол/ Sex ☐ Muški/ Мужки/Male ☐ Ženski/ Женски/Female	10. Брачно стање/Брачно стање/Marital status: ☐ Sam-a/ Сам-а/ Single ☐ Oženjen-a/ Ожењен-а/ Married ☐ Razdvojen-a/ Раздвојен-а/ Separated ☐ Rastavljen-a / Растављен-а / Divorced ☐ Udovac-ica/ Удовец-ица/ Widow(er) ☐ Drugo/ Друго/ Other	
11. Ime oca/Име оца/Father's name	12. Ime majke/Име мајке/Mother's name	
13. Vrsta pasoša/putovnice/ Врста пасоша/Type of passport: ☐ Pasoš/Putovnica/ Пасош/ National passport ☐ Diplomatski-ska/ Дипломатски/ Diplomatic ☐ Službeni-a/ Службени/ Service ☐ Putna isprava (Konvencija 1951) / Путна исправа (Конвенција 1951) / Travel document (1951 Convention) ☐ Druga putna isprava (molimo opišite)/ Друга путна исправа (молимо опишите)/ Other travel document (please specify):		
14. Broj pasoša/putovnice/Број пасоша/Number of passport	15. Organ/Тijelo izdavanja/Орган издавања/Issued by	
16. Datum izdavanja (dd-mm-gggg) / Датум издавања (dd-mm-gggg) / Date of issue (dd-mm-yyyy)	17. Важи до (dd-mm-gggg) / Важи до (dd-mm-gggg) / Valid until (dd-mm-yyyy)	
18. Ako ste nastanjeni u zemlji koja nije zemlja vašeg porijekla/ podrijetla, imate li dozvolu da se vratite u tu zemlju? / Ако сте настањени у земљи која није земља вашег поријекла, имате ли дозволу да се вратите у ту земљу? / If you reside in a country other than your country of origin, have you permission to return to that country? ☐ Ne/He/No ☐ Da (vrsta, broj i rok trajanja dozvole/ Да (врста, број и рок трајања дозволе) / Yes, (type, number and validity)		
19. Trenutno/Тренутно занимање/Тренутно занимање/Current occupation		
20. Naziv, adresa i telefonski broj poslodavca. Za studente i učenike, ime i adresa obrazovne ustanove/ Назив, адреса и телефонски број послодавца. За студенте и ученике, име и адреса образовне установе/ Employer and employer's address and telephone number. For students, name and address of school.		

<p>21. Glavno odredište/ Главно одређиште/ Main destination</p>	<p>22. Vrsta vize/ Врста визе/ Type of Visa :</p> <p>☐ Aerodromsko tranzitna/ Аеродромско транзитна / Airport transit</p> <p>☐ Kratkoročni boravak/ Краткорочни боравак / Short stay</p>	<p>☐ Tranzitna/ Транзитна/ Transit</p> <p>☐ Dugoročni boravak / Дугорочни боравак/ Long stay</p>	<p>23. Viza/Виза/Visa :</p> <p>☐ Individualna/ Индивидуална/ Individual</p> <p>☐ Zajednička/ Забједничка/ Collective</p>	<p>Popunjava i obraduje isključivo konzulat, ambasada / Veleposlanstvo/ Попуњава и обрађује искључиво амбасада /конзулат/ For Embassy / Consulate Use only</p>
<p>24. Број улазака/Број улазака/Number of entries requested</p> <p>☐ Jedan ulazak/ Један улазак/ Single entry</p> <p>☐ Два уласка/ Two entries</p> <p>☐ Вишеструки улазак/ Multiple entries</p>	<p>25. Одређиште у БиХ/ Одређиште у БиХ/ Duration of stay</p> <p>Vizu tražite na: _____ дана Визу тражите на: _____ дана Visa is requested for: _____ days</p>	<p>Viza / Виза / Visa :</p> <p>☐ Odbijena / Одбијена/ Refused</p> <p>☐ Izdana / Издана / Issued</p>		
<p>26. Друге визе (издате у периоду од задње три год. и период важења) / Друге визе издате у периоду од задње три год. и период важења) / Other visas (issued during the past three years) and their period of validity</p>				
<p>27. У случају транзита, имате ли дозволу уласка у земљу која је одређиште вашег путовања? / У случају транзита, имате ли дозволу уласка у земљу која је одређиште вашег путовања? / In the case of transit, have you an entry permit for the final country of destination?</p> <p>☐ Не/Не/No ☐ Да, важи до:/Да, важи до:/Yes , valid until: _____</p> <p>Izdano od strane: _____ Издату од стране: _____ Issuing authority: _____</p>				<p>Тип визе / Тип визе / Type of Visa:</p> <p>☐ A ☐ B ☐ C ☐ D</p>
<p>28. Пријашњи одобрени боравци и друге издате визе у БиХ, у којем периоду и броју улазака / Пријашњи одобрени боравци и друге издате визе у БиХ, у којем периоду и броју улазака / Previous stays and other issued visas in Bosnia and Herzegovina:</p>				<p>Број улазака / Број улазака / Number of Entries:</p> <p>☐ 1 ☐ 2 ☐ Вишеструки / višestruki / Multiple</p>
<p>29. Сврха путовања/Сврха путовања/Purpose of travel</p> <p>☐ Туризам Turizam Tourism</p> <p>☐ Посао Posao Business</p> <p>☐ Посјета породици/обитељи или пријатељима Посјета породици или пријатељима Visit to Family or Friends</p> <p>☐ Култура/Sport Култура/Спорт Cultural/Sport</p> <p>☐ Службено Службено Official</p> <p>☐ Медицински разлози Медицински разлози Medical reasons</p> <p>☐ Друго (наведите)/Друго (наведите) / Other (please specify)</p>				<p>Вриједи од/Вриједи од/ Valid from:</p> <p>Вриједи до/Вриједи до/ Expires:</p>
<p>30. Датум доласка (dd-mm-gggg) / Датум доласка (dd-mm-yyyy) / Date of arrival (dd-mm-yyyy)</p>	<p>31. Датум одласка (dd-mm-gggg) / Датум одласка (dd-mm-yyyy) / Date of departure (dd-mm-yyyy)</p>			<p>Вриједи за/Вриједи за/ Valid for: dana / дана / days</p>
<p>32. Гранични прелаз/пријелаз или транзитна рута/ Гранични прелаз или транзитна рута/ Border of first entry or transit route</p>	<p>33. Средство превоза/пријевоза Средство превоза/ Means of transport</p>			
<p>34. Име и презиме (назив) послодавца или правне особе и контакт особе, односно назив хотела или друге адресе у БиХ./ Име и презиме (назив) послодавца или правног лица и контакт особе, односно назив хотела или друге адресе у БиХ./ Name and surname (title) of the employer or legal entity and contact person or the name of hotel or other addresses in Bosnia and Herzegovina</p>				
<p>Име и презиме (Назив) / Име и презиме (Назив) / Name</p>		<p>Телефон и телефакс / Телефон и телефакс/ Telephone and telefax</p>		
<p>Пуна адреса / Пуна адреса / Full address</p>		<p>e-mail адреса / e-mail адреса / e-mail address</p>		
<p>35. Ко/Тко преузима трошкове вашег путовања и боравка у БиХ? / Ко преузима трошкове вашег путовања и боравка у БиХ? / Who is paying for your cost of travelling and for your costs of living during your stay?</p> <p>☐ Лично /Особно/ Лично/ Myself</p> <p>☐ Позивалац / Pozivatelj/Позивалац /Host person/s</p> <p>☐ Правно лице/правна особа (Наведите на који начин и приложите документацију) / Правно лице (Наведите на који начин и приложите документацију) / Host company. (State who and how and present corresponding documentation):</p>				

<p>36. Novčana sredstva za vrijeme vašeg boravka u BiH/Новчана средства за vrijeme вашег боравка у БиХ/Means of support during your stay</p> <p> ☐ Gotovina/ Готовина/ Cash ☐ Putnički čekovi/ Путнички чекови/ Travellers' cheques ☐ Kreditne kartice/ Кредитне картице/ Credit cards ☐ Смјештај/ Сместај/ Accommodation ☐ Друго/ Друго/ Other </p> <p> ☐ Putno ili zdravstveno osiguranje. Važi до: (dd-mm-gggg) /Путно или здравствено осигурање. Важи до: (dd-mm-ттт) / Travel and/or health insurance. Valid until: (dd-mm-yyyy) </p> <p style="text-align: center;"> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </p>		<p>Popunjava i obrađuje isključivo konzulat, ambasada / Вепопуњава и обрађује искључиво амбасада /конзулат/ For Embassy / Consulate Use only</p>																					
<p>37. Prezime bračnog druga/Презиме брачног друга/ Spouse's family name</p>	<p>38. Prezime bračnog druga pri rođenju/Презиме брачног друга при рођењу/Spouse's family name at birth</p>																						
<p>39. Ime bračnog druga/Име брачног друга/Spouse's first name</p>	<p>40. Datum rođenja bračnog druga (dd-mm-gggg) /Датум рођења брачног друга (dd-mm-ттт) /Spouse's date of birth (dd-mm-yyyy)</p> <p style="text-align: center;"> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </p>	<p>41. Mjesto rođenja bračnog druga/Мјесто рођења брачног друга/Spouse's place of birth</p>																					
<p>42. Djeca (Zahtjevi se <u>moraju</u> popunjavati posebno za svaki pasoš/putovnicu /Дјеца (Захтеји се <u>морају</u> попуњавати посебно за сваки пасош) / Children (Applications <u>must</u> be submitted separately for each passport)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 30%;">Prezime/Презиме/ Family name</th> <th style="width: 30%;">Име/Име/First name</th> <th style="width: 40%;">Datum rođenja (dd-mm-gggg) /Датум рођења (dd-mm-ттт) /Date of birth: (dd-mm-yyyy)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td></td> <td> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </td> </tr> <tr> <td>2</td> <td></td> <td> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> <td> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </td> </tr> <tr> <td>4</td> <td></td> <td> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </td> </tr> <tr> <td>5</td> <td></td> <td> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </td> </tr> <tr> <td>6</td> <td></td> <td> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> </td> </tr> </tbody> </table>			Prezime/Презиме/ Family name	Име/Име/First name	Datum rođenja (dd-mm-gggg) /Датум рођења (dd-mm-ттт) /Date of birth: (dd-mm-yyyy)	1		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	2		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	3		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	4		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	5		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	6		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Prezime/Презиме/ Family name	Име/Име/First name	Datum rođenja (dd-mm-gggg) /Датум рођења (dd-mm-ттт) /Date of birth: (dd-mm-yyyy)																					
1		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>																					
2		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>																					
3		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>																					
4		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>																					
5		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>																					
6		<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>																					
<p>43. Imate li članove uže porodice/obitelji i-ili srodnike u BiH, ako da navesti koje/ Имате ли чланове уже породице или сроднике у БиХ, ако да навести које/Do you have members of immediate or extended family in Bosnia and Herzegovina? If yes, state who.</p>																							
<p>Prezime/Презиме/Family name</p>	<p>Име/Име/First Name</p>	<p>Državljanstvo/Држављанство/Nationality</p>																					
<p>Adresa i kontakt telefon u BiH/Адреса и контакт телефон у БиХ /Address and contact phone in Bosnia and Herzegovina</p>																							
<p>Srodstvo sa osobom u BiH/Сродство са особом у БиХ/Family relationship with person in Bosnia and Herzegovina</p>																							

<p>44. Poznato mi je i saglasan-na/suglasan-na sam da se moji lični/osobni podaci, navedeni u ovom zahtjevu kao i moji otisci prstiju i moja fotografija, prosjeduju nadležnim organima/tijelima BiH, provjeravaju i obrađuju, kako bi se donijela odluka o mom zahtjevu za izdavanje vize. Ovi podaci se mogu unositi u bazu podataka i u njoj čuvati. Ovim podacima pojedinačno imaju pristup nadležni-a organi/tijela u BiH.</p> <p>Izjavljujem u najboljem uvjerenju i savjesno, da su podaci koje sam naveo/la u zahtjevu tačni/točni i potpuni. Svjestan/na sam da lažne izjave mogu dovesti do odbijanja mog zahtjeva ili poništavanja već izdate vize kao i krivičnog gonjenja shodno/sukladno propisima BiH. Obavezujem/obvezujem se da ću, ako mi viza bude izdata, istekom roka njenog važenja napustiti teritoriju/teritorij Bosne i Hercegovine. Upoznat/a sam da izdata viza predstavlja, samo jedan od uslova/uvjeta za ulazak u Bosnu i Hercegovinu. činjenica, da mi je izdata viza ne znači da imam pravo na obeštećenje / odštetu ako ne ispunjavam sve uslove/uvjete za ulazak u teritoriju / na teritorij BiH, te mi zato bude odbijen ulazak u BiH. Uslovi za ulazak u Bosnu i Hercegovinu se prilikom ulaska ponovno provjeravaju./</p> <p>Познато ми је и сагласан-а сам да се моји лични подаци, наведени у овом захтјеву као и моји отисци прстију и моја фотографија, просљедују надлежним органима БиХ, провјеравају и обрађују, како би се донијела одлука о мом захтјеву за издавање визе. Ови подаци се могу увести у базу података и у њој чувати. Овим подацима појединачно имају приступ надлежни органи у БиХ.</p> <p>Изјављујем у најбољем увјерењу и савјесно, да су подаци које сам навео/ла у захтјеву тачни и потпуни. Свјестан/на сам да лажне изјаве могу довести до одбијања мог захтјева или поништавања већ издате визе као и кривично гоњење сходно правним прописима БиХ. Обавезујем се да ћу, ако ми виза буде издата, са истеком рока њеног важења напустити територију Босне и Херцеговине. Упознат /а сам са тим да ми издата виза представља, само један од услова за улазак у Босну и Херцеговину. Чињеница, да ми је издата виза не значи да имам право на обештећење ако не испуњавам све услове за улазак на територију БиХ, те ми је зато одбијен улазак у БиХ. Услови за улазак у Босну и Херцеговину се приликом изласка поновно провјеравају.</p> <p>I am aware of and consent to the following: any personal data concerning me which <i>appears</i> on this visa application from as well as my fingerprints and my photograph will be supplied to the relevant authorities in Bosnia and Herzegovina, <i>verified</i> and processed for the purposes of a decision on my visa application. Such data may be <i>entered</i> and stored in databases. <i>Such data are accessible to individual authorities in Bosnia and Herzegovina.</i></p> <p>I declare to the best of my knowledge and consciousness, that all particulars supplied by me are correct and complete. I am aware that any false statements may lead to my application being rejected or to the annulment of a visa already granted and may also render me liable to prosecution under the law of Bosnia and Herzegovina. I undertake to leave the territory of Bosnia and Herzegovina upon the expiry of the visa, if granted. I have been informed that possession of a visa is only one of the prerequisites for entry into Bosnia and Herzegovina. The mere fact that a visa has been granted to me does not mean that I will be entitled to compensation if I fail to comply with all <i>the</i> prerequisites for entry into the territory of Bosnia and Herzegovina and thus refused entry. The prerequisites for entry will be checked again on exit.</p>	
<p>45. Kućna adresa podnosioca/podnosioca zahtjeva/Кућна адреса подносиоца захтјева/Applicant's home address</p>	<p>46. Broj telefona/Број телефона /Telephone number</p>
<p>47. Mjesto i datum (dd-mm-gggg) / Мјесто и датум (dd-mm-гггг) / Place and date (dd-mm-yyyy)</p> <p>_____</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p>	<p>48. Potpis (za maloljetnike, potpis zakonskog zastupnika, staratelja/skrbnika, /Потпис (за малолјетнике, потпис законског заступника, старатеља/Signature (for minors, signature of legal custodian/guardian)</p>
<p>Porupijava i obrađuje isključivo ambasada/veleposlanstvo/konzulat /Потпуњава и обрађује искључиво амбасада /конзулат</p> <p>- Kako je zahtjev riješen / Како је захтјев ријешен</p> <p>- Broj izdate vize / Број издате визе</p> <p>- Datum izdavanja / Датум издавања <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/></p> <p>Napomena:</p>	

Образец 2/ Образац 2/ Form 2

VIZA
ВИЗА
VISA

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA
BOSNIE-HERZEGOVINE

VIZA - ВИЗА - VISA A0000000

Vizu izdao/Издао/Issued/
Piece of issue/Letü de délivrance

Vali od/Важе од/Valid from/
Valide à partir du

Broj ulazaka/Број улазака/
Number of entries/Nbre. d'entrées

Vali do/Важе до/Valid until/
Valide jusqu'au

Tip vize/Тип визе/Type of visa/Type de visa

Prezime/Презиме/Surname/Nom

Ime/Име/Given names/Prénoms

Br. pasoša/Бр. пасоша/
Passport no./No de passeport

Pol/Пол/
Sex/Sexe

Datum rođenja/Датум рођења/
Date of birth/Date de naissance

Zemlja/Земља/
Country/Pays

Образак 3/ Образац 3/ Form 3

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti BiH
GRANIČNA POLICIJA

Босна и Херцеговина
Министарство безбједности БиХ
ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА

TERENSKI URED/ ТЕРЕНСКА КАНЦЕЛАРИЈА/ FIELD OFFICE _____
Jedinica/Postrojba granične policije/Јединица граничне полиције/ Border Police Unit _____

Broj/ Број/ No: _____ /
Datum/Nadnevak/ Датум/ Date: _____ .20 . godine.

Na temelju člana/članka 7. stava/ stavka (2) Zakona o Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/04, 25/07 i 59/09), člana/ članka 36. stava/stavak (8) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 36/08 i 87/12) i člana/članka 29. i 193. stava/ stavka (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), a u vezi sa članom/člankom 61. stav/ stavak (2) Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02 i 102/09), Granična policija Bosne i Hercegovine, Terenski ured _____ Jedinica/ Postrojba granične policije _____ donosi:

На основу члана 7. става 2. Закона о Граничној полицији Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 50/04, 25/07 и 59/09) и члана 36. става (8) Закона о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", бр. 36/08 и 87/12) и члана 29. и 193. става (1) Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09), а у вези са чланом 61. став (2) Закона о управи („Службени гласник БиХ”, бр. 32/02 и 102/09), Гранична полиција Босне и Херцеговине, Теренска канцеларија _____ Јединица граничне полиције _____ доноси:

In accordance with Article 7, Paragraph 2, of the Law on Border Police of Bosnia and Herzegovina ("Official Gazette of BiH" No. 50/04, 25/07 and 59/09), Article 36, Paragraph 8, of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum ("Official Gazette of BiH" No. 36/08 and 87/12), Article 193, Paragraph 1 and Article 29 of the Law on Administrative Procedure ("Official Gazette of BiH" No. 29/02, 12/04, 88/07 and 93/09), and in relation to Article 61, Paragraph 2, of the Law on Administration ("Official Gazette of BiH" No. 32/02 and 102/09), Border Police of Bosnia and Herzegovina, Field Office _____ Border Police Unit _____ enacts:

RJEŠENJE/ PJEŠEЊE/ DECISION

o/on

odbijanju zahtjeva za izdavanje vize na granici
одбијању захтјева за издавање вие на граници
Refusal of Request for Visa Issuance at the Border

Odbija se zahtjev za izdavanje vize na granici licu/osobi/ Одбија се захтјев за издавање вие на граници лицу/
Request for visa issuance at the border is refused to _____ rođen/a/ рођен/a/ born on _____ u/y
/in _____, državljanstvo/ држављанство/ nationality, _____ nosilac/ nositelj/ носилац/ holder of
putne isprave/ путне исправе/ passport _____, broj/ број/ no _____, важи до/ важи
до/ valid until _____ godine/ године, од стране Граничне полиције Босне и Херцеговине, Теренског уреда/ од
стране Граничне полиције Босне и Херцеговине, Теренске канцеларије/ by Border Police of Bosnia and
Herzegovina Field Office _____ Jedinice/ Postrojbe granične policije/ Јединице граничне полиције/ Border
Police Unit _____ на граничном/ прелазу/ пријелазу/ на граничном прелазу/ at border crossing point
_____ дана/ дана/ on _____ godine/ године.

Образложење/ Образложење/ Explanation

Dana/ Дана/ On _____ на граничном прелазу/ пријелазу/ на граничном прелазу/ at border crossing point
_____ Граничне полиције Босне и Херцеговине, Теренског уреда/ Граничне полиције Босне и Херцеговине,

Sarajevo, 71000 Sarajevo, Ul. Reufa Muhića 2a; Telefon: 033 755 300; Fax: 033 755 305;
Сарајево, 71000 Сарајево, Ул. Реуфа Мухића 2а; Телефон: 033 755 300; Факс: 033 755 305;
e-mail granpol@granpol.gov.ba

Теренске канцеларије/ Border Police of Bosnia and Herzegovina, Field Office _____ Јединици/ Postrojbi граничне полиције/ Јединици граничне полиције/ Border Police Unite _____ поднесен је захтјев за издавање визе на граници од стране лица/osobe/ поднесен је захтјев за издавање визе на граници од стране лица/ was submitted a request for visa issuance at the border by _____ rođen/a/ рођен/a/ born on _____ u/ y /in _____, држављанство/ држављанство/ nationality _____ nosilac/ nositelj носиоца/ holder of _____ putne isprave број/ путне исправе број/ passport No _____ у којој није посједовао/ла визу Босне и Херцеговине, са образложењем/ in which there was no visa of Bosnia and Herzegovina, with the explanation _____, obzirom da navedena osoba nije ispunjavala услове/ uvjete за издавање визе на граници у складу са чланом/ чланком 5. став/ stavak () тачка/ точка () Правилника о уласку и боравку странаца (Службени гласник БиХ", број: _____), истом/ј је одбијен захтјев за издавање визе на граници у складу са чланом/ чланком 8. став/ stavak () тачка/точка () истог Правилника, јер именовани/ обзиром да наведено лице није испуњавало услове за издавање визе на граници у складу са чланом 5. став () тачка () Правилника о уласку и боравку странаца (Службени гласник БиХ" број: _____), истом/ј је одбијен захтјев за издавање визе на граници у складу са чланом 8. став () тачка () истог Правилника, јер именовани/ Since the above named did not fulfill, conditions for visa issuance at the border, in accordance with Article 5, Paragraph () Point () of the Rulebook on Entry and Stay of Aliens („Official Gazette of BiH“ No. _____), he/she is refused request for visa issuance at the border, in accordance with Article 8, Paragraph () Point () of the same Rulebook, because the above named _____.

Имајући у виду наведене чињенице на основу/ temelju којих је одбијен захтјев за издавање визе одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Имајући у виду наведене чињенице на основу којих је одбијен захтјев за издавање визе одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Considering the aforementioned facts, based on which the visa request was refused, it is decided as in enacting terms of this decision.

Žalba ne odgađa извршење рјешења о одбијању захтјева за издавање визе на граници у складу са чланом/чланком 36. став/stavak (8) Закона о кретању и боравку странаца и азилу.

Жалба не одгађа извршење рјешења о одбијању захтјева за издавање визе на граници у складу са чланом 36. став (8) Закона о кретању и боравку странаца и азилу.

Appeal does not postpone implementation of the Decision on Refusal of Request for Visa Issuance at the Border, in accordance with Article 36, Paragraph 8, of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum.

Pouka о правном lijeku/Поука о правном лијеку/ Instruction on legal remedy:

Protiv овог рјешења може се уложити жалба Министарству сигурности БиХ путем Дипломатско-конзуларног представништва Босне и Херцеговине у року од 15 дана од дана примитка овог рјешења.

Против овог рјешења може се уложити жалба Министарству безбједности БиХ путем Дипломатско-конзуларног представништва Босне и Херцеговине у року од 15 дана од дана пријема овог рјешења.

This decision can be appealed against at the BiH Ministry of Security, via Diplomatic and Consular Representation of Bosnia and Herzegovina, within 15 days of receipt of the decision.

Dostaviti/ Доставити/ To be sent to:

- Именованом/ Именованом/ The above named
- а/а.

KOMANDIR/ZAPOVJEDNIK/ КОМАНДИР/ COMMANDER

Obrazac 4/ Образац 4/ Form 4

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti BiH
GRANIČNA POLICIJA

Босна и Херцеговина
Министарство безбједности БиХ
ГРАНИЧНА ПОЛИЦИЈА

TERENSKI URED/ ТЕРЕНСКА КАНЦЕЛАРИЈА / FIELD OFFICE _____
Jedinica/Postrojba granične policije/ Јединица граничне полиције/ Border Police Unit _____

Broj/ Бро/ No.: _____ /
Datum/Nadnevak/ Датум/ Date: _____, 20. godine.

Na temelju člana/članka 7. stav/stavak (2) Zakona o Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 50/04, 25/07 i 59/09), člana 41. stav/stavak (2) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 36/08 i 87/12) i člana 29. i 193. stav/stavak (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), a u vezi sa članom 61. stav (2). Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH” broj 32/02 i 102/09), Granična policija Bosne i Hercegovine, Terenski Ured _____ Jedinica/ Postrojba granične policije _____ donosi:

На основу члана 7. став (2) Закона о Граничној полицији Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 50/04, 25/07 и 59/09), члана 41. став (2) Закона о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", бр. 36/08 и 87/12) и члана 29. и 193. став (1). Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09), а у вези са чланом 61. став (2) Закона о управи („Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), Гранична полиција Босне и Херцеговине, Теренска канцеларија _____ Јединица граничне полиције _____ доноси:

In accordance with Article 7, Paragraph 2, of the Law on Border Police of Bosnia and Herzegovina ("Official Gazette of BiH" No. 50/04, 25/07 and 59/09), Article 41, Paragraph 2, of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum ("Official Gazette of BiH" No. 36/08 and 87/12), Article 29 and Article 193, Paragraph 1, of the Law on Administrative Procedure ("Official Gazette of BiH" No. 29/02, 12/04, 88/07 and 93/09), and in relation to Article 61, Paragraph 2, of the Law on Administration ("Official Gazette of BiH" No. 32/02 and 102/09), Border Police of Bosnia and Herzegovina, Field Office _____ Border Police Unit _____ enacts:

RJEŠENJE/PJESHJE/DECISION

o/on

poništenju vize/ поништењу висте/ Visa Cancellation

Poništava se viza Bosne i Hercegovine broj/ Поништава се виста Босне и Херцеговине број/ Visa of Bosnia and Herzegovina No. _____ izdata/izdana dana/ издата дана/ issued on _____ u Diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine/ у Дипломатско-конзуларном представништву Босне и Херцеговине/ by Diplomatic and Consular Representation of Bosnia and Herzegovina _____ sa rokom važenja od/ са роком важења од / valid from _____ do/до/ to _____ godine/ године, izdata/izdana na име/ издата на име/ issued to _____ rođen/a/ рођен/a/ born _____ u/y/in _____, državljanstvo/ држављанство/ nationality, _____ nosilac/nositelj/ носилац/ holder of _____ putne isprave/ путне исправе/ passport _____, broj/ број/No _____, важи до/ важи до/ valid until _____ godine, od strane Granične policije Bosne i Hercegovine Terenskog ureda/ године, од стране Граничне полиције Босне и Херцеговине Теренске канцеларије/ is cancelled by Border Police of Bosnia and Herzegovina Field Office _____ Jedinice/Postrojbe granične policije/ Јединице граничне полиције/ Border Police Unit _____ на граничном прелазу/prijelazu/ на граничном прелазу/ at border crossing point _____ дана/ дана/ on _____ године, у складу са чланом 41. ст.(1) Закона о кретању и боравку странаца и азилу, из разлога што је утврђено године, у складу са чланом 41. ст. (1) Закона о кретању и боравку странаца и азилу, из разлога што је утврђено

Sarajevo, 71000 Sarajevo, Ul. Reuфа Muhića 2a; Telefon: 033 755 300; Fax: 033 755 305;
Сарајево, 71000 Сарајево, Ул. Реуфа Мухића 2а; Телефон: 033 755 300; Факс: 033 755 305;
e-mail: granpol@granpol.gov.ba

да је иста/ in accordance with Article 41, Paragraph 1, of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum, because it has been found that the visa _____.

Образложење/ Образложение/ Explanation

Prilikom kontrole putne isprave broj/ Приликом контроле путне исправе број/ During the check of a passport No.: _____ utvrđeno je da/ утврђено је да/ it was found that _____ rođen/a/ рођен/а/ born on _____ u/ y/ in _____, држављанство/ држављанство/ nationality, _____ nosilac/nositelj/ носилац/ holder of _____ putne isprave broj / путне исправе број/ passport No _____ u којој се налази виза Босне и Херцеговине број/ у којој се налази виза Босне и Херцеговине број/ containing a visa of Bosnia and Herzegovina No.: _____ за коју је утврђено да је/ за коју је утврђено да је/ which was found _____ због чега се иста поништава/ therefore it is canceled.

Имајући у виду наведене чињенице на основу којих је стечена наведена виза, одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Имајући у виду наведене чињенице на основу којих је стечена наведена виза, одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Considering the aforementioned facts, based on which the respective visa was obtained, it is decided as in enacting terms of this decision.

Žalba ne odgaga izvršenje рјешења о поништењу визе у складу са чланом 41. ст. (4) Закона о кретању и боравку странаца и азилу.

Жалба не одгаја извршење рјешења о поништењу визе у складу са чланом 41. ст. (4) Закона о кретању и боравку странаца и азилу.

Appeal does not postpone implementation of the Decision on Visa Cancellation, in accordance with Article 41, Paragraph 4, of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum.

Поука о правном лијеку/ Поука о правном лијеку/ Instruction on legal remedy:

Protiv овог рјешења може се уложити жалба Министарству сигурности БиХ у року од 15 дана од дана пријема овог рјешења. Против овог рјешења може се уложити жалба Министарству сигурности БиХ у року од 15 дана од дана пријема овог рјешења.

This decision can be appealed against at the BiH Ministry of Security, within 15 days of receipt of the decision.

Dostaviti/ Доставити/ To be sent to:

- Именованом/ Именоваоом/ The above named,
- а/а.

KOMANDIR/ZAPOVJEDNIK/ КОМАНДИР/ COMMANDER

<p>Mjesto za fotografiju Mjesto za fotografiju</p> <p>35 x 45 mm</p> <p>(Affix photograph here)</p>

Obrazac 5/Образец 5/Form 5

Primljeno/Zaprimljeno/Примљено		
Број/Број	Taksa/ Платбо	Прилог/Прилог
SPS/СПС /Personal No		

Naziv organa/tijela kojem se zahtjev podnosi/ Назив органа којем се захтјев подноси/ Issuing authority (Name of the Organization)

ZAHTEJ ZA PRODUŽENJE VIZE
ЗАХТЈЕВ ЗА ПОРДУЖЕЊЕ ВИЗЕ
REQUEST FOR RENEWAL OF VISA

Obrazac popunite čitko/Образец попуњите читко/Use capital letters

1.	Prezime(na) Презиме(на) Surname(s)	
2.	Ranija prezimena Ранија презимена Previous surnames	
3.	Ime(na) Име(на) Given name(s)	
4.	Pol/ Spol Пол Sex/Gender	
5.	Ime roditelja Име родитеља Name of parents	
6.	Dan, mjesec i godina rođenja Дан, мјесец и година рођења Date of birth	
7.	Mjesto i država rođenja Мјесто и држава рођења Place and country of birth	
8.	Državljanstvo Држављанство Nationality	
9.	Druga državljanstva Друга држављанства Other nationalities	
10.	Putna isprava (vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ izdavanja) Путна исправа (врста, број, датум и мјесто издавања, орган издавања) Passport (type, number, date and place of issuance, issuing authority)	
11.	Putna isprava важи до Passport is valid until	
14.	Datum isteka vize koja se produžuje Датум истека визе која се продужује Date of validity for visa which is subject of renewal	
15.	Osnov za produženje vize Оснoв за продужење визе Grounds for renewal of visa	
16.	Period na koji se produženje traži Период на који се продужење тражи Period of time which is requested renewal	
28.	Zahjevni prilažem: Захтјеву прилажем: Attachments:	

OBAVEZNO/ OBVEZNO PROČITATI/ ОБАВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ COMPULSORY TO READ

Svjestan sam da odgovaram za tačnost/ točnost podataka koje sam naveo u ovom zahtjevu i izjavljujem da su podaci dati u ovom zahtjevu tačni/točni i potpuni. Svjestan sam da lažne izjave mogu dovesti do odbijanja mog zahtjeva, kao i krivičnog/ kaznenog gonjenja shodno/ sukladno pravnim propisima BiH. Saglasan/ suglasan sam da se podaci, navedeni u ovom zahtjevu, proslijeđuju nadležnim organima/ tijelima BiH, provjeravaju i obrađuju, kako bi se donijela odluka o mom zahtjevu za odobrenje boravka u BiH.

Свјестан сам да одговарам за тачност података које сам навео у овом захтјеву и изјављујем да су подаци дати у овом захтјеву тачни и потпуни. Свјестан сам да лажне изјаве могу довести до одбијања мог захтјева, као и кривичног гоњења сходно правним прописима БиХ. Сагласан сам да се подаци, наведени у овом захтјеву, просљеђују надлежним органима БиХ, проверавају и обрађују, како би се донијела одлука о мом захтјеву за одобрење боравка у БиХ.

I am aware that I am responsible for the accuracy of particulars that I supplied in this request and I declare that the data supplied in this request are correct and complete. I am aware that any false statements may lead to my request being rejected and may also render me liable for prosecution under the law of Bosnia and Herzegovina. I agree that the supplied particulars in this request are submitted to the relevant authorities in BiH, for verification and processing, for purposes of a decision to be taken upon my request for residence permit in BiH.

Datum i mjesto podnošenja zahtjeva
Датум и мјесто подношења захтјева
Date and place of the submittance of the application

(Potpis podnosioca/podnositelja zahtjeva)
(Потпис подносиоца захтјева)
(Applicant's signature)

Popunjava službena osoba organa/tijela kojem je zahtjev podnesen
Попуњава службена особа органа којем је захтјев поднесен
To be filled in by the official of the issuing authority where the request has been submitted

Kako je zahtjev riješen
Како је захтјев ријешен

Datum/nadavek izdavanja odobrenja
Датум издавања одобрења

Rok važenja odobrenja
Рок важења одобрења

(Potpis službene osobe)
(Потпис службене особе)
(Signature of the authorised person)

Bosna i Hercegovina
Služba za poslove sa strancima

Obrazac 6/ Образац 6/ Form 6
Босна и Херцеговина
Служба за послове са странцима

Broj/Број/Number: _____
Datum/Nadnevak/Датум/Date: _____

(naziv organa/tijela/ назив органа/ name of the authority)

na osnovu/ temeljem člana/članka 58. stav/stavak 2. Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09) izdaje/ на основу члана 58. став 2. Закона о управном поступку (Службени гласник БиХ, бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09) издаје/ based on Article 58. paragraph 2. of the Law on Administrative Procedure („Official Gazette of BiH“ No. 29/02, 12/04, 88/07 and 93/09), issues

POTVRDU / ПОТВРДУ / ATTESTATION

(ime i prezime podnosioca/podnositelja zahtjeva, sa svim ličnim/osobnim podacima/
име и презиме подносиоца захтјева, са свим личним подацима/
name and surname of the applicant, with all personal data)

podnio je zahtjev za produženje vize za kratkoročni boravak (Viza C) iz razloga:
поднио је захтјев за продужење визе за краткорочни боравак (Виза Ц) из разлога:
filed a request for extension of short-term visas (Visa C) the following reasons:

Ova potvrda služi kao dokaz o podnesenom zahtjevu i ne može se koristiti za prelazak državne granice.

Ова потврда служи као доказ о поднесеном захтјеву и не може се користити за прелазак државне границе.

The Attestation serves as proof of the submitted application and can not be used for border crossing.

M.P./ М.П./ L.S.

(Potpis službene osobe)
(Потпис службеног лица)
(Signature of the authorised official)

Образац 7/Образац 7/Form 7

(Naziv pravnog lica/ ime i prezime fizičkog lica)
(Назив правног лица/ име и презиме физичког лица)
(Name of legal entity/ name and surname of the person)

Adresa/ Адреса/ Address

Kontakt telefon/ Контакт телефон/ Contact Phone

Bosna i Hercegovina/ Босна и Херцеговина/ Bosnia and Herzegovina
Ministarstvo sigurnosti/ Министарство безбједности/ Ministry of Security
Služba za poslove sa strancima/ Служба за послове са странима/ Service for Foreigners' Affairs
Terenski centar/ Теренски центар/ Field Office

Predmet: Zajtjev za ovjeru pozivnog pisma -
Предмет: Захтјев за овјеру позивног писма -
Subject: Request for Verification of the Invitation Letter -

Обраћам вам се захтјевом за овјеру позивног писма за слjedeће стране држављане:
Обраћам вам се захтјевом за овјеру позивног писма за слjedeће стране држављане:
Hereby, I request verification of the invitation letter for the following foreign citizens:

1. _____
(Prezime i ime, држављанство, ПИ број, период посјете/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
2. _____
(Prezime i ime, држављанство, ПИ број, период посјете/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
3. _____
(Prezime i ime, држављанство, ПИ број, период посјете/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
4. _____
(Prezime i ime, држављанство, ПИ број, период посјете/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
5. _____
(Prezime i ime, држављанство, ПИ број, период посјете/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
6. _____
(Prezime i ime, држављанство, ПИ број, период посјете/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)

Kratko obrazloženje zahtjeva/ Кратко образложење захтјева/ Short explanation of the request:

Uz zahtjev prilažem:
Уз захтјев прилажем:
In addition to the request I enclose:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Obavezno/obvezno pročitati/ Обавезно прочитати/ Compulsory to read

Izjavljujem da pristajem na provjeru svih ličnih/osobnih i drugih dostavljenih podataka / Изјављујем да пристајем на проверу свих личних и других достављених података / I declare that I agree that personal and other data submitted in my application can be verified.

U/M/In _____, _____ 20__ god.

(podnosilac/podnositelj zahtjeva/
подносилац захтјева/ Applicant)

Popunjava službena osoba organa/ tijela kojem je zahtjev podnesen
Попуњава службена особа органа којем је захтјев поднесен
To be filled by an authorized official of the authority to which the request was submitted to

Kako je zahtjev riješen
Како је захтјев ријешен

Datum/Nadnevak rješavanja
Датум рјешавања

(Potpis službene osobe)
(Потпис службене особе)
(Signature of the authorised official)

Obrazac 8/Образец 8/Form 8

 (Naziv pravnog lica/ ime i prezime fizičkog lica)
 (Назив правног лица/ име и презиме физичког лица)
 (Name of legal entity/ name and surname of the person)

 Adresa/ Адреса/ Address

 Kontakt telefon/ Контакт телефон/ Contact Phone

Bosna i Hercegovina/ Босна и Херцеговина/ Bosnia and Herzegovina
Ministarstvo sigurnosti/ Министарство безбедности/ Ministry of Security
Služba za poslove sa strancima/ Служба за послове са странцима/ Service for Foreigners' Affairs
Terenski centar/ Теренски центар/ Field Office

Predmet: Zahtjev za ovjeru pozivnog pisma -
Предмет: Захтјев за овјеру позивног писма -
Subject: Request for Verification of the Invitation Letter -

Обраћам вам се захтјевом за овјеру позивног писма за слjedeће стране држављане:
 Обраћам вам се захтјевом за овјеру позивног писма за слjedeће стране држављане:
 Hereby, I request verification of the invitation letter for the following foreign citizens:

1. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
2. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
3. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
4. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
5. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
6. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
7. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
8. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
9. _____
 (Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете/
 Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)

Obrazac 8/Образец 8/Form 8

Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)

27. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
28. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
29. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
30. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
31. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
32. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
33. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
34. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
35. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
36. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
37. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
38. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
39. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
40. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
41. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
42. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)

43. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
44. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
45. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
46. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
47. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
48. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
49. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)
50. _____
(Prezime i ime, državljanstvo, PI broj, period posjete/ Презиме и име, држављанство, ПИ број, период посјете /
Surname and name, citizenship, passport number, duration of visit)

Kratko obrazloženje zahtjeva/ Кратко образложење захтјева/ Short explanation of the request:

Uz zahtjev prilažem:
Уз захтјев прилажем:
In addition to the request I enclose:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Obrazac 8/Образец 8/Form 8

Obavezno/obvezno pročitati/ Обавезно прочитати/ Compulsory to read

Izjavljujem da pristajem na provjeru svih ličnih/osobnih i drugih dostavljenih podataka / Изјављујем да пристајем на провјеру свих личних и других достављених података / I declare that I agree that personal and other data submitted in my application can be verified.

U/V/In _____, _____ 20__ god.

(podnosilac/podnositelj zahtjeva/
подносилац захтјева/ Applicant)

Poruñjava službena osoba organa/ tijela kojem je zahtjev podnesen
Поруњава служба особа органа којем је захтјев поднесен
To be filled by an authorized official of the authority to which the request was submitted to

Kako je zahtjev riješen
Како је захтјев ријешен

Datum/Nadnevak rješavanja
Датум рјешавања

(Potpis službene osobe)
(Потпис службене особе)
(Signature of the authorised official)

Obrazac 9/Образец 9/Form 9

**POZIVNO PISMO/ ПОЗИВНО ПИСМО/
INVITATION LETTER**

PRAVNO LICE/ PRAVNA OSOBA/ ПРАВНО ЛИЦЕ/ LEGAL ENTITY

Naziv pravnog lica/ Назив правног лица/ Name of legal entity

Adresa sjedišta pravnog lica/ Адреса сједишта правног лица/ Address of seat of legal entity

Odgovorna osoba/ Одговорно лице/ Responsible person

Kontakt telefon/ Контакт телефон/ Phone number

**PODACI O STRANCU KOJEG POZIVAM/ ПОДАЦИ О СТРАНЦУ КОЈЕГ ПОЗИВАМ
/ DATA ON THE INVITED FOREIGN CITIZEN**

Prezime(na)/ Презиме(на)/ Surname(s)	
Ranija prezimena/ Ранија презимена/ Previous surname(s)	
Ime(na)/ Име(на)/ Name(s)	
Pol/ Spol/ Пол/ Sex/	
Ime roditelja/ Име родитеља/ Name of the parents	
Datum, mjesto i država rođenja/ Датум, мјесто и држава рођења/ Date, place and state of birth	
Broj i važnost putne isprave/ Број и важност путне исправе / Passport number and validity	
Državljanstvo/ Држављанство / Citizenship	
Druga državljanstva/ Друга држављанства/ Other citizenships	
Stručna sprema/ Стручна спрема/ Education	
Trenutno/ trenutno zaposlenje i podaci o poslodavcu /Тренутно запошљање и подаци о послодавцу/ Current employment and data on the employer	
Svrha poslovne posjete u BiH/ Сврха пословне посјете у БиХ/ Purpose of the business visit to BiH	
Vremenski period i broj dana trajanja posjete/ Времениски период и број дана трајања посјете/ Time period and number of days of the visit	
Da li ste i kada imali poslovne kontakte sa pozvanim strancem/ Да ли сте и када имали пословне контакте са позваним странцем/ Have you ever had business relations with the invited foreigner?	
Da li će pozvani stranac tražiti privremeni boravak u BiH/ Да ли ће позвани странац тражити привремени боравак у БиХ/ Will the invited foreigner apply for a temporary residence in BiH?	
Gdje pozvani stranac namjerava da ide nakon posjete BiH/ Гдје позвани странац намјерава да иде након посјете БиХ/ Where is the invited foreigner intending to go after the visit to BiH?	
Drugi podaci/ Други подаци/ Other data	

Stranac će u BiH boraviti na adresi / Странац ће у БиХ боравити на адреси/ The foreign national shall reside at the following address :

OBAVEZNO/OBVEZNO PROČITATI/ ОБАВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ COMPULSORY TO READ:

Pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom/ kaznenom odgovornošću izjavljujem da u poslovnu posjetu pozivam navedenog stranca i u skladu/sukladno sa članom-člankom 34. stav-stavak 4. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Sl. glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12) izjavljujem da za vrijeme boravka pozvanog stranca na sebe preuzimam obavezu-obvezu da istom osiguram smještaj, pokrijem troškove liječenja, osiguram izdržavanje i podmirim ostale troškove koji mogu nastati za vrijeme boravka stranca u BiH, troškove stavljanja stranca pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz BiH. Poznato mi je i saglasan/suglasan sam da se podaci, navedeni u ovom obrascu, prosjeduju nadležnim organima /tijelima BiH, provjeravaju i obrađuju radi ovjere pozivnog pisma. Svjestar sam da lažna izjava može dovesti do odbijanja ovjere pozivnog pisma kao i krivičnog/ kaznenog gonjenja shodno/sukladno pravnim propisima BiH.

Под пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да у пословну посјету позивам наведеног странца и у складу са чланом 34. став 4. Закона о кретању и боравку странаца и азилу („Сл. гласник БиХ“, број 36/08 и 87/12) изјављујем да за вријеме боравка позваног странца на себе преузима обавезу да истом осигурам смјештај, покријем трошкове лијечења, осигурам издржавање и подмирим остале трошкове који могу настати за вријеме боравка странца у БиХ, трошкове стављања странца под надзор, добровољног напуштања или присилног удаљења, као и све друге трошкове изласка странца из БиХ. Познато ми је и сагласан сам да се подаци, наведени у овом обрасцу, просљеђују надлежним органима БиХ, провјеравају и обрађују ради овјере позивног писма. Свјестан сам да лажна изјава може довести до одбијања овјере позивног писма као и кривичног гоњења сходно правним прописима БиХ.

Pursuant to Article 34, paragraph 4. of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum („BiH Official Gazette“, No.36/08 and 87/12), I am taking full responsibility to: provide room, apartment or other means of stay, cover costs of hospitalization and medication, provide support and pay for all other costs that may occur during the stay of the aforementioned alien in Bosnia and Herzegovina, pay for costs of placing the alien under supervision, voluntary leaving of the country or forced expulsion, as well as all other costs of the alien exiting from Bosnia and Herzegovina. I am aware and I agree that the data supplied in this form is submitted to the relevant authorities in BiH for verification and processing for the purpose of authorising the invitation letter. I am aware that any false statements may lead to the refusal of the authorisation of the invitation letter and may also render me liable for prosecution in accordance with the legal regulations of Bosnia and Herzegovina.

Izdavaoc-Izdavatelj pozivnog pisma/ Издаваоц позивног писма/
Issuer of the Invitation Letter
Direktor - odgovorno lice/odgovorna osoba/ Директор – одговорно
лице/ Director - Authorised official

Potpis i pečat / Потпис и печат / Signature and stamp

Ovjerava Terenski centar Službe / Овјерава Теренски центар
Службе / Stamp of Field Office

Образац 10/Образац 10/Form 10

**POZIVNO PISMO/ ПОЗИВНО ПИСМО/
INVITATION LETTER**

PODACI O IZDAVAOCU-IZDAVATELJU/ ПОДАЦИ О ИЗДАВАОЦУ/ ISSUER'S DATA

Prezime, ime roditelja, ime/ Презиме, име родитеља, име/ Surname, name of parents, name	Adresa stanovanja/ Адреса становања/ Address of residence
Datum, mjesto i država rođenja/ Датум, мјесто и држава рођења Date, place and state of birth	Grad/ Град/ City
LK/OI ili pasoš / putovnica broj, datum i mjesto izdavanja/ ЛК или пасош број, датум и мјесто издавања/ Number, date and place of issue of the ID or passport	Kontakt telefon/ Контакт телефон/ Phone number
Podaci o trenutnom/ trenutačnom zaposlenju/ Подаци о тренутном запослењу/ Data on current employment	Mjesečni prihodi/ Мјесечни приходи/ Monthly income
Drugi izvori prihoda/ Други извори прихода/ Other sources of income	Visina drugih izvora prihoda/ Висина других извора прихода/ Other sources of income
Podaci o stambenom prostoru/ Подаци о стамбеном простору/ Data on type of accommodation	Status u BiH (za strance)/ Статус у БиХ (за странце)/ Status in BiH (for aliens)

**PODACI O STRANCU KOJEG POZIVAM/ ПОДАЦИ О СТРАНЦУ КОЈЕГ ПОЗИВАМ/
DATA ON THE INVITED ALIEN**

Prezime(na)/ Презиме(на)/ Surname(s)	
Ranija prezimena / Ганија презимена/ Previous surnames	
Ime(na)/ Име(на)/ Name(s)	
Pol / Spol/ Пол/ Sex	
Ime roditelja/ Име родитеља/ Name of the parents	
Datum, mjesto i država rođenja/ Датум, мјесто и држава рођења/ Date, place and state of birth	
Broj i važnost putne isprave/ Број и важност путне исправе/ Passport number and validity	
Državljanstvo/ Држављанство/ Citizenship	
Druga državljanstva/ Друга држављанства/ Other citizenships	
Bračni status/ Брачни статус/ Marital status	
Zanimanje/ Занимање/ Occupation	
Trenutno zaposlenje i podaci o poslodavcu/ Тренутно запослење и подаци о послодаву/ Current employment and data on the employer	
Stranac će u BiH boraviti na adresi / Странац ће у БиХ боравити на адреси/ The Foreign Citizen shall reside at the following address	

PODACI O POSJETI/ ПОДАЦИ О ПОСЈЕТИ/ DATA ON VISIT

Koja je svrha posjete/ Која је сврха посјете/ Purpose of the visit	
Kada će stranac ući u BiH i koliko će boraviti u BiH/ Када ће странц ући у БиХ и колико ће боравити у БиХ/ When will the invited foreigner enter BiH and how long will he/she stay in BiH?	

Da li će pozvani stranac tražiti privremeni boravak u BiH/ Da ли ће позвани странца тражити привремени боравак у БиХ/ Will the invited foreigner apply for the temporary residence in BiH?	
Da li ste u srodstvu sa strancem kojeg pozivate i kako/ Da ли сте у сродству са странцем којег позивате и како/ Are you in a family relationship with the invited foreigner and how?	
Ako niste u srodstvu kako i koliko dugo poznajete stranca kojeg pozivate/ Ako нисте у сродству како и колико дуго познате странца којег позивате/ If you are not in a family relationship, how long have you known the invited foreigner?	
Navedite šta znate o porodičnoj/ obiteljskoj situaciji pozvanog stranca/ Наведите шта знате о породичној/ обитељској ситуацији позваног странца/ State all particulars you know about the family situation of the invited foreigner?	
Da li još neka osoba putuje sa pozvanim strancem/ Да ли још нека лице путује са позваним странцем/ Is another person travelling with the invited foreigner?	
Gdje pozvani stranac namjerava da ide nakon posjete BiH/ Гдје позвани странца намјерава да иде након посјете БиХ/ Where is the invited foreigner intending to go after the visit to BiH?	
Drugi podaci/ Други подаци/ Other data:	

OBAVEZNO/OBVEZNO PROČITATI/ ОБАВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ COMPULSORY TO READ.

Pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom/ kaznenom odgovornošću izjavljujem da kod sebe pozivam u posjetu navedenog stranca i u skladu-sukladno sa članom-člankom 34. stav-stavak 4. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Sl. glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12) izjavljujem da za vrijeme boravka pozvanog stranca na sebe preuzimam obavezu/obvezu da istim osiguram smještaj, pokrijem troškove liječenja, osiguram održavanje i podmirim ostale troškove koji mogu nastati za vrijeme boravka stranca u BiH, troškove stavljanja stranca pod nadzor, dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja, kao i sve druge troškove izlaska stranca iz BiH. Poznato mi je i saglasan/suglasan sam da se podaci navedeni u ovom obrascu, prosljeđuju nadležnim organima /tijelima BiH, provjeravaju i obrađuju radi ovjere pozivnog pisma. Svjestan sam da lažna izjava može dovesti do odbijanja ovjere pozivnog pisma, kao i krivičnog/ kaznenog gonjenja shodno/sukladno pravnim propisima BiH./

Под пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да код себе позивам у посјету наведеног странца и у складу са чланом 34. став 4. Закона о кретању и боравку странаца и азилу („Сл. гласник БиХ“, бр. 36/08 и 87/12) изјављујем да за вријеме боравка позваног странца на себе преузима обавезу да истим осигурам смјештај, покријем трошкове лијечења, осигурам издржавање и подмирим остале трошкове који могу настати за вријеме боравка странца у БиХ, трошкове стављања странца под надзор, добровољног напуштања или присилног удаљења, као и све друге трошкове изласка странца из БиХ. Познато ми је и сагласан сам да се подаци наведени у овом обрасцу, просљеђују надлежним органима БиХ, провјеравају и обрађују ради овјере позивног писма. Свјестан сам да лажна изјава може довести до одбијања овјере позивног писма, као и кривичног гоњења сходно правним прописима БиХ. /

Under full moral, material and legal responsibility (or criminal responsibility) I declare that I invite the above mentioned foreigner to visit me in accordance with Article 34 Paragraph 4 of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum („BiH Official Gazette“, No.36/08 and 87/12), I am agreeing to assume the full responsibility to: provide room, apartment or other means of stay, cover costs of hospitalization and medication, provide support and pay for all other costs that may occur during the stay of the aforementioned alien in Bosnia and Herzegovina, pay for costs of placing the alien under supervision, voluntary leaving of the country or forced expulsion, as well as all other costs of the alien exiting from Bosnia and Herzegovina. I am aware and I agree that the data supplied in this form, is submitted to the relevant authorities in BiH, for verification and processing, for the purpose of authorising the invitation letter. I am aware that any false statements may lead to the refusal of the authorisation of the invitation letter and may also render me liable for prosecution in accordance with the legal regulations of Bosnia and Herzegovina.

(Ovjera organa/tijela uprave ili notara/ Овјера органа управе или нотара / Authorised by the administrative body or the Notary)

(Potpis izdavaoca-izdavatelja /Потпис издаваоца/Issuer's Signature)

Ovjerava Terenski centar Službe / Овјерава Теренски центар Службе / Stamp of Field Office

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Granična policija

Obrazac 11/ Образац 11/ Form 11
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Гранична полиција

Terenska kancelarija / Теренски уред/ Теренска канцеларија

Jedinica/ Postrojba Granične policije/ Јединица Граничне полиције

Број/ Број/ No:

(mjesto/ мјесто/ place)

(datum/ наднеvak/ датум/ date)

Na osnovu/temelju člana/članka 7. st. (1) Zakona o Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 50/04 i 25/07), člana/članka 26. st.(1) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12) i člana/članka 193. st. (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04 i 88/07), Jedinica/ Postrojba granične policije _____, donosi

На основу члана 7. ст. (1) Закона о Граничној полицији Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 50/04 и 25/07), члана 26. ст. (1) Закона о кретању и боравку странаца и азилу (Службени гласник БиХ“, бр. 36/08 и 87/12) и члана 193. ст. (1) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04 и 88/07), Јединица граничне полиције _____, доноси

Pursuant to Article 7, Paragraph 1. of the Law on Border Police of Bosnia and Herzegovina („Official Gazette of BiH“ No. 50/04 and 25/07), Article 26, Paragraph 1. of the Law on Movement and Stay of the Aliens and Asylum of Bosnia and Herzegovina („Official Gazette of BiH“ No. 36/08 and 87/12), and Article 193. paragraph 1. of the Law on Administrative Procedure („Official Gazette of BiH“ No. 29/02, 12/04 and 88/07), Border Police Unit _____, issues the

RJEŠENJE / РЈЕШЕЊЕ / DECISION

_____ rođenom-oj/рођеном-oj/ born on _____
(ime i prezime/име и презиме/name and surname) (datum/nadnevak/datum/date)

u/y/in _____, nosilac/nositelj/носилац/holder of
(mjesto/мјесто/city) (zemlja/земља/country)

_____ broj/број/No _____
(vrsta isprave/врста исправа/type of document)

državljanin-ka/ држављанин-ка/ citizen of _____

**niје dozvoljen ulazak u Bosnu i Hercegovinu/ није дозвољен улазак у Босну и Херцеговину/
is refused entry into Bosnia and Herzegovina.**

Образложење / Образложење / Explanation

Kontrolom dokumenata utvrđeno je da imenovani-na/ Контролом докумената утврђено је да именовани-на/ During control of document it was established that the above-mentioned

(razlog vraćanja/разлог враћања/resons for refused entry)

te time ne ispunjava uslove/uvjete iz člana/članka 25. st. (1) tač./toč. __, a u vezi člana/ svezi s člankom __ st. __ tač./toč __ Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, pa je riješeno kao u dispozitivu./

те тиме не испуњава услове из члана 25. ст. (1) тач. __, а у вези члана __ ст. __ тач. __ Закона о кретању и боравку странаца и азилу, па је ријешено као и диспозитиву./ and hence did not meet conditions set by Article 25 . paragraph 1. item __, related to Article __ paragraph __ item __ of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum, so the Decision was brought as in disposition.

Поука о правном лијеку:

Protiv ovog rješenja može se uložiti žalba Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od dana uručenja, odnosno dostavljanja rješenja. Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Поука о правном лијеку:

Против овог рјешења може се уложити жалба Министарству безбједности Босне и Херцеговине у року од 15 дана од дана уручења, односно достављања рјешења. Жалба не одлаже извршење рјешења.

Legal remedy:

The appeal on this decision can be filed to the Ministry of Security of Bosnia and Herzegovina, within 15 days from the day on which this Decision was delivered in person or sent. The appeal shall not postpone execution of this Decision.

Unesen štambilj „ODBIJEN ULAZAK“ DA / NE

Унесен штампил „ОДБИЈЕН УЛАЗАК“ ДА / НЕ

ПОТПИС СТРАНЦА/ПОТПИС СТРАНЦА
Signature of the alien

КОМАНДИР/ЗАПОВЈЕДНИК/КОМАНДИР
Commander of BP Unit

M.P.
M.P.
L.S.

Dostaviti/ Доставити/ CC:

1x Именованом/Именованом/Refused person

1x evidencije

1x a/a

Mjesto za fotografiju Мјесто за фотографију
35x 45mm
(Affix photograph here)

Образац 12/Образац 12/Form 12

Primljeno/Zaprimljeno/Примљено		
Broj/Број	Taksa/Платина	Prilog/Прилог
MSB/MCB /Personal No		

Naziv organa/tijela kojem se zahtjev podnosi/ Назив органа којем се захтјев подноси/ Issuing authority (Name of the Organization)

ZAHTEJ ZA IZDAVANJE ODOBRENJA/PRODUŽENJE ODOBRENJA PRIVREMENOG BORAVKA
ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА/ПРОДУЖЕЊЕ ОДОБРЕЊА ПРИВРЕМЕНОГ БОРАВКА
REQUEST FOR APPROVAL/RENEWAL OF TEMPORARY RESIDENT PERMIT

Образац попуните читко/Образац попуните читко/Use capital letters

1.	Prezime(na) Презиме(на) Surname(s)	
2.	Ranija prezimena Ранија презимена Previous surnames	
3.	Име(на) Given name(s)	
4.	Пол Sex/Gender	
5.	Име родитеља Name of parents	
6.	Дан, мјесец и година рођења Date of birth	
7.	Мјесто и држава рођења Place and country of birth	
8.	Држављанство Nationality	
9.	Друга држављанства Other nationalities	
10.	Пулна исправа (врста, број, датум и мјесто издавања, орган издавања) Passport (type, number, date and place of issuance, issuing authority)	
11.	Пулна исправа важи до Passport is valid until	
12.	Последња адреса у земљи поријекла/подријетла (држава, регија, град, поштански број, улица и број) Last address in the country of origin (state, region, city, postcode, street and number)	
13.	Дозвола боравка у другој држави (врста и период дозволе боравка и адреса) Residence permit in another state (type and period of residence permit and address)	
14.	Врста захтјева (одобрење или продужење боравка) Type of request (approval or renewal of residence)	
15.	Оснoв боравка Grounds for residence	
16.	Период на који се боравак тражи Period of time which is requested for stay	
17.	Датум и мјесто уласка у Босну и Херцеговину Date and place of entry in Bosnia and Herzegovina	
18.	Адреса у БиХ (град, улица, број и телефон) Address in BiH (city, street, number and phone number)	
19.	Средства за издржавање Means for support	
20.	Здравствено осигурање Health insurance	
21.	Запослење у БиХ Employment in BiH	

22.	Zanimanje i stručna sprema Занимање и стручна спрема Occupation and level of education	
23.	Брачно стање Брачно стање Marital status	
24.	Матерњи језик Матерњи језик Mother tongue	
25.	Знање језика који су у службеној употреби у БиХ Знање језика који су службеној употреби у БиХ Knowledge of languages in official use in BiH	
26.	Знање других језика Знање других језика Knowledge of other languages	
27.	Боравак сродника у БиХ и адреса Боравак сродника у БиХ и адреса Residence of relatives in BiH and their address	
28.	Zahtjevu prilažen: Захтјеву прилажем: Attachments:	
29.	Малољетник без пратње Малољетник без пратње Unaccompanied minor	DA DA YES NE HE NO

ОБАВЕЗНО/ ОБВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ ОБАВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ COMPULSORY TO READ

Svjestan sam da odgovaram za tačnost/ točnost podataka koje sam naveo u ovom zahtjevu i izjavljujem da su podaci dati u ovom zahtjevu tačni/točni i potpuni. Svjestan sam da lažne izjave mogu dovesti do odbijanja mog zahtjeva, kao i krivičnog/ kaznenog gonjenja shodno/ sukladno pravnim propisima BiH. Saglasan/ suglasan sam da se podaci, navedeni u ovom zahtjevu kao i moji otisci prstiju i moja fotografija, prosjeduju nadležnim organima/ tijelima BiH, provjeravaju i obrađuju, kako bi se donijela odluka o mom zahtjevu za odobrenje boravka u BiH.

Свјестан сам да одговарам за тачност података које сам навео у овом захтјеву и изјављујем да су подаци дати у овом захтјеву тачни и потпуни. Свјестан сам да лажне изјаве могу довести до одбијања мог захтјева, као и кривичног гоњења сходно правним прописима БиХ. Сагласан сам да се подаци, наведени у овом захтјеву као и моји отисци прстију и моја фотографија, просљеђују надлежним органима БиХ, провјеравају и обрађују, како би се донијела одлука о мом захтјеву за одобрење боравка у БиХ.

I am aware that I am responsible for the accuracy of particulars that I supplied in this request and I declare that the data supplied in this request are correct and complete. I am aware that any false statements may lead to my request being rejected and may also render me liable for prosecution under the law of Bosnia and Herzegovina. I agree that the supplied particulars in this request as well as my

Datum i mjesto podnošenja zahtjeva
Датум и мјесто подношења захтјева
Date and place of the submitance of the application

(Potpis podnosioca/podnosioca zahtjeva)
(Потпис подносиоца захтјева)
(Applicant's signature)

Popunjava službena osoba organa/tijela kojem je zahtjev podnesen
Попуњава службена особа органа којем је захтјев поднесен
To be filled in by the official of the issuing authority where the request has been submitted

Како је захтјев ријешен
Како је захтјев ријешен

Datum/nadnevnik izdavanja odobrenja
Датум издавања одобрења

Rok važenja odobrenja
Рок важења одобрења

(Potpis službene osobe)
(Потпис службене особе)
(Signature of the authorised person)

Obrazac 13/Образцац 13/Form 13

<p>Mjesto za fotografiju Mjesto за фотографију</p> <p>35x 45 mm</p> <p>(Affix photograph here)</p>
--

Primljeno/Zaprimljeno/Примљено		
Број/Број	Taksa/Платина	Прилог/Прилог
MSB/МСБ /Personal No		

Naziv organa/tijela kojem se zahtjev podnosi/Назив органа којем се захтев подноси/Issuing authority (Name of the Organization)

ZAHTEV ZA IZDAVANJE ODOBRENJA STALNOG BORAVKA
ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА СТАЛНОГ БОРАВКА
REQUEST FOR THE ISSUANCE OF PERMANENT RESIDENCE PERMIT

Obrazac popunite čitko/ Образцац попуните читко/ Use capital letters

1.	Prezime(na) Презиме(на) Surname(s)	
2.	Kanija prezimena Ранија презимена Previous surnames	
3.	Ime(na) Име(на) Given name(s)	
4.	Pol/Spol Пол Sex/Gender	
5.	Ime roditelja Име родитеља Name of parents	
6.	Dan, mjesec i godina rođenja Дан, мјесец и година рођења Date of birth	
7.	Mjesto i država rođenja Мјесто и држава рођења Place and country of birth	
8.	Državljanstvo Држављанство Nationality	
9.	Druga državljanstva Друга држављанства Other nationalities	
10.	Putna isprava (vrsta, broj, datum, mjesto i organ/tijelo izdavanja) Путна исправа (врста, број, датум, мјесто и орган издавања) Travel document (type, number, date, place and issuing authority)	
11.	Putna isprava важи до Путна исправа важи до Travel document valid until	
12.	Posljednja адреса u zemlji porijekla/podrijetla (država, regija, grad, poštanski broj, ulica i broj) Последња адреса у земљи поријекла (држава, регија, град, поштански број, улица и број) Last address in the country of origin (state, region, city, postcode, street and number)	
13.	Mjesto i адреса gdje se stranac namjerava trajno nastaniti u BiH Мјесто и адреса гдје се странац намјерава трајно настанити у БиХ Place and address where foreigner is intending to permanently reside in BiH	
14.	Prethodno odobravani privremeni boravci (period i osnov odobrenja boravka) Претходно одобрени привремени боравци (период и основ одобрења боравка) Previously approved temporary residences (period and grounds for approved residence)	
15.	Posjedovanje sredstava za izdržavanje Посједовање средстава за издржавање Possession of the means for support	
16.	Zdravstveno osiguranje Здравствено осигурање Health insurance	

17.	Zaposlenje u BiH Занослење у БиХ Employment in BiH	
18.	Брачно стање Marital status	
19.	Боравак чланова породице/ обитељи у БиХ и адреса боравка Residence of family members in BiH and their address	
20.	Матерњи језик Mother tongue	
21.	Знање језика који су у службеној употреби у БиХ Знање језика који су у службеној употреби у БиХ Knowledge of languages in official use in BiH	
22.	Знање других језика Knowledge of other languages	
23.	Захтјеву прилажем Attachments	

ОБАВЕЗНО/ ОБВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ ОБАВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ COMPULSORY TO READ

Svjestan sam da odgovaram za tačnost/ točnost podataka koje sam naveo u ovom zahtjevu i izjavljujem da su podaci dati u ovom zahtjevu tačni/ točni i potpuni. Svjestan sam da lažne izjave mogu dovesti do odbijanja mog zahtjeva, kao i krivičnog/ kaznenog gonjenja shodno/ sukladno pravnim propisima BiH. Saglasan/ suglasan sam da se podaci, navedeni u ovom zahtjevu kao i moji otisci prstiju i moja fotografija, prosljeđuju nadležnim organima/ tijelima BiH, provjeravaju i obrađuju, kako bi se donijela odluka o mom zahtjevu za odobrenje boravka u BiH.

Свјестан сам да одговарам за тачност података које сам навео у овом захтјеву и изјављујем да су подаци дати у овом захтјеву тачни и потпуни. Свјестан сам да лажне изјаве могу довести до одбијања мог захтјева, као и кривичног гоњења сходно правним прописима БиХ. Сагласан сам да се подаци, наведени у овом захтјеву као и моји отисци прстију и моја фотографија, просљеђују надлежним органима БиХ, провјеравају и обрађују, како би се донијела одлука о мом захтјеву за одобрење боравка у БиХ.

I am aware that I am responsible for the accuracy of particulars that I supplied in this request and I declare that the data supplied in this request are correct and complete. I am aware that any false statements may lead to my request being rejected and may also render me liable for prosecution under the law of Bosnia and Herzegovina. I agree that the supplied particulars in this request as well as my fingerprints and my photograph are submitted to the relevant authorities in BiH, for verification and processing, for purposes of a decision to be taken upon my request for residence permit in

Datum i mjesto podnošenja zahtjeva
Датум и мјесто подношења захтјева
Date and place of the submitance of the application

(Potpis podnosioca/podnositelja zahtjeva)
(Потпис подносиоца захтјева)
(Applicant's signature)

Popunjava službena osoba organa/tijela kojem je zahtjev podnesen
Попуњава службена особа органа којем је захтјев поднесен
To be filled in by the official of the issuing authority where the request has been submitted

Kako je zahtjev riješen
Како је захтјев ријешен

Datum/nadnevak izdavanja odobrenja
Датум издавања одобрења

(Potpis službene osobe)
(Потпис службене особе)
(Signature of the authorised person)

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo vanjskih poslova

Obrazac 14/ Образац 14/ Form 14
Босна и Херцеговина
Министарство иностраних послова

(Diplomatsko-konzularno predstavništvo/ Дипломатско-конзуларно представништво)

Број/Број/Number: _____

Датум/Надневак/Датум/Date: _____

(naziv organa/tijela/ назив органа/ name of the authority)

на основу/ temeljem člana/članka 58. stav/stavak 2. Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09) издаје/ на основу члана 58. став 2. Закона о управном поступку (Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09) издаје/ based on Article 58. paragraph 2. of the Law on Administrative Procedure („Official Gazette of BiH“ No. 29/02, 12/04, 88/07 and 93/09), issues

POTVRDU / ПОТВРДУ / ATTESTATION

(ime i prezime podnosioca/podnositelja zahtjeva, sa svim ličnim/osobnim podacima/
име и презиме подносиоца захтјева, са свим личним подацима/
name and surname of the applicant, with all personal data)

podnio je zahtjev za odobrenje privremenog/stalnog boravka u BiH po osnovu/ na temelju
поднио је захтјев за одобрење привременог/сталног боравка у БиХ по основу
has submitted a request for approval of temporary/permanent residence in BiH based on
grounds

Potvrda o podnesenom zahtjevu za odobrenje privremenog/stalnog boravka u BiH **ne smatra se odobrenjem boravka u BiH i ne može se koristiti za ulazak u BiH.**

Ротврда о поднесеном захтјеву за одобрење привременог/сталног боравка у БиХ **не сматра се одобрењем боравка у БиХ и не може се користити за улазак у БиХ.**

The Attestation on submitted request for a temporary/permanent residence in BiH **is not considered to be a residence permit in BiH and cannot be used for entry to BiH.**

M.P./ М.П./ L.S.

(Potpis službene osobe)
(Потпис службене особе)
(Signature of the authorised official)

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima

Obrazac 15/ Образац 15/ Form 15
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Terenski centar/ Теренски центар _____

Broj/Број/Number: _____
Datum/Nadnevak/Датум/Date: _____

(naziv organa/tijela/ назив органа/ name of the authority)

na osnovu/ temeljem člana/članka 60. stav/stavak 7. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12) izdaje/ на основу члана 60. став 7. Закона о кретању и боравку странаца и азилу (Службени гласник БиХ“, бр. 36/08 и 87/12) издаје/
based on Article 60. paragraph 7. of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum („Official Gazette of BiH“ No.36/08 and), issues

POTVRDU / ПОТВРДУ / ATTESTATION

(ime i prezime podnosioca/podnositelja zahtjeva, sa svim ličnim/osobnim podacima/
име и презиме подносиоца захтјева, са свим личним подацима/
name and surname of the applicant, with all personal data)

podnio je zahtjev za odobrenje privremenog/stalnog boravka u BiH po osnovu/ на temelju
поднио је захтјев за одобрење привременог/сталног боравка у БиХ по основу
has submitted a request for approval of temporary/permanent residence in BiH on grounds of

Ova potvrda se smatra odobrenjem boravka do donošenja konačnog rješenja. Potvrda se izdaje na vrijeme do 30 dana i može se iz opravdanih razloga produžavati, do donošenja konačnog rješenja.

Ова потврда се сматра одобрењем боравка до доношења коначног рјешења. Потврда се издаје на вријеме до 30 дана и може се из оправданих разлога продужавати, до доношења коначног рјешења.

This Attestation shall serve in lieu of a residence permit until issuance of final decision. The Attestation is valid for a period up to 30 days and can be extended on manifestly grounded reasons, until the final decision is issued.

M.P./ М.П./ L.S.

(Potpis službene osobe)
(Потпис службене особе)
(Signature of authorised official)

Obrazac 16/Образац 16/Form 16

Primljeno/Zaprimljeno/Примљено		
Broj/Број	Faksa/ Pritojba	Prilog/Прилог
SPS/СПС/Personal No		

Naziv organa/tijela kojem se zahtjev podnosi/ Назив органа којем се захтјев подноси/ Issuing authority (Name of the Organization)

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE POTVRDE O PRIJAVI RADA
 ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДЕ О ПРИЈАВИ РАДА
 REQUEST FOR ISSUING OF CERTIFICATE ON WORK

1.	Prezime i ime Презиме и име Surname and name	
2.	Datum, mjesto i država rođenj Датум, мјесто и држава рођењ Date, place and country of birth	
3.	Državljanstvo Држављанствс Citizenship	
4.	Naziv i adresa poslodavca Назив и адреса послодавца Name and address of employer	
5.	Podaci o vrsti poslova koje će stranac obavljati Подаци о врсти послова које ће странац обављати Data on type of work that will	
6.	Podaci o vremenskom razdoblju za koje se traži izdavanje potvrde Подаци о временском раздобљу за које се тражи издавање потврде Data on time frame for which is certificate requeste	
7.	Zahtjevu prilažen Захтјеву прилажем Attachments:	

Datum i mjesto podnošenja zahtjeva
 Датум и мјесто подношења захтјева
 Date and place of the submittance of the application

(Potpis podnosioca/podnositelja zahtjeva)
 (Потпис подносиоца захтјева)
 (Applicant's signature)

Obrazac 17/Образац 17/Form 17

Naziv organa koji je izdao potvrdu
 Назив органа који је издао потврду
 Naziv tijela koji je izdao potvrdu

Serijski broj
 Серијски број
 Serial Number

POTVRDA O PRIJAVI RADA ПОТВРДА О ПРИЈАВИ РАДА CERTIFICATE OF REGISTRATION OF WORK	
1.	Prezime i ime Презиме и име Surname and name
2.	Adresa prijave boravišta Адреса пријаве боравишта Address of residence registration
3.	Naziv i adresa poslodavca Назив и адреса послодавца Name and address of employer
4.	Adresa prema mjestu obavljana poslova Адреса према мјесту обављана послова Address of the place of employer
5.	Vrsta boravka Врста боравка Type of residence
6.	Vrsta posla Врста посла Type of work
7.	Datum izdavanja potvrde Датум издавања потврде Date of certificate issue
8.	Rok važenja potvrde Рок важења потврде Validity period of the certificate
M.P. (Potpis službene osobe) L.S. (Потпис службеног лица) (Authorized person's signature)	

„ovjeriti u općini“/ ožjeriti u opštini /to be certified at the city hall

Образак 18/ Образац 18/ Form 18

Podaci o davaocu /davatelju izjave/ Подаци о даваоцу изјаве/ Information on the applicant:

Prezime (ime roditelja) Ime	1. Презиме (име родитеља) Име
Surname (name of parents) Name	
Dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja	2. Дан, мјесец, година, мјесто и држава рођења
Day, month, year, place and state of birth	
Državljanstvo	6. Држављанство
Nationality	
Putna isprava (vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/tijelo izdavanja)	7. Путна исправа (врста, број, датум и мјесто издавања, орган издавања)
Passport (type, number, date and place of issuance, issuing authority/body)	
Mjesto i adresa boravka stranca u BiH	8. Мјесто и адреса боравка странца у БиХ
Place and address of alien's residence in BiH	

IZJAVA/ ИЗЈАВА/ STATEMENT

Svojevoljno i bez prinude, pod punom moralnom, materijalnom i krivičnom/ kaznenom odgovornošću izjavljujem da nemam vlastitih/ osobnih izvora prihoda po osnovu/ temeljem rada, nepokretne imovine/ nepokretnosti, socijalne pomoći/ skrbi ili bilo kom drugom osnovu/ temelju.

Својевољно и без принуде, под пуном моралном, материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да немам властитих извора прихода по основу рада, непокретне имовине, социјалне помоћи или било ком другом основу.

Voluntarily and without being forced, under full moral, material and criminal liability I hereby state that I do not have any other sources of income based on work, properties, social support or any other grounds.

ОБАВЕЗНО/ ОБВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ ОБАВЕЗНО ПРОЧИТАТИ/ COMPULSORY TO READ

Svjestan sam da odgovaram za tačnost/ tačnost podataka koje sam naveo u ovom zahtjevu i izjavljujem da su podaci dati u ovom zahtjevu tačni/ tačni i potpuni. Svjestan sam da lažne izjave mogu dovesti do odbijanja mog zahtjeva za boravak, otkaz boravka, protjerivanja, kao i krivičnog/ kaznenog gonjenja shodno/ sukladno pravnim propisima BiH. Saglasan/ suglasan sam da se podaci, navedeni u ovom zahtjevu, prosjeđuju nadležnim organima/ tijelima, provjeravaju i obrađuju, kako bi se donijela odluka o mom statusu u BiH.

Свјестан сам да одговарам за тачност података које сам навео у овом захтјеву и изјављујем да су подаци дати у овом захтјеву тачни и потпуни. Свјестан сам да лажне изјаве могу довести до одбијања мог захтјева за боравак, отказ боравака, протјеривања, као и кривичног гоњења сходно правним прописима БиХ. Сагласан сам да се подаци, наведени у овом захтјеву, просјеђују надлежним органима, провјеравају и обрађују, како би се донијела одлука о мом статусу у БиХ.

I am aware that I am responsible for the accuracy of the particulars that I supplied in this request and I declare that the data supplied in this request are correct and complete. I am aware that any false statements may lead to my request being rejected, cancellation of residence status, expulsion, as well as criminal prosecution through the legal regulations of Bosnia and Herzegovina. I agree that the supplied particulars in this request are submitted to the relevant authorities in BiH, for verification and processing, for purposes of a decision to be taken upon my request for a residence permit in BiH.

Datum i mjesec podnošenja zahtjeva
Датум и мјесто подношења захтјева
Date and place of the submission of the application

(Potpis podnosioca/podnositelja zahtjeva)
(Потпис подносиоца захтјева)
(Applicant's signature)

Obrazac 19
Образак 19
Form 19

<p>1. Boravište/ Боравиште/ Temporary residence</p> <p>Grad/ Град/ City: _____</p> <p>Adresa/ Адреса/ Address: _____</p> <p>Važi do/ Vrijedi do/ Важи до/ Date of expiry: _____</p>	<p>Bosna i Hercegovina Ministarstvo sigurnosti Služba za poslove sa strancima</p> <p>Босна и Херцеговина Министарство безбедности Служба за послове са странцима</p> <p style="text-align: center;">POTVRDA O IDENTITETU ПОТВРДА О ИДЕНТИТЕТУ IDENTITY CERTIFICATE</p> <p style="text-align: center;">No: _____</p> <p style="text-align: center;">1</p>
<p>2. Boravište/ Боравиште/ Temporary residence</p> <p>Grad/ Град/ City: _____</p> <p>Adresa/ Адреса/ Address: _____</p> <p>Važi do/ Vrijedi do/ Важи до/ Date of expiry: _____</p>	
<p>3. Boravište/ Боравиште/ Temporary residence</p> <p>Grad/ Град/ City: _____</p> <p>Adresa/ Адреса/ Address: _____</p> <p>Važi do/ Vrijedi do/ Важи до/ Date of expiry: _____</p> <p style="text-align: center;">8</p>	

<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 20px auto; text-align: center;"> <p>Fotografija/ Фотографија/ Photograph</p> </div> <p style="text-align: center;">_____ (Potpis nosioca/nositelja) (Потпис носιοца) (Signature of the card holder)</p> <p style="text-align: center;">2</p>	<p>Prezime(na)/ Презиме(на)/ Surname(s): _____</p> <p>Ime(na)/ Име(на)/ Name(s): _____</p> <p>Ime roditelja/ Име родитеља/ Names of the parents: _____</p> <p>Datum rođenja/ Датум рођења/ Date of birth: _____</p> <p>Država i mjesto rođenja/ Држава и мјесто рођења/ State and place of birth: _____</p> <p>Adresa boravka u BiH/ Адреса боравка у БиХ/ Residence address in BiH: _____</p> <p>_____ _____ _____</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 33%;">(Mjesto i datum izdavanja) (Мјесто и датум издавања) (Place and date of issuance)</td> <td style="width: 33%;">M.P. M.П. L.S.</td> <td style="width: 33%;">(Potpis ovlaštene osobe) (Потпис овлаштеног лица) (Signature of the authorized person)</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">3</p>	(Mjesto i datum izdavanja) (Мјесто и датум издавања) (Place and date of issuance)	M.P. M.П. L.S.	(Potpis ovlaštene osobe) (Потпис овлаштеног лица) (Signature of the authorized person)
	(Mjesto i datum izdavanja) (Мјесто и датум издавања) (Place and date of issuance)	M.P. M.П. L.S.	(Potpis ovlaštene osobe) (Потпис овлаштеног лица) (Signature of the authorized person)	

<p>Mjesto za naljepnicu odobrenja boravka/ Mjesto za naljepnicu odobrenja boravka/ Section for the Residence Permit Sticker</p> <p>4</p>	<p>Mjesto za naljepnicu odobrenja boravka/ Mjesto za naljepnicu odobrenja boravka/ Section for the Residence Permit Sticker</p> <p>5</p>
<p>Mjesto za naljepnicu odobrenja boravka/ Mjesto za naljepnicu odobrenja boravka/ Section for the Residence Permit Sticker</p> <p>6</p>	<p>Nosilac/ nositelj ove potvrde u kojoj je unesena naljepnica odobrenja boravka u BiH je osoba kojoj je odobren privremeni boravak u BiH u skladu sa članom 54. stav (1) tačka ___ Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, u vremenu naznačenom u naljepnici odobrenja boravka u BiH. /</p> <p>Носилац ове потврде у којој је унесена наљепница одобрења боравка у БиХ је лице којем је одобрен привремени боравак у БиХ у складу са чланом 54. став (1) тачка ___ Закона о кретању и боравку странаца и азилу, у времену назначеном у наљепници одобрења боравка у БиХ. /</p> <p>As provided by Article 54 (1) ___ of the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum, the bearer of this certificate containing a residence permit sticker for BiH is a person with approved temporary residence in BiH during the period of time indicated in the sticker permitting residence in BiH.</p> <p>Ova potvrda se smatra identifikacijskim dokumentom na teritoriji/teritoriju BiH i ne može se koristiti za prelazak državne granice./ Ова потврда се сматра идентификационим документом на територији БиХ и не може се користити за прелазак државне границе./ This Certificate is considered as an identification document on the territory of BiH and shall not be used for crossing of the state borderline.</p> <p>7</p>

Obrazac 20/ Образац 20/ Form 20

ODOBRENJE BORAVKA
ОДОБРЕЊЕ БОРАВКА
RESIDENCE PERMIT

Obrazac 21/Образац 21/Form 21

PRIJAVA BORAVIŠTA, PRIJAVA I ODJAVA PREBIVALIŠTA ODNOSNO PROMJENA ADRESE ПРИЈАВА БОРАВИШТА, ПРИЈАВА И ОДЈАВА ПРЕБИВАЛИШТА ОДНОСНО ПРОМЈЕНА АДРЕСЕ TEMPORARY RESIDENCE REGISTRATION, PERMANENT RESIDENCE REGISTRATION AND CANCELLATION AND NOTIFICATION ON CHANGE OF ADDRESS		
1.	Prezime i ime Презиме и име Surname and name	
2.	Datum, mjesto i država rođenja Датум, мјесто и држава рођења Date, place and country of birth	
3.	Državljanstvo Држављанство Citizenship	
4.	Vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu kao i važnost isprave Врста и број путне исправе или друге исправе о идентитету као и важност исправе Type and number of travel document or any other identity document, as well as its validity period	
5.	Vrsta i broj vize, mjesto izdavanja i rok važenja vize Врста и број визе, мјесто издавања и рок важења визе Type and number of visa, place of issuance and document's validity period	
6.	Datum i mjesto ulaska u BiH Датум и мјесто уласка у БиХ Date and place of entry in BiH	
7.	Има право боравка у БиХ до Residence permit in BiH valid until	
8.	Boravište (prebivalište) i adresa, ime i prezime stanodavca Боравиште (пребивалиште) и адреса, име и презиме станодавца Place of residence and full address, name and surname of landlord	
9.	Prethodno prijavljeno boravište ili prebivalište u BiH Претходно пријављено боравиште или пребивалиште у БиХ Previously registered residence(s) in BiH	
10.	Datum prijave <input type="text"/> Датум пријаве Date of registration	Datum odjave <input type="text"/> Датум одјаве Date of cancellation
11.	Napomena Напомена Note	
(Potpis podnosioca/podnositelja zahtjeva) (Потпис подносиоца захтјева) (Applicant's signature)		

POTVRDA O PRIJAVI BORAVIŠTA, FRIJAVI I ODJAVI PREBIVALIŠTA ODNOSNO PROMJENI ADRESE ПОТВРДА О ПРИЈАВИ БОРАВИШТА, ПРИЈАВИ И ОДЈАВИ ПРЕБИВАЛИШТА ОДНОСНО ПРОМЈЕНИ АДРЕСЕ ATTESTATION ON TEMPORARY RESIDENCE REGISTRATION, PERMANENT RESIDENCE REGISTRATION AND CANCELATION OR CHANGE OF ADDRESS		
1.	Prezime i ime Презиме и име Surname and name	
2.	Datum, mjesto i država rođenj Датум, мјесто и држава рођењ Date, place and country of birth	
3.	Državljanstvo Држављанств Nationality	
4.	Vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu kao važnost isprave Врста и број путне исправе или друге исправе о идентитет као и важност исправе Type and number of travel document or any other identifi document, as well as its validity period	
5.	Boravište (prebivalište), prijava promjene adrese, ime i prezir stanodavca Боравиште (пребивалиште), пријава промјене адресе, име презиме станодавца Place of temporary/permanent residence, notification on address change, name and surname of landlord	
6.	Datum prijave Датум пријаве Date of registration	Datum odjave Датум одјаве Date of cancellation
7.	Napomena Напомена Note	
M.P. М.П. L.S.		_____ (Potpis službene osobe) (Потпис службеног лица) (Authorized person's signature)

Obrazac 23 / Образац 23 / Form 23
LK-OI-S1/AK-C1

(Naziv organa-tijela / Назив органа / Name of the Authority)
Broj / Број / Number: _____
Datum / Датум / Date: _____ god. / гола

**ZAHTEJEV ZA IZDAVANJE - ZAMJENU LIČNE KARTE / OSOBNE ISKAZNICE ZA STRANCA
ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ - ЗАМЈЕНУ ЛИЧНЕ КАРТЕ ЗА СТРАНИЦА
APPLICATION FOR ISSUING / CHANGE OF A FOREIGN NATIONAL'S ID**

1 Vrsta zahtjeva / Врста захтјева / Type of request

Izdavanje LK/OI za strance / Издавање АК за странце / Issue of ID Card for foreign nationals Zamjena LK/OI za strance / Замјена АК за странце / Change of ID Card for foreign nationals

2 Lični-osobni podaci podnosioca-podnosiocitelja zahtjeva / Лични подаци подносиоца захтјева / Personal data of an applicant

JMBG / ЈМБГ / Personal Number: _____ Мјесто рођења / Мјесто рођења / Place of birth: _____
 Име / Име / Name: _____ Држављанство / Држављанство / Citizenship: _____
 Презиме / Презиме / Surname: _____ Опћина сталног боравка / Општина сталног боравка / Municipality of permanent residence: _____
 Spol / Пол / Sex: _____ Поштански број / Поштански број / Postcode: _____
 Име оца / Име оца / Father's name: _____ Адреса сталног боравка / Адреса сталног боравка / Address of permanent residence: _____
 Име мајке / Име мајке / Mother's name: _____
 Datum rođenja / Датум рођења / Date of birth: _____

3 Podaci o ranije izdanoj ličnoj karti-osobnoj iskaznici za strance / Подаци о раније изданој личној карти за странце / Information on previously issued ID Card for foreign nationals

Mjesto izdavanja / Мјесто издавања / Place of issue: _____
 Reg. broj / Рег. број / Reg. No.: _____
 Datum izdavanja / Датум издавања / Date of issue: _____

4 Podaci o putnoj ispravi stranca / Подаци о путној исправи странца / Information on travel document of a foreign national

Vrsta / Врста / Type: _____
 Broj / Број / No.: _____
 Datum / Датум / Date: _____
 Mjesto izdavanja / Мјесто издавања / Place of issue: _____
 Organ-tijelo izdavanja / Орган издавања / Issuing authority: _____

Ličnu kartu-osobnu iskaznicu prilažen uz ovaj zahtjev / Личну карту-особну исказницу прилажем уз овај захтјев / ID Card is enclosed to this application

5 Zamjena ranije izdane lične karte-osobne iskaznice za strance / Замјена раније издане личног карте за странце / Change of previously issued Foreign National's ID

Zamjenu ranije LK/OI tražim iz razloga / Замјену раније АК тражим из разлога / Reasons for application for a new ID Card

☐ Promjena obrasca LK/OI / Promjena obrasca AK / Change of the ID Card form	☐ Nestala / Нестала / Missing	☐ Promjena podataka koji su navedeni u LK/OI / Promjena podataka koji su navedeni u AK / Change of data stated in ID Card
☐ Istek roka njegov važenja / Istek roka њеног важења / Expired validity	☐ Oštećena / Оштећена / Damaged	
☐ Promjena stalnog boravka / Promjena сталног боравка / Change of permanent residence	☐ Ukradena / Украдена / Stolen	
☐ Bitne promjene izgleda имаоца LK/OI / Bitne промене изгледа имаоца АК / Significant changes of ID Card holder	☐ Uništena / Уништена / Destroyed	☐ Promjena ličnog-osobnog imena / Promjena личног имена / Change of personal name
☐ Ispravka нетачних-нетачних података / Исправка нетачних података / Correction of incorrect data	☐ Na drugi način nije dostupna / На други начин није доступна / Not available in any way	
☐ Izgubljena / Изгубљена / Lost		

Prilog / Прилог / Enclosure: _____

Redni broj registra / Редни број регистра / Register No.: XXXXXXX

(Potpis službenog lica - osobe / Потпис службеног лица / Signature of the official)

(Potpis podnosioca-podnosiocitelja zahtjeva / Потпис подносиоца захтјева / Signature of the applicant)

Lični-osobni podaci iz ovog obrasca bit će obrađeni u svrhe određene Zakonom о kretanju i boravku stranaca i azilu i biti predmetom prava i zaštite propisane Zakonom о zaštiti ličnih-osobnih podataka.
 Лични подаци из овог obrasca биће обрађени у сврхе одређене Законом о кретању и боравку странаца и азилу и биће предмет права и заштите прописане Законом о заштити личних података.
 Personal data given in this form will be processed for purposes determined by the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum and will be subjected to rights and protection determined by the Law on Protection of Personal Data.

(Naziv organa-tijela/Naziv organa/Name of the Authority)
 Broj/Broj/Number: _____
 Datum/Datum/Date: _____ god./год.

Obrazac 24/ Образак 24/ Form 24
 LK-OI-S2/AK-C2

POTVRDA O PRIJEMU ZAHTEVA I PREUZIMANJU LIČNE KARTE - OSOBNE ISKAZNICE ZA STRANCE
 ПОТВРДА О ПРИЈЕМУ ЗАХТЈЕВА И ПРЕУЗИМАЊУ ЛИЧНЕ КАРТЕ ЗА СТРАНЦЕ
 CERTIFICATE ON RECEIPT AND TAKING OVER OF FOREIGN NATIONAL'S ID CARD

1 Predaja zahtjeva/Предаја захтјева/Application Submittance	2 Preuzimanje LK-OI/Преузимање АК/ID Card Taking Over
<p>JMB/JMB/Personal number: XXXXXXXXXXXXX</p> <p>Ime/Име/Name: XXXXXXXXXXXXX</p> <p>Prezime/Презиме/Surname: XXXXXXXXXXXXX</p> <p>Mjesto stalnog boravka/ Мјесто сталног боравка/ XXXXXXXXXXXXX Place of permanent residence:</p> <p><i>Potvrđuje se predaja zahtjeva za izdavanje/zamjenu lične karte-osobne iskaznice za strance dana/ Потврђује се предаја захтјева за издавање-zamjenu личне карте за странце дана/ This is to confirm the submittance of the application for issuing/ change of foreign national's ID Card on dd.mm.gggg. god.</i></p> <p>_____ (Potpis službenog lica-osobe / Потпис службеног лица / Signature of the official)</p>	<p>Datum/Datum/Date: dd.mm.gggg.</p> <p>Serijski broj LK-OI/Серијски број АК/ID Card Serial No: GGLLA0001</p> <p>Ime/Име/Name: XXXXXXXXXXXXX</p> <p>Prezime/Презиме/Surname: XXXXXXXXXXXXX</p> <p><i>Potvrđuje se preuzimanje LK-OI za strance/Потврђује се преузимање АК за странце/ This is to confirm the taking over of the foreign national's ID Card.</i></p> <p>_____ (Potpis službenog lica-osobe / Потпис службеног лица / Signature of the official)</p> <p>_____ (Potpis имаоца LK-OI/ Потпис имаоца АК/ Signature of the holder)</p>

Lični-osobni podaci iz ovog obrasca bit će obrađeni u svrhe određene Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu i biti predmetom prava i zaštite propisane Zakonom o zaštiti ličnih-osobnih podataka.

Лични подаци из овог обрасца биће обрађени у сврхе одређене Законом о кретању и боравку странаца и азилу и биће предмет права и заштите прописане Законом о заштити личних података.

Personal data given in this form will be processed for purposes determined by the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum and will be subjected to rights and protection determined by the Law on Protection of Personal Data.

Obrnac 25/Obrnac 25/Form 25

КНИГА СТРАНАСА/КНИГА СТРАНАЦА/ BOOK OF FOREIGN GUESTS

Redni broj/ Редни број/ No.	Prezime i ime stranca/ Презиме и име странца/ Surname and name of a foreigner	Pol/ Пол/ Gender	Datum i mjesto rođenja/ Датум и мјесто рођења/ Date and place of birth	Državljanstvo/ Држављанство/ Citizenship	Vrsta, broj, rok isprave i naziv izdavaoca/ Врста, број, рок важња визе/ Type, number, and validity period of the passport and issuing authority	Vrsta, broj i rok vazeња визе/ Врста, број и рок важња визе/ Type, number and expiration date of a visa	Datum i mjesto ulaska у БиХ/ Date and place of entry in BiH	Datum i vrijeme prijava stranca u smještajnu јединицу/ Датум и време пријаве странца у смјештајну јединицу/ Date and time of the foreigner's registration in the accommodation unit	Datum i vrijeme odjave stranca iz смјештајне јединице/ Датум и време одјаве странца из смјештајне јединице/ Date and time of the foreigner's check out from the accommodation unit	Napomena/ Напомена/ Note

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BOSNE I HERCEGOVINE

397

Temeljem članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), članka 12. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09) i članka 8. stavak (6) Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", broj 59/09), ministar za ljudska prava i izbjeglice donosi

PRAVILNIK O NAČINU PRIKUPLJANJA PODATAKA O PREDMETIMA DISKRIMINACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o načinu prikupljanja podataka o predmetima diskriminacije (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuje se izgled i sadržaj upitnika za prikupljanje podataka o predmetima diskriminacije, načini prikupljanja podataka, uspostava i vođenje centralne baze podataka u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za počinjena djela diskriminacije, oblici suradnje između mjerodavnih institucija u postupku razmjene podataka o predmetima diskriminacije o kojima se vodi evidencija i ostala pitanja vezana za postupak prikupljanja podataka o slučajevima diskriminacije u Bosni i Hercegovini.

Poglavlje I - Postupak prikupljanja podataka

Članak 2.

(Namjena i svrha prikupljanja podataka)

- (1) Podatke prikupljene u skladu s odredbama ovoga pravilnika uključujući i osobne podatke Ministarstvo koristi isključivo u svrhu izrade izvješća o pojavama diskriminacije u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije i u druge svrhe se ne mogu koristiti.
- (2) Prikupljanje osobnih podataka vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 49/06) i isti se koriste na zakonom propisan način u svrhu razdvajanja slučajeva diskriminacije.

Članak 3.

(Institucije mjerodavne za prikupljanje i dostavu podataka)

- (1) Institucije mjerodavne za prikupljanje i dostavu podataka su institucije i tijela na razini BiH, entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH, općinske službe i pravne osobe s javnim ovlastima, te ostale fizičke i pravne osobe.
- (2) Institucije iz stavka (1) ovoga članka Ministarstvu u skladu s ovim pravilnikom redovito i točno dostavljaju podatke iz službenih evidencija koje vode o prijavljenim i procesuiranim slučajevima diskriminacije.
- (3) Kada su u pitanju pravomoćno okončani upravni i sudski postupci u predmetima diskriminacije, institucije mjerodavne za prikupljanje i dostavu podataka Ministarstvu u skladu s Upitnikom za prikupljanje podataka su:
 - a) Sudovi u Bosni i Hercegovini;
 - b) Tijela uprave u Bosni i Hercegovini na svim razinama i pravne osobe s javnim ovlastima koje u upravnom postupku, izravno primjenjujući propise, rješavaju o pravima, obvezama ili pravnim interesima građana, pravnih osoba ili drugih stranaka u upravnim stvarima iz svoje mjerodavnosti;
 - c) Ured disciplinskog tužitelja Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH za slučajeve počinjene diskriminacije od strane nositelja pravosuđa

funkcija utvrđene u provedenim i pravomoćno okončanim disciplinskim postupcima;

- d) Ostala tijela uspostavljena po posebnim propisima koja rješavaju o pravima, obvezama ili pravnim interesima građana, pravnih osoba ili drugih stranaka.
- (4) Ministarstvo na kraju svake kalendarske godine ažurira listu institucija koje su dužne dostavljati podatke u skladu s ovim pravilnikom i listu objavljuje na službenoj web stranici Ministarstva.

Članak 4.

(Institucije mjerodavne za obradu i dostavu statističkih podataka)

- (1) Kada su u pitanju prijavljeni i pravomoćno okončani slučajevi diskriminacije sljedeće institucije obrađuju podatke i vode evidencije o statističkim podacima u slučajevima diskriminacije:
 - a) Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine statističke podatke o predmetima diskriminacije koji se vode pred sudovima u Bosni i Hercegovini;
 - b) Institucija Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine;
 - c) Ustavni sud Bosne i Hercegovine;
 - d) Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pred Europskim sudom za ljudska prava.
- (2) Institucije i tijela iz stavka (1) točke a), b), c) i d) ovoga članka obrađuju i Ministarstvu dostavljaju statističke podatke koji se odnose na slučajeve diskriminacije, kao zbirno obrađene podatke.
- (3) Statistički podaci, kao zbirno obrađeni podaci, dostavljaju se Ministarstvu najmanje jednom godišnje nakasnije do 31. ožujka za prethodnu kalendarsku godinu u skladu s upitnikom za prikupljanje podataka.
- (4) Statističke podatke dostavljene od strane institucija iz stavka (1) točke a), b), c) i d) ovoga članka Ministarstvo koristi u svrhu izrade izvješća i prijedloga mjera za sprečavanje i suzbijanje pojava diskriminacije u skladu s odredbom članka 8. Zakona o zabrani diskriminacije.

Članak 5.

(Prikupljanje podataka i informacija putem istraživanja)

- (1) Prema potrebi, u suradnji s mjerodavnim institucijama u BiH, u cilju istraživanja i sačinjavanja analiza Ministarstvo prikuplja podatke i informacije o predmetima u sudskim i upravnim postupcima čiji meritum nije vezan za utvrđivanje postojanja diskriminacije, u kojima je neka osoba ili skupina osoba dovedena u nepovoljniji položaj.
- (2) Prema potrebi Ministarstvo provodi istraživanja o predmetima i postupcima diskriminacije koji su počinjeni od strane pravnih osoba s javnim ovlastima koje nisu uvrštene na listu u skladu s člankom 3. ovoga pravilnika.
- (3) Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pred Europskim sudom za ljudska prava Ministarstvu dostavljaju podatke i informacije o provedenim postupcima u kojima je neka osoba ili skupina osoba po bilo kojoj osnovi dovedena u nepovoljniji položaj.

Poglavlje II - Centralna baza podataka o predmetima diskriminacije

Članak 6.

(Centralna baza podataka i način prikupljanja podataka)

- (1) Ministarstvo na temelju ovoga pravilnika uspostavlja Centralnu bazu podataka o slučajevima diskriminacije u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu CBSD).
- (2) Institucije iz članka 3. ovog pravilnika Ministarstvu dostavljaju podatke u formatu upitnika za prikupljanje podataka koji se propisuje ovim pravilnikom.
- (3) Podaci se dostavljaju putem web sučelja prema CBSD-u, a jedan primjerak popunjenog upitnika ulaže u evidenciju.
- (4) Pravomoćno okončani upravni i sudski postupci u predmetima diskriminacije dostavljaju se odmah po njihovoj pravomoćnosti.
- (5) U cilju osiguranja zaštite osobnih podataka svaka institucija imenuje osobu odgovornu za prikupljanje, obradu i kontrolu podataka posebno osposobljenu za rad sa CBSD-om.
- (6) Ministarstvo vrši autorizaciju pristupa CBSD-u na temelju akta o imenovanju odgovorne osobe.
- (7) Ministarstvo osigurava neophodne mjere zaštite osobnih podataka prilikom njihovog unosa u Centralnu bazu podataka i njihovog korištenja, u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka.

Poglavlje III - Sadržaj i izgled upitnika za prikupljanje podataka

Članak 7.

(Upitnik za prikupljanje podataka)

(1) Upitnik za prikupljanje podataka (u daljnjem tekstu: Upitnik) sadrži podatke o predmetima diskriminacije razvrstane prema obliku diskriminacije, oblasti u kojoj je diskriminacija evidentirana, osnovi diskriminacije, instituciji mjerodavnoj za postupanje i vrsti i ishodu postupka koji je vođen.

(2) Upitnik za prikupljanje podataka nalazi se na obrascu 1. koji čini sastavni dio ovoga pravilnika i sastoji se od:

- a) **Dio I.** upitnika - **opći podaci o podnosiocu žalbe:** ime i prezime, ime oca, spol, vrsta tužbe (pojedinačna ili kolektivna) ili žalba u vezi s diskriminacijom, datum rođenja, općina prebivališta i nacionalnost.
- b) **Dio II.** upitnika - **podaci o tuženom:** naziv i sjedište javnoga tijela, ime ili naziv i sjedište fizičke ili pravne osobe u privatnom ili javnom sektoru.
- c) **Dio III.** upitnika - **podaci o počinitelju diskriminacije:** naziv i sjedište javnoga tijela, ime ili naziv i sjedište fizičke ili pravne osobe u privatnome sektoru, ime ili naziv i sjedište fizičke ili pravne osobe u javnome sektoru.
- d) **Dio IV.** upitnika - **podaci o postupcima za zaštitu od diskriminacije:** datum pokretanja i okončanja postupka, tužba ili žalba (odbijena, odbačena ili potvrđena), vrsta postupka (upravni, parnični, izvanparnični, upravni spor i ostali postupci) i vrsta donesene odluke.
- e) **Dio V.** upitnika - **podaci o oblicima diskriminacije** razvrstani u skladu s člankom 3. i 4. Zakona prema načinu izvršenja (izravna i neizravna) i vrsti diskriminacije (uznemiravanje, spolno uznemiravanje, mobing, segregacija, izdavanje naloga drugima za vršenje diskriminacije i pomaganje drugima prilikom diskriminacije i podsticanje na diskriminaciju).
- f) **Dio VI.** upitnika - **podaci o osnovi diskriminacije** (spol, rasa, dob, boja kože, jezik, vjera, etnička pripadnost, nacionalno ili socijalno podrijetlo,

pripadnost nacionalnoj manjini, političko ili drugo uvjerenje, imovno stanje, članstvo u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanje, spolno izražavanje ili orijentacija i druge okolnosti koje imaju za svrhu ili posljedicu da bilo kojoj osobi onemoguće ili ugroze priznanje, uživanje ili ostvarenje na jednakopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima javnoga života).

- g) **Dio VII.** upitnika - **podaci o postupanju u oblastima primjene** nabrojani u članku 6. Zakona.
- h) **Dio VIII.** upitnika - **podaci o instituciji koja dostavlja podatke:** naziv institucije ili tijela koje dostavlja podatke i navodi o oblasti primjene kao i važećim zakonima, podzakonskim aktima i međunarodno prihvaćenim standardima koji su prekršeni.

Poglavlje IV - Koordinacija s mjerodavnim institucijama i tijelima i edukacija

Članak 8.

(Koordinacija i edukacija)

- (1) U cilju izrade izvješća, strategija i drugih planova i programa koji se odnose na stanje ljudskih prava i pitanja diskriminacije Ministarstvo osigurava koordinaciju s mjerodavnim institucijama i nevladinim organizacijama.
- (2) U suradnji s domaćim i međunarodnim institucijama, tijelama i nevladinim sektorom Ministarstvo sačinjava program obuke i vrši edukaciju predstavnika institucija koje provode Zakon o zabrani diskriminacije i ovaj pravilnik, te organizacijama civilnog društva koje se bave promoviranjem i zaštitom ljudskih prava.

Poglavlje V - Izvještavanje i objavljivanje podataka

Članak 9.

(Izvještavanje o pojavama i obimu diskriminacije)

- (1) Ministarstvo najmanje jednom godišnje izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o pojavama, predmetima i oblicima diskriminacije u Bosni i Hercegovini.
- (2) Ministarstvo jednom godišnje, putem Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, izvještava Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o pojavama diskriminacije i s tim u vezi predlaže zakonodavne i druge mjere.
- (3) Izuzetno od stavka (1) i (2) ovoga članka Ministarstvo sačinjava i posebna izvješća o pojavama i obimu diskriminacije u Bosni i Hercegovini koja sadržavaju prijedloge mjera za njihovo sprečavanje i suzbijanje.

Članak 10.

(Javno objavljivanje podataka)

Statističke analize i izvješća o predmetima diskriminacije u Bosni i Hercegovini, u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka, objavljuju se na službenoj web stranici Ministarstva jednom godišnje, najkasnije do 30. lipnja za prethodnu kalendarsku godinu.

Poglavlje VI - Prijelazne i završne odredbe

Članak 11.

(Izrada instrukcije o načinu popunjavanja upitnika)

Ministarstvo će u roku od 120 dana od dana objavljiva pravilnika sačiniti Instrukcije o načinu popunjavanja upitnika za prikupljanje podataka.

Članak 12.

(Rokovi za usklađivanje postojećih evidencija)

Institucije mjerodavne za provedbu ovoga pravilnika uskladit će postojeće evidencije s ovim pravilnikom i Zakonom o zabrani diskriminacije najkasnije do 31.12.2013. godine.

Članak 13.

(Rok za uspostavu Centralne baze podataka)

Ministarstvo će pristupiti uspostavi CBSD najkasnije do 31.12.2013. godine.

Članak 14.

(Način prikupljanja podataka do uspostave Centralne baze podataka)

Do uspostave CBSD Ministarstvo prikuplja podatke koristeći podatke iz postojećih evidencija.

Članak 15.

(Izmjene, dopune i tumačenje odredbi)

Izmjene, dopune i tumačenje ovoga pravilnika vrši Ministarstvo.

Članak 16.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu 60 dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-02-979/2013

Veljače 2013. godine

Sarajevo

Ministar

Mr. sc. **Damir Ljubić**, v. r.

Obrazac 1.

UPITNIK ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA O PREDMETIMA DISKRIMINACIJE

Podaci se dostavljaju na temelju podnesenih tužbi žalbi

1. PODACI O PODNOSITELJU TUŽBE/ŽALBE

- Ime i prezime, ime oca ()
 Spol M Ž
 Podnositelj pojedinac treća osoba kolektivna tužba
 Datum rođenja ()
 Općina prebivališta ()
 Nacionalnost ()

2. PODACI O TUŽENOM

- Naziv javnoga tijela ()
 Sjedište javnoga tijela ()
 Ime/naziv fizičke ili pravne osobe u privatnom sektoru ()
 Sjedište fizičke ili pravne osobe u privatnom sektoru ()
 Ime/naziv fizičke ili pravne osobe u javnome sektoru ()
 Sjedište fizičke ili pravne osobe u javnome sektoru ()

3. PODACI O POČINITELJU DISKRIMINACIJE

- Naziv javnoga tijela ()
 Sjedište javnoga tijela ()
 Ime/naziv fizičke ili pravne osobe u privatnom sektoru ()
 Sjedište fizičke ili pravne osobe u privatnom sektoru ()
 Ime/naziv fizičke ili pravne osobe u javnome sektoru ()
 Sjedište fizičke ili pravne osobe u javnome sektoru ()

4. PODACI O POSTUPCIMA ZA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE

- Datum pokretanja postupka ()
 Datum okončanja postupka ()
 Tužba/žalba odbijena odbačena potvrđena
 Vrsta postupka upravni parnični izvanparnični upravni spor
 Ostali postupci ()
 Vrsta donesene odluke ()

5. PODACI O OBLICIMA DISKRIMINACIJE

(zaokružiti jedan ili više ponuđenih odgovora)

Način izvršenja diskriminacije

izravna neizravna

Vrsta diskriminacije

- Uznemiravanje
- Spolno uznemiravanje
- Mobing
- Segregacija
- Izdavanje naloga drugima za vršenje diskriminacije
- Pomaganje drugima prilikom diskriminacije
- Poticanje na diskriminaciju
- Više osnova

6. PODACI O OSNOVI DISKRIMINACIJE

(zaokružiti jedan od ponuđenih odgovora)

- Rasa
- Boja kože
- Jezik
- Vjera
- Etnička pripadnost
- Nacionalno ili socijalno podrijetlo
- Pripadnost nacionalnoj manjini
- Političko ili drugo uvjerenje
- Imovno stanje
- Članstvo u sindikatu ili drugom udruženju
- Obrazovanje
- Društveni položaj i spol
- Spolno izražavanje ili orijentacija
- Druge okolnosti koje imaju za svrhu ili posljedicu da bilo kojoj osobi onemoguće ili ugroze priznanje, uživanje ili ostvarenje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima javnoga života

7. PODACI O OBLASTI PRIMJENE

(zaokružiti jedan od ponuđenih odgovora)

- D1 a Pristup zaposlenju, zanimanju i samozaposlenju
- D1 b Oblasti zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - radni uvjeti
- D1 c Oblast zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - naknade
- D1 d Oblast zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - napredovanja u službi
- D1 e Oblast zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - otpuštanja s posla;
- D2 Oblast obrazovanja, nauke i sporta
- D3 a Oblast socijalne zaštite - socijalno osiguranje
- D3 b Oblast socijalne zaštite - socijalne naknade
- D3 c Oblast socijalne zaštite - socijalna pomoć

- D3 d Oblast socijalne zaštite - način postupanja prema korisnicima socijalne zaštite;
- D4 Oblast zdravstvene zaštite
- D5 a Oblast obuke - početno osposobljavanje i stalno stručno usavršavanje
- D5 b Oblast obuke - profesionalno usmjeravanje
- D5 c Oblast obuke - napredno stručno usavršavanje
- D5 d Oblast obuke - dokvalifikacije i prekvalifikacije, uključujući i stjecanje praktičnog radnog iskustva;
- D6 Oblast pravosuđa i uprave
- D7 a Oblast stanovanja - pristup stanovanju
- D7 b Oblast stanovanja - uvjeti stanovanja
- D7 c Oblast stanovanja - raskid ugovora o najmu
- D8 Oblast javnog informiranja i medija
- D9 Oblast članstva u profesionalnim organizacijama
- D10 Oblast robe i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima
- D11 Oblast obavljanja privredne djelatnosti
- D12 Oblast učešća u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu
- D13 Oblast jednakog učešća u javnom životu svih građana
- D14 Oblast obitelji, obiteljskih odnosa i prava i odgovornosti u pogledu podizanja djece
- D15 Oblast zaštite prava djeteta

8. PODACI O INSTITUCIJI/TIJELU KOJE DOSTAVLJA PODATKE

- Naziv institucije ili tijela (_____)
- Naziv zakona/podzakonskog akta/međunarodnog standarda koji su prekršeni
(_____)

Mjesto _____

Datum:

На основу члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), члана 12. Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 и 103/09) и члана 8. става (6) Закона о забрани дискриминације ("Службени гласник БиХ", број 59/09), министар за људска права и изјеглице доноси

**ПРАВИЛНИК
О НАЧИНУ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА О
ПРЕДМЕТИМА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ У БОСНИ И
ХЕРЦЕГОВИНИ**

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Правилником о начину прикупљања података о предметима дискриминације (у даљем тексту: Правилник) прописује се изглед и садржај упитника за прикупљање података о предметима дискриминације, начини прикупљања података, успостављање и вођење централне базе података у Министарству за људска права и изјеглице Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство) за почињена дјела дискриминације, облици сарадње између надлежних институција у поступку размјене података о предметима дискриминације о којима се води евиденција и остала питања везана за поступак прикупљања података о случајевима дискриминације у Босни и Херцеговини.

Глава I – Поступак прикупљања података

Члан 2.

(Намјена и сврха прикупљања података)

- (1) Податке прикупљене у складу са одредбама овог правилника укључујући и личне податке, Министарство користи искључиво у сврху израде извјештаја о појавама дискриминације у складу са Законом о забрани дискриминације и у друге сврхе се не могу користити.
- (2) Прикупљање личних података врши се у складу са Законом о заштити личних података ("Службени гласник БиХ", број 49/06) и исти се користе на законом прописан начин у сврху раздвајања случајева дискриминације.

Члан 3.

(Институције надлежне за прикупљање и доставу података)

- (1) Институције надлежне за прикупљање и доставу података су институције и органа на нивоу БиХ, ентитета, кантона, Брчко Дистрикта БиХ, општинске службе и правна лица са јавним овлашћењима, те остала физичка и правна лица.
- (2) Институције из става (1) овог члана Министарству у складу са овим правилником редовно и тачно достављају податке из службених евиденција које воде о пријављеним и процесуираним случајевима дискриминације.
- (3) Када су у питању правоснажно окончани управни и судски поступци у предметима дискриминације, институције надлежне за прикупљање и доставу података Министарству у складу са Упитником за прикупљање података су:
 - a) Судови у Босни и Херцеговини;
 - b) Органи управе у Босни и Херцеговини на свим нивоима и правна лица са јавним овлашћењима који у управном поступку, директно примјењујући прописе, рјешавају о правима,

обавезама или правним интересима грађана, правних лица или других странака у управним стварима из своје надлежности;

- c) Канцеларија дисциплинског тужиоца Високог судског и тужилачког савјета БиХ за случајеве почињене дискриминације од стране носиоца правосудних функција утврђене у проведеним и правоснажно окончаним дисциплинским поступцима;
 - d) Остали органи успостављени по посебним прописима који рјешавају о правима, обавезама или правним интересима грађана, правних лица или других странака.
- (4) Министарство на крају сваке календарске године ажурира листу институција које су дужне достављати податке у складу са овим правилником и листу објављује на службеној веб страници Министарства.

Члан 4.

(Институције надлежне за обраду и доставу статистичких података)

- (1) Када су у питању пријављени и правоснажно окончани случајеви дискриминације следеће институције обрађују податке и воде евиденције о статистичким подацима у случајевима дискриминације:
 - a) Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине статистичке податке о предметима дискриминације који се воде пред судовима у Босни и Херцеговини;
 - b) Институција Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине;
 - c) Уставни суд Босне и Херцеговине;
 - d) Уред заступника/агента Савјета министара Босне и Херцеговине пред Европским судом за људска права;
- (2) Институције и органи из става (1) тач. a), б), ц) и д) овог члана, обрађују и Министарству достављају статистичке податке који се односе на случајеве дискриминације, као збирно обрађене податке.
- (3) Статистички подаци, као збирно обрађени подаци, достављају се Министарству најмање једном годишње најкасније до 31. марта за претходну календарску годину у складу са упитником за прикупљање података.
- (4) Статистичке податке достављене од стране институција из става (1) тачке a), б), ц) и д) овога члана Министарство користи у сврху израде извјештаја и приједлога мјера за спречавање и сузбијање појава дискриминације у складу са одредбом члана 8. Закона о забрани дискриминације.

Члан 5.

(Прикупљање података и информација путем истраживања)

- (1) Према потреби, у сарадњи са надлежним институцијама у БиХ, у циљу истраживања и сачињавања анализа, Министарство прикупља податке и информације о предметима у судским и управним поступцима чији меритум није везан за утврђивање постојања дискриминације, у којима је неко лице или група лица доведена у неповољнији положај.
- (2) Према потреби, Министарство проводи истраживања о предметима и поступцима дискриминације који су почињени од стране правних лица са јавним овлашћењима која нису уврштена на листу у складу са чланом 3. овог правилника.

- (3) Уставни суд Босне и Херцеговине и Уред заступника/агента Савјета министара Босне и Херцеговине пред Европским судом за људска права Министарству достављају податке и информације о проведеним поступцима у којима је неко лице или група лица по било којој основи доведена у неповољнији положај.

Глава II - Централна база података о предметима дискриминације

Члан 6.

(Централна база података и начин прикупљања података)

- (1) Министарство на основу овога правилника успоставља Централну базу података о случајевима дискриминације у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: ЦБСД).
- (2) Институције из члана 3. овог правилника Министарству достављају податке у формату упитника за прикупљање података који се прописује овим правилником.
- (3) Подаци се достављају путем web сучеља према ЦБСД-у, а један примјерак попуњеног упитника улаже у евиденцију.
- (4) Правоснажно окончани управни и судски поступци у предметима дискриминације достављају се одмах по њиховој правоснажности.
- (5) У циљу обезбјеђења заштите личних података, свака институција именује лице одговорно за прикупљање, обраду и контролу података, посебно оспособљено за рад са ЦБСД-ом.
- (6) Министарство врши ауторизацију приступа ЦБСД-у на основу акта о именовану одговорног лица.
- (7) Министарство обезбјеђује неопходне мјере заштите личних података приликом њиховог уноса у Централну базу података и њиховог коришћења, у складу са Законом о заштити личних података.

Глава III - Садржај и изглед упитника за прикупљање података

Члан 7.

(Упитник за прикупљање података)

- (1) Упитник за прикупљање података (у даљем тексту: Упитник) садржи податке о предметима дискриминације разврстане према облику дискриминације, области у којој је дискриминација евидентирана, основу дискриминације, институцији надлежној за поступање и врсти и исходу поступка који је вођен.
- (2) Упитник за прикупљање података налази се на обрасцу 1. који чини саставни дио овог правилника и састоји се од:
 - a) **Дио I.** упитника - **општи подаци о подносиоцу жалбе:** име и презиме, име оца, пол, врста тужбе (појединачна или колективна) или жалбе у вези са дискриминацијом, датум рођења, општина пребивалишта и националност.
 - b) **Дио II.** упитника - **подаци о туженом:** назив и сједиште јавног органа, име или назив и сједиште физичког или правног лица у приватном или јавном сектору.
 - c) **Дио III.** упитника - **подаци о починиоцу дискриминације:** назив и сједиште јавног органа, име или назив и сједиште физичког или правног лица у приватном сектору, име или назив и сједиште физичког или правног лица у јавном сектору.

- d) **Дио IV.** упитника - **подаци о поступцима за заштиту од дискриминације:** датум покретања и окончања поступка, тужба или жалба (одбијена, одбачена или потврђена), врста поступка (управни, парнични, ванпарнични, управни спор и остали поступци) и врста донесене одлуке.
- e) **Дио V.** упитника - **подаци о облицима дискриминације** разврстани у складу с чланом 3. и 4. Закона према начину извршења (директна и индиректна) и врсти дискриминације (узнемиравање, полно узнемиравање, мобинг, сегрегација, издавање налога другима за вршење дискриминације и помагање другима приликом дискриминације и подстицање на дискриминацију).
- f) **Дио VI.** упитника - **подаци о основи дискриминације** (пол, раса, доб, боја коже, језик, вјера, етничка припадност, национално или социјално поријекло, припадност националној мањини, политичко или друго увјерење, имовинско стање, чланство у синдикату или другом удружењу, образовање, полно изражавање или оријентација и друге околности које имају за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогуће или угрозе признање, уживање или остварење на једнакоправној основи, права и слобода у свим областима јавног живота).
- g) **Дио VII.** упитника - **подаци о поступању у областима примјене** набројани у члану 6. Закона.
- h) **Дио VIII.** упитника - **подаци о институцији која доставља податке:** назив институције или органа који доставља податке и наводи о области примјене, као и важећим законима, подзаконским актима и међународно прихваћеним стандардима који су прекршени.

Глава IV - Координација с надлежним институцијама и органима и едукација

Члан 8.

(Координација и едукација)

- (1) У циљу израде извјештаја, стратегија и других планова и програма који се односе на стање људских права и питања дискриминације, Министарство обезбјеђује координацију са надлежним институцијама и невладиним организацијама.
- (2) У сарадњи са домаћим и међународним институцијама, органима и невладиним сектором Министарство сачињава програм обуке и врши едукацију представника институција које проводе Закон о забрани дискриминације и овај правилник, те организацијама цивилног друштва које се баве промоцијом и заштитом људских права.

Глава V - Извјештавање и објављивање података

Члан 9.

(Извјештавање о појавама и обиму дискриминације)

- (1) Министарство најмање једном годишње извјештава Савјет министара Босне и Херцеговине о појавама, предметима и облицима дискриминације у Босни и Херцеговини.
- (2) Министарство једном годишње, путем Савјета министара Босне и Херцеговине, извјештава Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине о појавама дискриминације и с тим у вези предлаже законодавне и друге мјере.
- (3) Изузетно од става (1) и (2) овог члана, Министарство сачињава и посебне извјештаје о појавама и обиму

дискриминације у Босни и Херцеговини који садрже приједлоге мјера за њихово спречавање и сузбијање.

Члан 10.

(Јавно објављивање података)

Статистичке анализе и извјештаје о предметима дискриминације у Босни и Херцеговини, у складу са Законом о заштити личних података, објављују се на службеној веб страници Министарства једном годишње, најкасније до 30. априла за претходну календарску годину.

Глава VI - Прелазне и завршне одредбе

Члан 11.

(Израда инструкције о начину попуњавања упитника)

Министарство ће у року од 120 дана од дана објављивања правилника, сачинити Инструкције о начину попуњавања упитника за прикупљање података.

Члан 12.

(Рокови за усклађивање постојећих евиденција)

Институције надлежне за провођење овог правилника, ускладиће постојеће евиденције са овим правилником и Законом о забрани дискриминације најкасније до 31.12.2013. године.

Члан 13.

(Рок за успостављање Централне базе података)
Министарство ће приступити успостављању ЦБСД најкасније до 31.12.2013. године.

Члан 14.

(Начин прикупљања података до успоставе Централне базе података)

До успостављања ЦБСД, Министарство прикупља податке користећи податке из постојећих евиденција.

Члан 15.

(Измјене, допуне и тумачење одредби)

Измјене, допуне и тумачење овог правилника врши Министарство.

Члан 16.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу 60 дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-02-979/2013
Фебруара 2013. године
Сарајево

Министар
Мр сц. Дамир Љубић, с. р.

Образац 1.

УПИТНИК ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА О ПРЕДМЕТИМА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Подаци се достављају на основу поднесених тужби жалби

1. ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ТУЖБЕ/ЖАЛБЕ

- Име и презиме, име оца ()
- Пол М Ж
- Подносилац појединац треће лице колективна тужба
- Датум рођења ()
- Општина пребивалишта ()
- Националност ()

2. ПОДАЦИ О ТУЖЕНОМ

- Назив јавнога тијела ()
- Сједиште јавнога тијела ()
- Име/назив физичког или правног лица у приватном сектору ()
- Сједиште физичког или правног лица у приватном сектору ()
- Име/назив физичког или правног лица у јавноме сектору ()
- Сједиште физичког или правног лица у јавноме сектору ()

3. ПОДАЦИ О ПОЧИНИОЦУ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

- Назив јавнога тијела ()
- Сједиште јавнога тијела ()
- Име/назив физичког или правног лица у приватном сектору ()
- Сједиште физичког или правног лица у приватном сектору ()
- Име/назив физичког или правног лица у јавноме сектору ()
- Сједиште физичког или правног лица у јавноме сектору ()

4. ПОДАЦИ О ПОСТУПЦИМА ЗА ЗАШТИТУ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

- Датум покретања поступка ()
- Датум окончања поступка ()
- Тужба/жалба одбијена одбачена потврђена
- Врста поступка управни парнични изванпарнични управни спор
- Остали поступци ()
- Врста донесене одлуке ()

5. ПОДАЦИ О ОБЛИЦИМА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

(заокружити један или више понуђених одговора)

Начин извршења дискриминације

директна индиректна

Врста дискриминације

- Узнемиравање
- Полно узнемиравање
- Мобинг
- Сегрегација
- Издавање налога другима за вршење дискриминације
- Помагање другима приликом дискриминације
- Поттицање на дискриминацију
- Више основа

6. ПОДАЦИ О ОСНОВИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

(заокружити један од понуђених одговора)

- Раса
- Боја коже
- Језик
- Вјера
- Етничка припадност
- Национално или социјално поријекло
- Припадност националној мањини
- Политичко или друго увјерење
- Имовинско стање
- Чланство у синдикату или другом удружењу
- Образовање
- Друштвени положај и пол
- Полно изражавање или оријентација
- Друге околности које имају за сврху или последицу да било којој лицу онемогуће или угрозе признање, уживање или остварење на равноправној основи, права и слобода у свим областима јавног живота

7. ПОДАЦИ О ОБЛАСТИ ПРИМЈЕНЕ

(заокружити један од понуђених одговора)

- Д1 а Приступ запослењу, занимању и samozапослењу
- Д1 б Области запослења, рада и радних услова запослења - радни услови
- Д1 ц Област запослења, рада и радних услова запослења - накнаде
- Д1 д Област запослења, рада и радних услова запослења - напредовања у служби
- Д1 е Област запослења, рада и радних услова запослења - отпуштања са посла;
- Д2 Област образовања, науке и спорта
- Д3 а Област социјалне заштите - социјално осигурање
- Д3 б Област социјалне заштите - социјалне накнаде
- Д3 ц Област социјалне заштите - социјална помоћ

- D3 д Област социјалне заштите - начин поступања према корисницима социјалне заштите;
- D4 Област здравствене заштите
- D5 а Област обуке - почетно осposобљавање и стално стручно усавршавање
- D5 б Област обуке - професионално усмјеравање
- D5 ц Област обуке - напредно стручно усавршавање
- D5 д Област обуке - доквалификације и преквалификације, укључујући и стјецање практичног радног искуства;
- D6 Област правосуђа и управе
- D7 а Област становања - приступ становању
- D7 б Област становања – услови становања
- D7 ц Област становања - раскид уговора о најму
- D8 Област јавног информисања и медија
- D9 Област чланства у професионалним организацијама
- D10 Област робе и услуга намијењених јавности и јавним мјестима
- D11 Област обављања привредне дјелатности
- D12 Област учешћа у културном и умјетничком стваралаштву
- D13 Област једнаког учешћа у јавноме животу свих грађана
- D14 Област породице, породичних односа и права и одговорности у погледу подизања дјеце
- D15 Област заштите права дјетета

8. ПОДАЦИ О ИНСТИТУЦИЈИ/ТИЈЕЛУ КОЈЕ ДОСТАВЉА ПОДАТКЕ

- Назив институције или тијела (_____)
- Назив закона/подзаконског акта/међународног стандарда који су прекршени
(_____)

Мјесто _____

Датум:

Na osnovu člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), člana 12. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09) i člana 8. stava (6) Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", broj 59/09), ministar za ljudska prava i izbjeglice donosi

**PRAVILNIK
O NAČINU PRIKUPljanJA PODATAKA O
PREDMETIMA DISKRIMINACIJE U BOSNI I
HERCEGOVINI**

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o načinu prikupljanja podataka o predmetima diskriminacije (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuje se izgled i sadržaj upitnika za prikupljanje podataka o predmetima diskriminacije, načini prikupljanja podataka, uspostavljanje i vođenje centralne baze podataka u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za počinjena djela diskriminacije, oblici saradnje između nadležnih institucija u postupku razmjene podataka o predmetima diskriminacije o kojima se vodi evidencija i ostala pitanja vezana za postupak prikupljanja podataka o slučajevima diskriminacije u Bosni i Hercegovini.

Poglavlje I - Postupak prikupljanja podataka

Član 2.

(Namjena i svrha prikupljanja podataka)

- (1) Podatke prikupljene u skladu sa odredbama ovog Pravilnika, uključujući i lične podatke, Ministarstvo koristi isključivo u svrhu izrade izvještaja o pojavama diskriminacije u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije i u druge svrhe se ne mogu koristiti.
- (2) Prikupljanje ličnih podataka vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 49/06) i isti se koriste na zakonom propisan način u svrhu razdvajanja slučajeva diskriminacije.

Član 3.

(Institucije nadležne za prikupljanje i dostavljanje podataka)

- (1) Institucije nadležne za prikupljanje i dostavljanje podataka su institucije i organi na nivou BiH, entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH, općinske službe i pravna lica sa javnim ovlaštenjima, te ostala fizička i pravna lica.
- (2) Institucije iz stava (1) ovog člana Ministarstvu u skladu sa ovim Pravilnikom redovno i tačno dostavljaju podatke iz službenih evidencija koje vode o prijavljenim i procesuiranim slučajevima diskriminacije.
- (3) Kada su u pitanju pravomoćno okončani upravni i sudski postupci u predmetima diskriminacije, institucije nadležne za prikupljanje i dostavljanje podataka Ministarstvu u skladu sa upitnikom za prikupljanje podataka su:
 - a) Sudovi u Bosni i Hercegovini;
 - b) Organi uprave u Bosni i Hercegovini na svim nivoima i pravna lica sa javnim ovlaštenjima koji u upravnom postupku, direktno primjenjujući propise, rješavaju o pravima, obavezama ili pravnim interesima građana, pravnih lica ili drugih stranaka u upravnim stvarima iz svoje nadležnosti;
 - c) Kancelarija disciplinskog tužioca Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH za slučajeve počinjene diskriminacije od strane nosilaca pravosudnih funkcija utvrđene u provedenim i pravomoćno okončanim disciplinskim postupcima;

d) Ostali organi uspostavljeni po posebnim propisima koji rješavaju o pravima, obavezama ili pravnim interesima građana, pravnih lica ili drugih stranaka.

- (4) Ministarstvo na kraju svake kalendarske godine ažurira listu institucija koje su dužne dostavljati podatke u skladu sa ovim Pravilnikom i listu objavljuje na službenoj web stranici Ministarstva.

Član 4.

(Institucije nadležne za obradu i dostavljanje statističkih podataka)

- (1) Kada su u pitanju prijavljeni i pravomoćno okončani slučajevi diskriminacije sljedeće institucije obrađuju podatke i vode evidencije o statističkim podacima u slučajevima diskriminacije:
 - a) Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine statističke podatke o predmetima diskriminacije koji se vode pred sudovima u Bosni i Hercegovini;
 - b) Institucija Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine;
 - c) Ustavni sud Bosne i Hercegovine;
 - d) Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pred Evropskim sudom za ljudska prava.
- (2) Institucije i organi iz stava (1) tač. a), b), c) i d) ovog člana, obrađuju i Ministarstvu dostavljaju statističke podatke koji se odnose na slučajeve diskriminacije, kao zbirno obrađene podatke.
- (3) Statistički podaci, kao zbirno obrađeni podaci, dostavljaju se Ministarstvu najmanje jednom godišnje, nakasnije do 31. marta za prethodnu kalendarsku godinu, u skladu sa upitnikom za prikupljanje podataka.
- (4) Statističke podatke dostavljene od strane institucija iz stava (1) tač. a), b), c) i d) ovog člana Ministarstvo koristi u svrhu izrade izvještaja i prijedloga mjera za sprečavanje i suzbijanje pojava diskriminacije u skladu sa odredbom člana 8. Zakona o zabrani diskriminacije.

Član 5.

(Prikupljanje podataka i informacija putem istraživanja)

- (1) Prema potrebi, u saradnji sa nadležnim institucijama u BiH, u cilju istraživanja i sačinjavanja analiza, Ministarstvo prikuplja podatke i informacije o predmetima u sudskim i upravnim postupcima, čiji meritum nije vezan za utvrđivanje postojanja diskriminacije, u kojima je neko lice ili grupa lica dovedena u nepovoljniji položaj.
- (2) Prema potrebi, Ministarstvo provodi istraživanja o predmetima i postupcima diskriminacije koji su počinjeni od strane pravnih lica sa javnim ovlaštenjima koja nisu uvrštena na listu u skladu sa članom 3. ovog Pravilnika.
- (3) Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Ured zastupnika/agenta Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pred Evropskim sudom za ljudska prava Ministarstvu dostavljaju podatke i informacije o provedenim postupcima u kojima je neko lice ili grupa lica po bilo kojoj osnovi dovedena u nepovoljniji položaj.

Poglavlje II - Centralna baza podataka o predmetima diskriminacije

Član 6.

(Centralna baza podataka i način prikupljanja podataka)

- (1) Ministarstvo na osnovu ovoga Pravilnika uspostavlja Centralnu bazu podataka o slučajevima diskriminacije u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: CBSD).

- (2) Institucije iz člana 3. ovog Pravilnika Ministarstvu dostavljaju podatke u formatu upitnika za prikupljanje podataka koji se propisuje ovim Pravilnikom.
- (3) Podaci se dostavljaju putem *web sučelja* prema CBSD-u, a jedan primjerak popunjenog upitnika ulaže u evidenciju.
- (4) Pravomoćno okončani upravni i sudski postupci u predmetima diskriminacije dostavljaju se odmah po njihovoj pravomoćnosti.
- (5) U cilju osiguranja zaštite ličnih podataka, svaka institucija imenuje lice odgovorno za prikupljanje, obradu i kontrolu podataka, posebno osposobljeno za rad sa CBSD-om.
- (6) Ministarstvo vrši autorizaciju pristupa CBSD-u na osnovu akta o imenovanju odgovornog lica.
- (7) Ministarstvo osigurava neophodne mjere zaštite ličnih podataka prilikom njihovog unosa u Centralnu bazu podataka i njihovog korištenja u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Poglavlje III - Sadržaj i izgled upitnika za prikupljanje podataka

Član 7.

(Upitnik za prikupljanje podataka)

- (1) Upitnik za prikupljanje podataka (u daljnjem tekstu: upitnik) sadrži podatke o predmetima diskriminacije razvrstane prema obliku diskriminacije, oblasti u kojoj je diskriminacija evidentirana, osnovi diskriminacije, instituciji nadležnoj za postupanje i vrsti i ishodu postupka koji je vođen.
- (2) Upitnik za prikupljanje podataka nalazi se na obrascu 1. koji čini sastavni dio ovog Pravilnika i sastoji se od:
 - a) **Dio I.** upitnika - **opći podaci o podnosiocu žalbe:** ime i prezime, ime oca, spol, vrsta tužbe (pojedinačna ili kolektivna) ili žalbe u vezi sa diskriminacijom, datum rođenja, općina prebivališta i nacionalnost.
 - b) **Dio II.** upitnika - **podaci o tuženiku:** naziv i sjedište javnoga organa, ime ili naziv i sjedište fizičkog ili pravnog lica u privatnom ili javnom sektoru.
 - c) **Dio III.** upitnika - **podaci o počiniocu diskriminacije:** naziv i sjedište javnoga organa, ime ili naziv i sjedište fizičkog ili pravnog lica u privatnom sektoru, ime ili naziv i sjedište fizičkog ili pravnog lica u javnom sektoru.
 - d) **Dio IV.** upitnika - **podaci o postupcima za zaštitu od diskriminacije:** datum pokretanja i okončanja postupka, tužba ili žalba (odbijena, odbačena ili potvrđena), vrsta postupka (upravni, parnični, izvanparnični, upravni spor i ostali postupci) i vrsta donesene odluke.
 - e) **Dio V.** upitnika - **podaci o oblicima diskriminacije** razvrstani u skladu s članom 3. i 4. Zakona prema načinu izvršenja (direktna i indirektna) i vrsti diskriminacije (uznemiravanje, spolno uznemiravanje, mobing, segregacija, izdavanje naloga drugima za vršenje diskriminacije i pomaganje drugima prilikom diskriminacije i podsticanje na diskriminaciju).
 - f) **Dio VI.** upitnika - **podaci o osnovi diskriminacije** (spol, rasa, dob, boja kože, jezik, vjera, etnička pripadnost, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, političko ili drugo uvjerenje, imovinsko stanje, članstvo u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanje, spolno izražavanje ili orijentacija i druge okolnosti koje imaju za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogućavaju ili ugroze priznanje, uživanje ili ostvarenje, na

ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima javnog života).

- g) **Dio VII.** upitnika - **podaci o postupanju u oblastima primjene** nabrojani u članu 6. Zakona.
- h) **Dio VIII.** upitnika - **podaci o instituciji koja dostavlja podatke:** naziv institucije ili organa koji dostavlja podatke i navodi o oblasti primjene, kao i važećim zakonima, podzakonskim aktima i međunarodno prihvaćenim standardima koji su prekršeni.

Poglavlje IV- Koordinacija s nadležnim institucijama i organima i edukacija

Član 8.

(Koordinacija i edukacija)

- (1) U cilju izrade izvještaja, strategija i drugih planova i programa koji se odnose na stanje ljudskih prava i pitanja diskriminacije, Ministarstvo osigurava koordinaciju sa nadležnim institucijama i nevladinim organizacijama.
- (2) U saradnji sa domaćim i međunarodnim institucijama, organima i nevladinim sektorom Ministarstvo sačinjava program obuke i vrši edukaciju predstavnika institucija koje provode Zakon o zabrani diskriminacije i ovaj Pravilnik, te organizacija civilnog društva koje se bave promocijom i zaštitom ljudskih prava.

Poglavlje V- Izvještavanje i objavljivanje podataka

Član 9.

(Izvještavanje o pojavama i obimu diskriminacije)

- (1) Ministarstvo najmanje jednom godišnje izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o pojavama, predmetima i oblicima diskriminacije u Bosni i Hercegovini.
- (2) Ministarstvo jednom godišnje, putem Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, izvještava Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o pojavama diskriminacije i s tim u vezi predlaže zakonodavne i druge mjere.
- (3) Izuzetno od stava (1) i (2) ovog člana, Ministarstvo sačinjava i posebne izvještaje o pojavama i obimu diskriminacije u Bosni i Hercegovini koji sadrže prijedloge mjera za njihovo sprečavanje i suzbijanje.

Član 10.

(Javno objavljivanje podataka)

Statističke analize i izvještaje o predmetima diskriminacije u Bosni i Hercegovini, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka, objavljuju se na službenoj web stranici Ministarstva jednom godišnje, najkasnije do 30. aprila za prethodnu kalendarsku godinu.

Poglavlje VI - Prelazne i završne odredbe

Član 11.

(Izrada instrukcije o načinu popunjavanja upitnika)

Ministarstvo će u roku od 120 dana od dana objavljivanja Pravilnika sačiniti instrukcije o načinu popunjavanja upitnika za prikupljanje podataka.

Član 12.

(Rokovi za usklađivanje postojećih evidencija)

Institucije nadležne za provođenje ovog Pravilnika uskladit će postojeće evidencije sa ovim Pravilnikom i Zakonom o zabrani diskriminacije, najkasnije do 31.12.2013. godine.

Član 13.

(Rok za uspostavljanje Centralne baze podataka)

Ministarstvo će pristupiti uspostavljanju CBSD-a najkasnije do 31.12.2013. godine.

Član 14.

(Način prikupljanja podataka do uspostavljanja Centralne baze podataka)

Do uspostavljanja CBSD-a, Ministarstvo prikuplja podatke koristeći podatke iz postojećih evidencija.

Član 15.

(Izmjene, dopune i tumačenje odredbi)

Izmjene, dopune i tumačenje ovog Pravilnika vrši Ministarstvo.

Član 16.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 60 dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-02-979/2013
Februara 2013. godine
Sarajevo

Ministar
Mr. sc. **Damir Ljubić**, s. r.

Obrazac 1.

UPITNIK ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA O PREDMETIMA DISKRIMINACIJE

Podaci se dostavljaju na osnovu podnesenih tužbi žalbi

1. PODACI O PODNOSIOCU TUŽBE/ŽALBE

- Ime i prezime, ime oca ()
- Spol M Ž
- Podnosilac pojedinac treća osoba kolektivna tužba
- Datum rođenja ()
- Općina prebivališta ()
- Nacionalnost ()

2. PODACI O TUŽENIKU

- Naziv javnoga organa ()
- Sjedište javnoga organa ()
- Ime/naziv fizičkog ili pravnog lica u privatnom sektoru ()
- Sjedište fizičkog ili pravnog lica u privatnom sektoru ()
- Ime/naziv fizičkog ili pravnog lica u javnom sektoru ()
- Sjedište fizičkog ili pravnog lica u javnom sektoru ()

3. PODACI O POČINIOCU DISKRIMINACIJE

- Naziv javnoga organa ()
- Sjedište javnoga organa ()
- Ime/naziv fizičkog ili pravnog lica u privatnom sektoru ()
- Sjedište fizičkog ili pravnog lica u privatnom sektoru ()
- Ime/naziv fizičkog ili pravnog lica u javnom sektoru ()
- Sjedište fizičkog ili pravnog lica u javnom sektoru ()

4. PODACI O POSTUPCIMA ZA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE

- Datum pokretanja postupka ()
- Datum okončanja postupka ()
- Tužba/žalba odbijena odbačena potvrđena
- Vrsta postupka upravni parnični izvanparnični upravni spor
- Ostali postupci ()
- Vrsta donesene odluke ()

5. PODACI O OBLICIMA DISKRIMINACIJE

(zaokružiti jedan ili više ponuđenih odgovora)

Način izvršenja diskriminacije

direktno indirektno

Vrsta diskriminacije

- Uznemiravanje
- Spolno uznemiravanje
- Mobing
- Segregacija
- Izdavanje naloga drugima za vršenje diskriminacije
- Pomaganje drugima prilikom diskriminacije
- Poticanje na diskriminaciju
- Više ostrova

6. PODACI O OSNOVI DISKRIMINACIJE

(zaokružiti jedan od ponuđenih odgovora)

- Rasa
- Boja kože
- Jezik
- Vjera
- Etnička pripadnost
- Nacionalno ili socijalno porijeklo
- Pripadnost nacionalnoj manjini
- Političko ili drugo uvjerenje
- Imovinsko stanje
- Članstvo u sindikatu ili drugom udruženju
- Obrazovanje
- Društveni položaj i spol
- Spolno izražavanje ili orijentacija
- Druge okolnosti koje imaju za svrhu ili posljedicu da bilo kojoj osobi onemoguće ili ugroze priznanje, uživanje ili ostvarenje, na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima javnoga života

7. PODACI O OBLASTI PRIMJENE

(zaokružiti jedan od ponuđenih odgovora)

- D1 a Pristup zaposlenju, zanimanju i samozaposlenju
- D1 b Oblasti zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - radni uvjeti
- D1 c Oblast zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - naknade
- D1 d Oblast zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - napredovanja u službi
- D1 e Oblast zaposlenja, rada i radnih uvjeta zaposlenja - otpuštanja s posla
- D2 Oblast obrazovanja, nauke i sporta
- D3 a Oblast socijalne zaštite - socijalno osiguranje
- D3 b Oblast socijalne zaštite - socijalne naknade
- D3 c Oblast socijalne zaštite - socijalna pomoć

- D3 d Oblast socijalne zaštite - način postupanja prema korisnicima socijalne zaštite
- D4 Oblast zdravstvene zaštite
- D5 a Oblast obuke - početno osposobljavanje i stalno stručno usavršavanje
- D5 b Oblast obuke - profesionalno usmjeravanje
- D5 c Oblast obuke - napredno stručno usavršavanje
- D5 d Oblast obuke - dokvalifikacije i prekvalifikacije, uključujući i stjecanje praktičnog radnog iskustva;
- D6 Oblast pravosuđa i uprave
- D7 a Oblast stanovanja - pristup stanovanju
- D7 b Oblast stanovanja - uvjeti stanovanja
- D7 c Oblast stanovanja - raskid ugovora o najmu
- D8 Oblast javnog informisanja i medija
- D9 Oblast članstva u profesionalnim organizacijama
- D10 Oblast robe i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima
- D11 Oblast obavljanja privredne djelatnosti
- D12 Oblast učešća u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu
- D13 Oblast jednakog učešća u javnom životu svih građana
- D14 Oblast porodice, porodičnih odnosa i prava i odgovornosti u pogledu podizanja djece
- D15 Oblast zaštite prava djeteta

8. PODACI O INSTITUCIJI/ORGANU KOJI DOSTAVLJA PODATKE

- Naziv institucije ili organa (_____)
- Naziv zakona/podzakonskog akta/međunarodnog standarda koji su prekršeni
(_____)

Mjesto _____

Datum:

CENTAR ZA INFORMIRANJE I PRIZNAVANJE DOKUMENATA IZ PODRUČJA VISOKOG OBRAZOVANJA

398

Temeljem članka 46. stavak 3. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 59/07 i 59/09), članka 12. stavak 3. Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 37/03) i članka 17. Statuta Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja ("Službeni glasnik BiH", broj 20/10 i 28/10), Upravni odbor Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja, na 19. sjednici održanoj 25. ožujka 2013. godine, donio je

RJEŠENJE

O IMENOVANJU RAVNATELJA CENTRA ZA INFORMIRANJE I PRIZNAVANJE DOKUMENATA IZ PODRUČJA VISOKOG OBRAZOVANJA

1. Prof. dr. sc. Borko Sorajić imenuje se za ravnatelja Centra za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja na mandat od četiri godine.
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH" i Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH".

UO broj UO-01-07-3-4-1/13
25. ožujka 2013. godine
Mostar

Predsjednik
Upravnog odbora
Božidar Grahovac, v. r.

На основу члана 46. став 3. Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 59/07 и 59/09), члана 12. став 3. Закона о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 37/03) и члана 17. Статута Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања ("Службени гласник БиХ", број 20/10 и 28/10), Управни одбор Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања, на 19. сједници одржаној 25. марта 2013. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ПРИЗНАВАЊЕ ДОКУМЕНАТА ИЗ ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

1. Проф. др Борко Сорацић именује се за директора Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања на мандат од четири године.
2. Ово Рјешење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ" и "Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ".

УО број УО-01-07-3-4-1/13
25. марта 2013. године
Мостар

Предсједник
Управног одбора
Бојидар Граховић, с. р.

На основу члана 46. став 3. Оквирног закона о високом образовању у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 59/07 и 59/09), члана 12. став 3. Закона о министарским именованима, именованима Вјећа министара и другим именованима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 37/03) и члана 17. Статута Центра за информисање и

признавање докумената из области високог образовања ("Службени гласник БиХ", број 20/10 и 28/10), Управни одбор Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања, на 19. сједници одржаној 25. марта 2013. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА ЦЕНТРА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ПРИЗNAVANJE DOKUMENATA IZ OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

1. Prof. dr. Borko Sorajić imenuje se za direktora Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja na mandat od četiri godine.
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku BiH" i "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH".

UO broj UO-01-07-3-4-1/13
25. marta 2013. godine
Mostar

Predsjednik
Upravnog odbora
Božidar Grahovac, s. r.

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

399

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u vijeću od pet sudaca, u predmetu broj **AP 2217/09**, rješavajući apelaciju **H. Č.**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 59. stavak 2. točka 2, članka 61. st. 1. i 2. i članka 64. stavak 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednik
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Zlatko M. Knežević, sudac

na sjednici održanoj 13. ožujka 2013. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **H. Č.**

Utvrđuje se povreda članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Rješenje Kantonalnog suda u Tuzli broj 003-0-Gž-09-000 423 od 8. lipnja 2009. godine.

Predmet se vraća Kantonalnom sudu u Tuzli, koji je dužan po žurnom postupku odlučiti o troškovima postupka, sukladno članku II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Tuzli da, sukladno članku 74. stavak 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od 90 dana od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. **H. Č.** (u daljnjem tekstu: apelant) iz Tuzle, kojeg zastupa Aida Smajić, odvjetnica iz Tuzle, podnio je 10. srpnja 2009. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Rješenja Kantonalnog suda u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 003-0-Gž-09-

000 423 od 8. lipnja 2009. godine i Rješenja Općinskog suda u Tuzli (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 032-0-Mal-08-002426 od 4. veljače 2009. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog, Općinskog suda i tuženog "Lido-osiguranja" d.d. Sarajevo - Filijala Tuzla (u daljnjem tekstu: tuženi) zatraženo je 12. studenog 2009. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Kantonalni i Općinski sud dostavili su 16. studenog i 3. prosinca 2009. godine odgovore na apelaciju. Tuženi nije dostavio odgovor na apelaciju.

4. Na temelju članka 26. stavak 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori Kantonalnog i Općinskog suda dostavljeni su apelantu 8. ožujka 2010. godine.

5. Ustavni sud je donio Odluku o dopustivosti broj AP 2217/09 od 6. prosinca 2011. godine kojom je predmetnu apelaciju odbacio kao nedopuštenu zbog toga što je očito (*prima facie*) neutemeljena. Postupajući povodom zahtjeva za preispitivanje Odluke o dopustivosti broj AP 2217/09, koji je 6. prosinca 2012. godine podnijela dopredsjednica Ustavnog suda Seada Palavrić, Ustavni sud je donio Rješenje broj AP 2217/09 od 16. siječnja 2013. godine kojim je usvojen predmetni zahtjev za preispitivanje navedene odluke Ustavnog suda.

III. Činjenično stanje

6. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

7. Rješenjem Općinskog suda broj 032-0-Mal-08-002426 od 4. veljače 2009. godine primljeno je na znanje povlačenje apelantove tužbe protiv tuženog podnesene 12. travnja 2008. godine.

8. Istim rješenjem odbijen je apelantov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 360,80 KM.

9. Obrazlažući zašto je odbio apelantov zahtjev za naknadu troškova, Općinski sud je naveo da je navedena odluka donesena u smislu čl. 390. i 386. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP). Naime, odredbama članka 390. stavak 1. ZPP propisano je da tužitelj koji povuče tužbu dužan je protivnoj strani naknaditi troškove postupka osim ako je povlačenje uslijedilo nakon udovoljenja zahtjevu tuženog. Budući da tuženom nije ni dostavljena tužba, to se ne može smatrati da je tuženi udovoljio tužbenom zahtjevu.

10. Odlučujući o apelantovom prizivu, Kantonalni sud donio je Rješenje broj 003-0-Gž-09-000 423 od 8. lipnja 2009. godine kojim je priziv odbio i potvrdio prvostupanjsko rješenje. Istim rješenjem odbijen je apelantov zahtjev za naknadu troškova drugostupanjskog postupka. U obrazloženju rješenja Kantonalni sud je naveo da, u situaciji kada je tužitelj tužbu povukao prije nego što je tužba dostavljena tuženom na odgovor, jer je tuženi platio svoju obvezu, to apelantu, sukladno članku 390. ZPP, ne pripada pravo na naknadu troškova postupka. Naime, parnica u pogledu podnesene tužbe za tuženog počinje teći tek dostavljanjem tužbe na odgovor i samo u tom slučaju nastupaju procesnopravne posljedice početka parnice i zasnivanja procesnopravnog odnosa između stranaka i suda (navedeno u smislu odredaba članka 60. ZPP). Kantonalni sud je istaknuo da je, zbog iznesenog, odbio kao neutemeljen apelantov priziv, a da je sukladno članku 397. stavak 1. ZPP, odbio i apelantov zahtjev za naknadu troškova drugostupanjskog postupka, jer apelant nije uspio u ovom postupku.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelant smatra da mu je pobijanom presudom povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka 11/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i pravo na imovinu iz članka 11/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Apelant navodi da, pošto mu tuženi nije u dogovorenom roku isplatio iznos na ime naknade štete koji su dogovorili sporazumom, to on nije imao drugi način nego da podnese tužbu protiv njega. Pošto mu je tuženi platio sporni iznos na ime naknade štete, on je povukao tužbu, ali je ostao pri zahtjevu za naknadu troškova postupka (sastav tužbe i pristojba prije podnošenja tužbe). Apelant navodi da su sudovi proizvoljno i nepravilno tumačili odredbe ZPP i na taj način povrijedili njegovo pravo na pravično suđenje i imovinu.

b) Odgovor na apelaciju

12. Kantonalni sud je istaknuo da su apelantovi navodi neutemeljeni, te predložio da se apelacija odbije kao neutemeljena.

13. Općinski sud je u odgovoru u cijelosti osporio navode apelacije, ističući da su sudovi u svojim odlukama dali iscrpna obrazloženja za primjenu odredaba ZPP.

V. Relevantni propisi

14. **Zakon o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 53.

(1) *Parnični se postupak pokreće tužbom.*

Članak 59.

(1) *Tužitelj može povući tužbu bez pristanka tuženika prije nego što je tužba dostavljena tuženiku. Tužba se može povući i nakon dostave tuženiku, sve do zaključenja glavne rasprave, ako tuženik na to pristane. Ako se tuženik u roku od osam dana od dana obavijesti o povlačenju tužbe ne očituje o tome, smatrat će se da je pristao na povlačenje.*

(2) *Povučena tužba smatra se kao da nije ni bila podnesena i može se ponovo podnijeti.*

Članak 60.

(1) *Parnica počinje teći dostavom tužbe tuženiku.*

(2) *Glede zahtjeva koji je stranka postavila tijekom postupka, parnica počinje teći od trenutka kad je o tom zahtjevu obaviještena protivna stranka.*

(3) *Dok parnica teče, ne može se glede istog zahtjeva pokrenuti nova parnica među istim strankama, a ako takova parnica bude pokrenuta, sud će tužbu odbaciti.*

(4) *Ako među istim strankama već teče druga parnica o istom zahtjevu pred sudom u Bosni i Hercegovini, stranke su o tome dužne obavijestiti sud.*

(5) *Sud će tijekom cijelog postupka po službenoj dužnosti paziti teče li već druga parnica o istom zahtjevu među istim strankama pred sudom u Bosni i Hercegovini.*

Članak 62.

(1) *Sud odmah nakon primitka tužbe počinje pripreme za glavnu raspravu.*

(2) *Te pripreme obuhvaćaju prethodno ispitivanje tužbe, dostavu tužbe na obvezni odgovor, održavanje pripremnoga ročišta i zakazivanje glavne rasprave.*

Članak 69.

Tužba s prilogima se dostavlja tuženiku na odgovor u roku od 30 dana od dana primitka ispravne i potpune tužbe u sudu.

Članak 221.

Drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

Članak 383.

(1) Parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka.

(2) Parnični troškovi obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba kojima zakon priznaje pravo na nagradu.

Članak 384.

*Svaka stranka **prethodno** sama snosi troškove koje je prouzročila svojim radnjama.*

Članak 387.

(1) Pri odlučivanju koji će se troškovi stranci naknaditi, sud će uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebiti radi vođenja parnice. O tome koji su troškovi bili potrebiti, te o visini troškova odlučuje sud ocjenjujući i pozorno sve okolnosti.

(2) Ako je propisana tarifa za nagrade odvjetnika ili za druge troškove, odmjerit će se takvi troškovi sukladno tarifi.

Članak 389.

Ako nije bilo povoda za podnošenje tužbe, zbog toga što je tuženik već priznao svoju obvezu i bio je spreman ispuniti, ili zbog drugih razloga, tužitelj će naknaditi tuženiku parnične troškove.

Članak 390.

*(1) Tužitelj koji povuče tužbu dužan je protivnoj stranci naknaditi parnične troškove, **osim ako je povlačenje tužbe uslijedilo nakon udovoljenja zahtjevu od tuženika.***

VI. Dopustivost

15. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

16. Sukladno članku 16. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

17. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Kantonalnog suda broj 003-0-Gž-09-000 423 od 8. lipnja 2009. godine protiv kojeg nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporeno rješenje apelant je primio 8. srpnja 2009. godine, a apelacija je podnesena 10. srpnja 2009. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 16. stavak 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 16. st. 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očito (*prima facie*) neutemeljena, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

18. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 16. st. 1, 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

19. Apelant pobija rješenja Kantonalnog i Općinskog suda, tvrdeći da su mu tim odlukama, u dijelu u kojem se odlučivalo o troškovima postupka, povrijeđena prava iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije, te članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

20. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka stavak 2, što uključuje:

[...]

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava vezana za krivične postupke.

Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1) Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve kaznene optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, z

21. Ustavni sud prvenstveno zapaža da su predmet osporavanja ovom apelacijom odluke kojima je odlučivano o troškovima parničnog postupka. Dakle, postupak se odnosi na predmet građanskopravne naravi, te je članak 6. stavak 1. Europske konvencije primjenjiv. Prema tomu, Ustavni sud mora preispitati je li postupak pred sudovima bio pravičan onako kako zahtijeva članak 6. stavak 1. Europske konvencije.

22. Apelantovi navodi u svezi sa pravom na pravično suđenje, prije svega, odnose se na proizvoljnu primjenu procesna prava u sudskom postupku pred Kantonalnim i Općinskim sudom koji je rezultirao osporenom odlukom, vezanom za ostvarivanje apelantovog prava kao tužitelja na naknadu troškova parničnog postupka od tuženog.

23. U svezi sa ovim navodima, Ustavni sud ukazuje da, općenito, nije nadležan provjeravati utvrđene činjenice i način na koji su redoviti sudovi protumačili pozitivnopravne propise osim ukoliko odluke tih sudova krše ustavna prava. To će biti slučaj kada odluka redovitog suda ne uključuje ili pogrešno primjenjuje pozitivno pravo, kada je primjena pozitivnopravnih propisa bila očigledno proizvoljna, kada je relevantni zakon sam po sebi neustavan, ili kada su povrijeđena temeljna procesna prava, kao što su pravo na pravičan postupak, pravo na pristup sudu, pravo na efektivan pravni lijek i u drugim slučajevima (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *U 29/02* od 27. lipnja 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 31/03). Također, pravičnost postupka se ocjenjuje na temelju postupka kao cjeline (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *U 63/01* od 27. lipnja 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 38/03, i Europski sud za ljudska prava, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02).

24. Ustavni sud je u Odluci o dopustivosti i meritumu broj AP 2405/09 od 14. veljače 2013. godine (dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) razmatrao identično pravno i činjenično pitanje zbog čega se, umjesto posebnog obrazloženja, Ustavni sud u cijelosti poziva na obrazloženje iz citirane odluke. Naime, Ustavni sud je konstatirao da "nesporna je činjenica da je tuženi svoju obvezu ispunio nakon što je apelant podnio tužbu protiv njega, koju ne spore ni tuženi ni redoviti sudovi. Apelant je tužbu povukao odmah nakon što je tuženi svoju obvezu ispunio i uz podnesak o povlačenju tužbe zahtijevao i troškove postupka u smislu

članka 390. stavak 1. ZPP. Ako se ima u vidu prethodna analiza odredaba parničnog postupka, te, s tim u svezi, stajalište da se u konkretnom slučaju radi o posebnom slučaju dužnosti naknade parničnih troškova - povlačenju tužbe za što je relevantna odredba članka 390. stavak 1. ZPP, a ne odredba članka 60. ZPP koja govori o početku parnice, kao i predočena praksa Ustavnog suda iz koje proizlazi stajalište da je onaj koji dâ povoda za tužbu dužan protivnoj strani naknaditi troškove, prema mišljenju Ustavnog suda, u okolnostima konkretnog predmeta za odluku o troškovima postupka, nije relevantna navedena odredba o početku parnice (članak 60. ZPP) na kojoj su redoviti sudovi utemeljili svoje odluke o odbijanju apelantovog zahtjeva za naknadu troškova postupka, kao ni odredba članka 386. ZPP, koja regulira naknadu troškova u slučaju kada stranka u cijelosti izgubi parnicu, odnosno djelomično ili neznatno uspije u parnici (o čemu se nepobitno ne radi u konkretnom slučaju), pri čemu su u cijelosti zanemarili odredbu članka 390. stavak 1. ZPP koja *explicite* regulira pitanje naknade troškova postupka u situaciji kad tužitelj povuče tužbu. U protivnom, za obrazloženje odluke za koje bi se moglo smatrati da je sukladno standardima prava na pravično suđenje redoviti sudovi su morali jasno kazati kada bi se uopće mogla primijeniti odredba članka 390. stavak 1. ZPP, odnosno drugi dio te odredbe koji propisuje iznimku od pravila da je tužitelj koji povuče tužbu dužan protivnoj strani naknaditi troškove parničnog postupka. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da je Kantonalni sud proizvoljno primijenio odredbe ZPP koje se odnose na naknadu parničnih troškova u situaciji kada je apelant kao tužitelj, koji je s povodom podnio tužbu protiv tuženog kao dužnika, povukao tužbu odmah poslije ispunjenja obveze tuženog kao dužnika koja je bila predmetom tužbenog zahtjeva, čime je povrijedio apelantovo pravo na pravično suđenje, garantirano člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije". Imajući u vidu zaključke, odnosno obrazloženje iz citirane Odluke broj AP 2405/09, Ustavni sud zaključuje da je Kantonalni sud proizvoljno primijenio odredbe ZPP koje se odnose na naknadu parničnih troškova, čime je povrijedio apelantovo pravo na pravično suđenje, garantirano člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije.

Pravo na imovinu

25. Apelant, također, navodi da mu je osporenim odlukama povrijeđeno i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Obzirom na navedeni zaključak u svezi sa pravom na pravično suđenje, Ustavni sud neće provoditi daljnju analizu u pogledu toga je li "miješanje" u apelantovo pravo na imovinu bilo u javnom interesu i sukladno principu proporcionalnosti, budući da iz navoda apelacije proizlazi da se apelantove tvrdnje o kršenju ovog prava temelje na proizvoljnoj primjeni ZPP, koje su već razmotrene u okviru prava na pravično suđenje.

VIII. Zaključak

26. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada su redoviti sudovi proizvoljno primijenili odredbe ZPP o naknadi troškova parničnog postupka.

27. Na temelju članka 61. st. 1. i 2. i članka 64. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

28. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у вијећу од пет судија, у предмету број АП 2217/09, рјешавајући апелацију Х. Ч., на основу члана VI/3(б) Устава Босне и Херцеговине, члана 59 став 2 тачка 2, члана 61 ст. 1 и 2 и члана 64 став 1 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

Валерија Галић, предсједник
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Златко М. Кнежевић, судија
на сједници одржаној 13. марта 2013. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација Х. Ч.

Утврђује се повреда члана II/3(е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Рјешење Кантоналног суда у Тузли број 003-0-Гж-09-000 423 од 8. јуна 2009. године.

Предмет се враћа Кантоналном суду у Тузли, који је дужан да по хитном поступку одлучи о трошковима поступка, у складу са чланом II/3(е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Кантоналном суду у Тузли да, у складу са чланом 74 став 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од 90 дана од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Х. Ч. (у даљњем тексту: апелант) из Тузле, којег заступа Аида Смајић, адвокат из Тузле, поднио је 10. јула 2009. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Рјешења Кантоналног суда у Тузли (у даљњем тексту: Кантонални суд) број 003-0-Гж-09-000 423 од 8. јуна 2009. године и Рјешења Општинског суда у Тузли (у даљњем тексту: Општински суд) број 032-0-Мал-08-002426 од 4. фебруара 2009. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда, од Кантоналног, Општинског суда и туженог "Лидо-осигурања" д.д. Сарајево - Филијала Тузла (у даљњем тексту: тужени) затражено је 12. новембра 2009. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Кантонални и Општински суд доставили су 16. новембра и 3. децембра 2009. године одговоре на апелацију. Тужени није доставио одговор на апелацију.

4. На основу члана 26 став 2 Правила Уставног суда, одговори Кантоналног и Општинског суда достављени су апеланту 8. марта 2010. године.

5. Уставни суд је донио Одлуку о допуствости број АП 2217/09 од 6. децембра 2011. године којом је предметну апелацију одбацио као недопуштену због тога што је очито (*prima facie*) неоснована. Поступајући поводом захтјева за преиспитивање Одлуке о допуствости број АП 2217/09, који је 6. децембра 2012. године поднијела потпредсједница Уставног суда Сеада Палаврић, Уставни суд је донио Рјешење број АП 2217/09 од 16. јануара 2013. године којим је усвојен предметни захтјев за преиспитивање наведене одлуке Уставног суда.

III. Чињенично стање

6. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин:

7. Рјешењем Општинског суда број 032-0-Мал-08-002426 од 4. фебруара 2009. године примљено је на знање повлачење апелантове тужбе против туженог поднесене 12. априла 2008. године.

8. Истим рјешењем одбијен је апелантов захтјев за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 360,80 КМ.

9. Образлажући зашто је одбио апелантов захтјев за накнаду трошкова, Општински суд је навео да је наведена одлука донесена у смислу чл. 390 и 386 Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП). Наиме, одредбама члана 390 став 1 ЗПП прописано је да тужилац који повуче тужбу дужан је противној страни да накнади трошкове поступка осим ако је повлачење усљедило након удовољења захтјеву туженог. Будући да туженом није ни достављена тужба, то не може да се сматра да је тужени удовољио тужбеном захтјеву.

10. Одлучујући о апелантовој жалби, Кантонални суд донио је Рјешење број 003-0-Гж-09-000 423 од 8. јуна 2009. године којим је жалбу одбио и потврдио првостепено рјешење. Истим рјешењем одбијен је апелантов захтјев за накнаду трошкова другостепеног поступка. У образложењу рјешења Кантонални суд је навео да, у ситуацији када је тужилац тужбу повукао прије него што је тужба достављена туженом на одговор, јер је тужени платио своју обавезу, то апеланту, у складу са чланом 390 ЗПП, не припада право на накнаду трошкова поступка. Наиме, парница у погледу поднесене тужбе за туженог почиње да тече тек достављањем тужбе на одговор и само у том случају наступају процесноправне посљедице почетка парнице и заснивања процесноправног односа између странака и суда (наведено у смислу одредаба члана 60 ЗПП). Кантонални суд је истакао да је, због изнесеног, одбио као неосновану апелантову жалбу, а да је у складу са чланом 397 став 1 ЗПП, одбио и апелантов захтјев за накнаду трошкова другостепеног поступка, јер апелант није успио у овом поступку.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

11. Апелант сматра да му је побијаном пресудом повријеђено право на правично суђење из члана 11(3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција) и право на имовину из члана 11(3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апелант наводи да, пошто му тужени није у договореном року исплатио износ на име накнаде штете који су договорили

споразумом, то он није имао други начин него да поднесе тужбу против њега. Пошто му је тужени платио спорни износ на име накнаде штете, он је повукао тужбу, али је остао при захтјеву за накнаду трошкова поступка (састав тужбе и такса на тужбу) које је тужени својим понашањем проузроковао. Апелант наводи да би, у смислу члана 390 ЗПП на који су се судови позвали, он био дужан туженом да накнади трошкове да је без основе поднио, па повукао тужбу (нпр., да је тужени платио штету прије подношења тужбе). Апелант наводи да су судови произвољно и неправилно тумачили одредбе ЗПП и на тај начин повриједили његово право на правично суђење и имовину.

б) Одговор на апелацију

12. Кантонални суд је истакао да су апелантови наводи неосновани, те предложио да се апелација одбије као неоснована.

13. Општински суд је у одговору у цијелости оспорио наводе апелације, истичући да су судови у својим одлукама дали исцрпна образложења за примјену одредаба ЗПП.

V. Релевантни прописи

14. **Закон о парничном поступку Федерације Босне и Херцеговине** ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 53/03, 73/05 и 19/06) у релевантном дијелу гласи:

Члан 53.

(1) *Парнични поступак се покреће тужбом.*

Члан 59.

(1) *Тужилац може повући тужбу без пристанка туженог прије него што је тужба достављена туженом. Тужба се може повући и након достављања туженом, све до закључења главне расправе, ако тужени на то пристане. Ако се тужени у року од осам дана од дана обавјештења о повлачењу тужбе не изјасни о томе, сматраће се да је пристао на повлачење.*

(2) *Повучена тужба сматра се као да није ни била поднијета и може се поново поднијети.*

Члан 60.

(1) *Парница почиње да тече достављањем тужбе туженом.*

(2) *У погледу захтјева који је странка поставила током поступка, парница почиње да тече од тренутка кад је о том захтјеву обавјештена противна странка.*

(3) *Док парница тече, не може се у погледу истог захтјева покренути нова парница међу истим странкама, а ако таква парница буде покренута, суд ће тужбу одбацити.*

(4) *Ако међу истим странкама већ тече друга парница о истом захтјеву пред судом у Босни и Херцеговини, странке су о томе дужне обавјестити суд.*

(5) *Суд ће у току цијелог поступка по службеној дужности назити да ли тече већ друга парница о истом захтјеву међу истим странкама пред судом у Босни и Херцеговини.*

Члан 62.

(1) *Суд одмах по пријема тужбе почиње припреме за главну расправу.*

(2) *Те припреме обухватају претходно испитивање тужбе, достављање тужбе на обавезни одговор, одржавање припремног рочишта и заказивање главне расправе.*

Члан 69.

Тужба са прилозима се доставља туженом на одговор у року од 30 дана од дана пријема исправне и потпуне тужбе у суду.

Члан 221.

Другостепенени суд испитује првостепенени пресуду у оном дијелу у којем се побија жалбом, у границама разлога наведених у жалби, назећи по службеној дужности на примјену материјалног права и повреде одредаба парничног поступка које се односе на страначку способност и заступање.

Члан 383.

(1) Парничне трошкове сачињавају издаци учињени у току или у поводу поступка.

(2) Парнични трошкови обухватају и награду за рад адвоката и других лица којима закон признаје право на награду.

Члан 384.

Свака странка претходно сама сноси трошкове које је проузроковала својим радњама.

Члан 387.

(1) При одлучивању који ће се трошкови страници накнадити, суд ће узети у обзир само трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о висини трошкова одлучује суд оцјењујући брижљиво све околности.

(2) Ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови одмјериће се по тарифи.

Члан 389.

Ако није било повода за подношење тужбе, због тога што је тужени већ признао своју обавезу и био је спреман испунити, или због других разлога, тужилац ће надокнадити туженом парничне трошкове.

Члан 390.

(1) Тужилац који повуче тужбу дужан је да противној страници надокнади парничне трошкове, осим ако је повлачење тужбе услиједило послје испуњења захтјева од стране туженог.

VI. Допустивост

15. У складу са чланом VI(36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

16. У складу са чланом 16 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

17. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Рјешење Кантоналног суда број 003-0-Гж-09-000 423 од 8. јуна 2009. године против којег нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорено рјешење апелант је примио 8. јула 2009. године, а апелација је поднесена 10. јула 2009. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16 став 1 Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 16 ст. 2 и 4 Правила Уставног суда, јер није очито (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допуштена.

18. Имајући у виду одредбе члана VI(36) Устава Босне и Херцеговине, члана 16 ст. 1, 2 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допуштивости.

VII. Меритум

19. Апелант побија рјешења Кантоналног и Општинског суда, тврдећи да су му тим одлукама, у дијелу у којем се одлучивало о трошковима поступка, повријеђена права из члана II(3е) и к) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције, те члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

20. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

[...]

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1) Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним,

21. Уставни суд првенствено запажа да су предмет оспоравања овом апелацијом одлуке којима је одлучивано о трошковима парничног поступка. Дакле, поступак се односи на предмет грађанскоправне природе, те је члан 6 став 1 Европске конвенције примјенив. Према томе, Уставни суд мора да преиспита да ли је поступак пред судовима био правичан онако како захтијева члан 6 став 1 Европске конвенције.

22. Апелантови наводи у вези са правом на правично суђење, прије свега, односе се на произвољну примјену процесног права у судском поступку пред Кантоналним и Општинским судом који је резултирао оспореном одлуком, везаном за остваривање апелантовог права као тужиоца на накнаду трошкова парничног поступка од туженог.

23. У вези са овим наводима, Уставни суд указује да, уопштено, није надлежан да провјерава утврђене чињенице и начин на који су редовни судови протумачили позитивноправне прописе осим уколико одлуке тих судова крше уставна права. То ће бити случај када одлука редовног суда не укључује или погрешно примјењује позитивно право, када је примјена позитивноправних прописа била очигледно произвољна, када је релевантни закон сâм по себи неуставан, или када су повријеђена основна процесна права, као што су право на правичан поступак, право на приступ суду, право на ефективан правни лијек и у другим случајевима (види, Уставни суд, Одлука број У 29/02 од 27. јуна 2003. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 31/03). Такође, правичност поступка се објектује на основу поступка као цјелине (види, Уставни суд, Одлука број У 63/01 од 27. јуна 2003. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 38/03, и Европски суд за људска права, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02).

24. Уставни суд је у Одлуци о допуштивости и меритуму број АП 2405/09 од 14. фебруара 2013. године (доступна на web-страници Уставног суда www.uslavnisud.ba) разматрао идентично правно и чињенично питање због чега се, умјесто посебног образложења, Уставни суд у цијелости позива на образложење из цитиране одлуке. Наиме, Уставни суд је

констатовао да "неспорна је чињеница да је тужени своју обавезу испунио након што је апелант поднио тужбу против њега, коју не споре ни тужени ни редовни судови. Апелант је тужбу повукао одмах након што је тужени своју обавезу испунио и уз поднесак о повлачењу тужбе захтијевао и трошкове поступка у смислу члана 390 став 1 ЗПП. Ако се има у виду претходна анализа одредаба парничног поступка, те, с тим у вези, становиште да се у конкретном случају ради о посебном случају дужности накнаде парничних трошкова - повлачењу тужбе за шта је релевантна одредба члана 390 став 1 ЗПП, а не одредба члана 60 ЗПП која говори о почетку парнице, као и предочена пракса Уставног суда из које произилази становиште да је онај који да повода за тужбу дужан противној страни да накнади трошкове, према мишљењу Уставног суда, у околностима конкретног предмета за одлуку о трошковима поступка, није релевантна наведена одредба о почетку парнице (члан 60 ЗПП) на којој су редовни судови засновали своје одлуке о одбијању апелантовог захтјева за накнаду трошкова поступка, као ни одредба члана 386 ЗПП, која регулише накнаду трошкова у случају када странка у цијелости изгуби парницу, односно дјелимично или незнатно успије у парници (о чему се непобитно не ради у конкретном случају), при чему су у цијелости занемарили одредбу члана 390 став 1 ЗПП која *explicite* регулише питање накнаде трошкова поступка у ситуацији кад тужилац повуче тужбу. У противном, за образложење одлуке за које би могло да се сматра да је у складу са стандардима права на правично суђење редовни судови су морали јасно казати када би уопште могла да се примјени одредба члана 390 став 1 ЗПП, односно други дио те одредбе који прописује изузетак од правила да је тужилац који повуче тужбу дужан противној страни да накнади трошкове парничног поступка. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да је Кантонални суд произвољно примјенио одредбе ЗПП које се односе на накнаду парничних трошкова у ситуацији када је апелант као тужилац, који је с поводом поднио тужбу против туженог као дужника, повукао тужбу одмах после испуњења обавезе туженог као дужника која је била предмет тужбеног захтјева, чиме је повриједио апелантово право на правично суђење, гарантовано чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције". Имајући у виду закључке, односно образложење из цитиране Одлуке број АП 2405/09, Уставни суд закључује да је Кантонални суд произвољно примјенио одредбе ЗПП које се односе на накнаду парничних трошкова, чиме је повриједио апелантово право на правично суђење, гарантовано чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције.

Право на имовину

25. Апелант, такође, наводи да му је оспореним одлукама повријеђено и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. С обзиром на наведени закључак у вези са правом на правично суђење, Уставни суд неће спроводити даљу анализу у погледу тога да ли је "мијешање" у апелантово право на имовину било у јавном интересу и у складу са принципом пропорционалности, будући да из навода апелације произилази да се апелантове тврдње о кршењу овог права заснивају на произвољној примјени ЗПП, које су већ размотрене у оквиру права на правично суђење.

VIII. Закључак

26. Уставни суд закључује да постоји кршење права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када су редовни судови произвољно примјенили одредбе ЗПП о накнади трошкова парничног поступка.

27. На основу члана 61 ст. 1 и 2 и члана 64 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

28. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u vijeću od pet sudija, u predmetu broj **AP 2217/09**, rješavajući apelaciju **H. Č.**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 59. stav 2. tačka 2, člana 61. st. 1. i 2. i člana 64. stav 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednik
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 13. marta 2013. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **H. Č.**

Utvrđuje se povreda člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Rješenje Kantonalnog suda u Tuzli broj 003-0-Gž-09-000 423 od 8. juna 2009. godine.

Predmet se vraća Kantonalnom sudu u Tuzli, koji je dužan da po hitnom postupku odluči o troškovima postupka, u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Tuzli da, u skladu sa članom 74. stav 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od 90 dana od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. **H. Č.** (u daljnjem tekstu: apelant) iz Tuzle, kojeg zastupa Aida Smajić, advokat iz Tuzle, podnio je 10. jula 2009. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Rješenja Kantonalnog suda u Tuzli (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 003-0-Gž-09-000 423 od 8. juna 2009. godine i Rješenja Općinskog suda u Tuzli (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 032-0-Mal-08-002426 od 4. februara 2009. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog, Općinskog suda i tuženog "Lido-osiguranja" d.d. Sarajevo - Filijala Tuzla (u daljnjem tekstu: tuženi)

zatraženo je 12. novembra 2009. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Kantonalni i Općinski sud dostavili su 16. novembra i 3. decembra 2009. godine odgovore na apelaciju. Tuženi nije dostavio odgovor na apelaciju.

4. Na osnovu člana 26. stav 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori Kantonalnog i Općinskog suda dostavljeni su apelantu 8. marta 2010. godine.

5. Ustavni sud je donio Odluku o dopustivosti broj AP 2217/09 od 6. decembra 2011. godine kojom je predmetnu apelaciju odbacio kao nedopuštenu zbog toga što je očito (*prima facie*) neosnovana. Postupajući povodom zahtjeva za preispitivanje Odluke o dopustivosti broj AP 2217/09, koji je 6. decembra 2012. godine podnijela potpredsjednica Ustavnog suda Seada Palavrić, Ustavni sud je donio Rješenje broj AP 2217/09 od 16. januara 2013. godine kojim je usvojen predmetni zahtjev za preispitivanje navedene odluke Ustavnog suda.

III. Činjenično stanje

6. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

7. Rješenjem Općinskog suda broj 032-0-Mal-08-002426 od 4. februara 2009. godine primljeno je na znanje povlačenje apelantove tužbe protiv tuženog podnesene 12. aprila 2008. godine.

8. Istim rješenjem odbijen je apelantov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 360,80 KM.

9. Obrazlažući zašto je odbio apelantov zahtjev za naknadu troškova, Općinski sud je naveo da je navedena odluka donesena u smislu čl. 390. i 386. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP). Naime, odredbama člana 390. stav 1. ZPP propisano je da tužilac koji povuče tužbu dužan je protivnoj strani da naknadi troškove postupka osim ako je povlačenje uslijedilo nakon udovoljenja zahtjevu tuženog. Budući da tuženom nije ni dostavljena tužba, to se ne može smatrati da je tuženi udovoljio tužbenom zahtjevu.

10. Odlučujući o apelantovoj žalbi, Kantonalni sud donio je Rješenje broj 003-0-Gž-09-000 423 od 8. juna 2009. godine kojim je žalbu odbio i potvrdio prvostepeno rješenje. Istim rješenjem odbijen je apelantov zahtjev za naknadu troškova drugostepenog postupka. U obrazloženju rješenja Kantonalni sud je naveo da, u situaciji kada je tužilac tužbu povukao prije nego što je tužba dostavljena tuženom na odgovor, jer je tuženi platio svoju obavezu, to apelantu, u skladu sa članom 390. ZPP, ne pripada pravo na naknadu troškova postupka. Naime, parnica u pogledu podnesene tužbe za tuženog počinje da teče tek dostavljanjem tužbe na odgovor i samo u tom slučaju nastupaju procesnopravne posljedice početka parnice i zasnivanja procesnopravnog odnosa između stranaka i suda (navedeno u smislu odredaba člana 60. ZPP). Kantonalni sud je istakao da je, zbog iznesenog, odbio kao neosnovanu apelantovu žalbu, a da je u skladu sa članom 397. stav 1. ZPP, odbio i apelantov zahtjev za naknadu troškova drugostepenog postupka, jer apelant nije uspio u ovom postupku.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelant smatra da mu je pobijanom presudom povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Apelant navodi da, pošto mu tuženi nije u dogovorenom roku isplatio iznos na ime naknade štete koji su

dogovorili sporazumom, to on nije imao drugi način nego da podnese tužbu protiv njega. Pošto mu je tuženi platio sporni iznos na ime naknade štete, on je povukao tužbu, ali je ostao pri zahtjevu za naknadu troškova postupka (sastav tužbe i taksa na tužbu) koje je tuženi svojim ponašanjem prouzrokovao. Apelant navodi da bi, u smislu člana 390. ZPP na koji su se sudovi pozvali, on bio dužan tuženom da naknadi troškove da je bez osnove podnio, pa povukao tužbu (npr., da je tuženi platio štetu prije podnošenja tužbe). Apelant navodi da su sudovi proizvoljno i nepravilno tumačili odredbe ZPP i na taj način povrijedili njegovo pravo na pravično suđenje i imovinu.

b) Odgovor na apelaciju

12. Kantonalni sud je istakao da su apelantovi navodi neosnovani, te predložio da se apelacija odbije kao neosnovana.

13. Općinski sud je u odgovoru u cijelosti osporio navode apelacije, ističući da su sudovi u svojim odlukama dali iscrpna obrazloženja za primjenu odredaba ZPP.

V. Relevantni propisi

14. **Zakon o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije BiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 53.

(1) Parnični postupak se pokreće tužbom.

Član 59.

(1) Tužilac može povući tužbu bez pristanka tuženog prije nego što je tužba dostavljena tuženom. Tužba se može povući i nakon dostave tuženom, sve do zaključenja glavne rasprave, ako tuženi na to pristane. Ako se tuženi u roku od osam dana od dana obavijesti o povlačenju tužbe ne izjasni o tome, smatrat će se da je pristao na povlačenje.

(2) Povučena tužba smatra se kao da nije ni bila podnesena i može se ponovo podnijeti.

Članak 60.

(1) Parnica počinje teći dostavom tužbe tuženom.

(2) U pogledu zahtjeva koji je stranka postavila tokom postupka, parnica počinje teći od trenutka kad je o tom zahtjevu obaviještena protivna stranka.

(3) Dok parnica teče, ne može se u pogledu istog zahtjeva pokrenuti nova parnica među istim strankama, a ako takva parnica bude pokrenuta, sud će tužbu odbaciti.

(4) Ako među istim strankama već teče druga parnica o istom zahtjevu pred sudom u Bosni i Hercegovini, stranke su o tome dužne obavijestiti sud.

(5) Sud će tokom cijelog postupka po službenoj dužnosti paziti teče li već druga parnica o istom zahtjevu među istim strankama pred sudom u Bosni i Hercegovini.

Član 62.

(1) Sud odmah nakon prijema tužbe počinje pripreme za glavnu raspravu.

(2) Te pripreme obuhvataju prethodno ispitivanje tužbe, dostavu tužbe na obavezni odgovor, održavanje pripremnog ročišta i zakazivanje glavne rasprave.

Član 69.

Tužba sa priložima se dostavlja tuženom na odgovor u roku od 30 dana od dana prijema ispravne i potpune tužbe u sudu.

Član 221.

Drugostepeni sud ispituje prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

Član 383.

(1) Parnične troškove čine izdaci učinjeni u toku ili u povodu postupka.

(2) Parnični troškovi obuhvaćaju i nagradu za rad advokata i drugih osoba kojima zakon priznaje pravo na nagradu.

Član 384.

Svaka stranka **prethodno** sama snosi troškove koje je prouzrokovala svojim radnjama.

Član 387.

(1) Pri odlučivanju koji će se troškovi stranci naknaditi, sud će uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja parnice. O tome koji su troškovi bili potrebni, te o visini troškova odlučuje sud ocjenjujući brižljivo sve okolnosti.

(2) Ako je propisana tarifa za nagrade advokata ili za druge troškove, odmjerit će takvi troškovi prema tarifi.

Član 389.

Ako nije bilo povoda za podnošenje tužbe, zbog toga što je tuženi već priznao svoju obavezu i bio je spreman ispuniti, ili zbog drugih razloga, tužilac će nadoknaditi tuženom parnične troškove.

Član 390.

(1) Tužilac koji povuče tužbu dužan je protivnoj stranci nadoknaditi parnične troškove, **osim ako je povlačenje tužbe uslijedilo nakon udovoljenja zahtjevu od tuženog.**

VI. Dopustivost

15. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

16. U skladu sa članom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

17. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Kantonalnog suda broj 003-0-Gž-09-000 423 od 8. juna 2009. godine protiv kojeg nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporeno rješenje apelant je primio 8. jula 2009. godine, a apelacija je podnesena 10. jula 2009. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 16. st. 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očito (*prima facie*) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

18. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 16. st. 1, 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

19. Apelant pobija rješenja Kantonalnog i Općinskog suda, tvrdeći da su mu tim odlukama, u dijelu u kojem se odlučivalo o troškovima postupka, povrijeđena prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije, te člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

20. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

[...]

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1) Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepr

21. Ustavni sud prvenstveno zapaža da su predmet osporavanja ovom apelacijom odluke kojima je odlučivano o troškovima parničnog postupka. Dakle, postupak se odnosi na predmet građanskopravne prirode, te je član 6. stav 1. Evropske konvencije primjenjiv. Prema tome, Ustavni sud mora preispitati da li je postupak pred sudovima bio pravičan onako kako zahtijeva član 6. stav 1. Evropske konvencije.

22. Apelantovi navodi u vezi sa pravom na pravično suđenje, prije svega, odnose se na proizvoljnu primjenu procesnog prava u sudskom postupku pred Kantonalnim i Općinskim sudom koji je rezultirao osporenim odlukom, vezanom za ostvarivanje apelantovog prava kao tužioca na naknadu troškova parničnog postupka od tuženog.

23. U vezi sa ovim navodima, Ustavni sud ukazuje da, uopćeno, nije nadležan da provjerava utvrđene činjenice i način na koji su redovni sudovi protumačili pozitivnopravne propise osim ukoliko odluke tih sudova krše ustavna prava. To će biti slučaj kada odluka redovnog suda ne uključuje ili pogrešno primjenjuje pozitivno pravo, kada je primjena pozitivnopravnih propisa bila očigledno proizvoljna, kada je relevantni zakon sâm po sebi neustavan, ili kada su povrijeđena osnovna procesna prava, kao što su pravo na pravičan postupak, pravo na pristup sudu, pravo na efektivan pravni lijek i u drugim slučajevima (vidi, Ustavni sud, Odluka broj U 29/02 od 27. juna 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 31/03). Također, pravičnost postupka se ocjenjuje na osnovu postupka kao cjeline (vidi, Ustavni sud, Odluka broj U 63/01 od 27. juna 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 38/03, i Evropski sud za ljudska prava, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02).

24. Ustavni sud je u Odluci o dopustivosti i meritumu broj AP 2405/09 od 14. februara 2013. godine (dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) razmatrao identično pravno i činjenično pitanje zbog čega se, umjesto posebnog obrazloženja, Ustavni sud u cijelosti poziva na obrazloženje iz citirane odluke. Naime, Ustavni sud je konstatirao da "nesporna je činjenica da je tuženi svoju obavezu ispunio nakon što je apelant podnio tužbu protiv njega, koju ne spore ni tuženi ni redovni sudovi. Apelant je tužbu povukao odmah nakon što je tuženi svoju obavezu ispunio i uz podnesak o povlačenju tužbe zahtijevao i troškove postupka u smislu člana 390. stav 1. ZPP. Ako se ima u vidu prethodna analiza odredaba parničnog postupka, te, s tim u vezi, stav da se u konkretnom slučaju radi o posebnom slučaju dužnosti naknade parničnih troškova - povlačenju tužbe za šta je relevantna odredba člana 390. stav 1. ZPP, a ne odredba člana 60. ZPP koja govori o početku parnice, kao i predočena praksa Ustavnog suda iz koje proizlazi stav da je onaj koji da povoda za tužbu dužan protivnoj strani da naknadi troškove, prema mišljenju Ustavnog suda, u okolnostima konkretnog predmeta za odluku o troškovima postupka, nije relevantna navedena odredba o početku parnice (član 60. ZPP) na kojoj su redovni sudovi zasnovali svoje odluke o odbijanju apelantovog zahtjeva

za naknadu troškova postupka, kao ni odredba člana 386. ZPP, koja regulira naknadu troškova u slučaju kada stranka u cijelosti izgubi parnicu, odnosno djelomično ili neznatno uspije u parnici (o čemu se nepobitno ne radi u konkretnom slučaju), pri čemu su u cijelosti zanemarili odredbu člana 390. stav 1. ZPP koja *explicite* regulira pitanje naknade troškova postupka u situaciji kad tužilac povuče tužbu. U protivnom, za obrazloženje odluke za koje bi se moglo smatrati da je u skladu sa standardima prava na pravično suđenje redovni sudovi su morali jasno kazati kada bi se uopće mogla primijeniti odredba člana 390. stav 1. ZPP, odnosno drugi dio te odredbe koji propisuje izuzetak od pravila da je tužilac koji povuče tužbu dužan protivnoj strani da naknadi troškove parničnog postupka. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da je Kantonalni sud proizvoljno primijenio odredbe ZPP koje se odnose na naknadu parničnih troškova u situaciji kada je apelant kao tužilac, koji je s povodom podnio tužbu protiv tuženog kao dužnika, povukao tužbu odmah poslije ispunjenja obaveze tuženog kao dužnika koja je bila predmet tužbenog zahtjeva, čime je povrijedio apelantovo pravo na pravično suđenje, garantirano članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije". Imajući u vidu zaključke, odnosno obrazloženje iz citirane Odluke broj AP 2405/09, Ustavni sud zaključuje da je Kantonalni sud proizvoljno primijenio odredbe ZPP koje se odnose na naknadu parničnih troškova, čime je povrijedio apelantovo pravo na pravično suđenje, garantirano članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije.

Pravo na imovinu

25. Apelant, također, navodi da mu je osporenim odlukama povrijeđeno i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. S obzirom na navedeni zaključak u vezi sa pravom na pravično suđenje, Ustavni sud neće provoditi daljnju analizu u pogledu toga da li je "miješanje" u apelantovo pravo na imovinu bilo u javnom interesu i u skladu sa principom proporcionalnosti, budući da iz navoda apelacije proizlazi da se apelantove tvrdnje o kršenju ovog prava zasnivaju na proizvoljnoj primjeni ZPP, koje su već razmotrene u okviru prava na pravično suđenje.

VIII. Zaključak

26. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada su redovni sudovi proizvoljno primijenili odredbe ZPP o naknadi troškova parničnog postupka.

27. Na osnovu člana 61. st. 1. i 2. i člana 64. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

28. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

400

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je u Vijeću od pet sudaca, u predmetu broj **AP 366/10**, rješavajući apelaciju **Sladane Bojić i Radislava Kuzmića**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 59. stavak 2. točka 2, članka 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Mirsad Čeman, sudac
na sjednici održanoj 28. veljače 2013. godine donio

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Sladane Bojić i Radislava Kuzmića**, podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 118-0-Rev-08-000 057 od 18. studenoga 2009. godine, Presude Okružnog suda u Banjaluci broj 011-0-Gž-05-001 123 od 29. kolovoza 2007. godine i Presude Osnovnog suda u Banjaluci broj P-2893/02 od 18. veljače 2005. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Sladana Bojić i Radislav Kuzmić (u daljnjem tekstu: apelanti) iz Banjaluke koje zastupa Milorad Đukić, odvjetnik iz Banjaluke, podnijeli su 25. siječnja 2010. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 118-0-Rev-08-000 057 od 18. studenoga 2009. godine, Presude Okružnog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 011-0-Gž-05-001 123 od 29. kolovoza 2007. godine i Presude Osnovnog suda u Banjaluci (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) broj P-2893/02 od 18. veljače 2005. godine. Apelanti su dopunili apelaciju 9. svibnja 2011. godine, te 17. i 24. prosinca 2012. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda, od Osnovnog suda, Okružnog suda i Vrhovnog suda te Republike Srpske - Financijska policija RS (u daljnjem tekstu: tužena), koje je zastupalo Republičko javno pravobraniteljstvo iz Banjaluke, zatraženo je 5. listopada 2010. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Vrhovni sud i tužena su dostavili odgovore na apelaciju 19. i 21. listopada 2010. godine, a Osnovni sud i Okružni sud 22. listopada 2010. godine.

4. Na temelju članka 26. stavak 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori na apelaciju su dostavljeni apelantima 27. listopada 2010. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata podastrih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

6. Presudom Osnovnog suda broj P-2893/02 od 18. veljače 2005. godine je djelomično usvojen tužbeni zahtjev apelanata, te je tužena obvezana isplatiti im, na ime naknade štete, iznos od 77.250,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 26. prosinca 2002. godine kao dana podnošenja tužbe pa do isplate, i nadoknaditi im troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 5.402,30 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od donošenja presude do isplate. Istom presudom Osnovni sud je preostali dio tužbenog zahtjeva i dio zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka iznad dosuđenog iznosa, kao i zahtjev apelanata da se dosuđeni iznosi isplate na ruke punomoćnika apelanata, Milorada Đukića, odvjetnika iz Banjaluke, odbio kao neutemeljen.

7. U obrazloženju presude Osnovni sud je naveo da je iz provedenih dokaza utvrdio da su apelanti s tuženom 28. veljače 2000. godine zaključili ugovor o zakupu poslovnog prostora (u daljnjem tekstu: ugovor o zakupu) u Banjaluci, pobliže opisanog u presudi, za mjesečnu zakupninu od 5.300,00 KM, koju je trebalo plaćati do "petog u mjesecu za dva mjeseca unaprijed", s tim da zakup i zakupnina po predmetnom ugovoru teku od 1. travnja 2000. do 1. travnja 2003. godine. Navedenim ugovorom je regulirano da se ugovorene obveze mogu mijenjati samo uz obostranu suglasnost. Apelanti su 9. svibnja 2000. godine s tuženom zaključili i Aneks ugovora o zakupu, i za naknadno izgrađene tavanke prostorije i poslovni prostor za mjesečnu zakupninu od 1.700,00 KM. Osnovni sud je dalje naveo da iz provedenih dokaza proizlazi da je tužena ispraznila i predala apelantima predmetne poslovne prostorije 15. svibnja 2002. godine i da je pismenim dopisom-otkazom ugovora od 27. lipnja 2002. godine obavijestila apelante da im otkazuje korištenje predmetnog poslovnog prostora, te da apelanti nisu prihvatili raskid ugovora o zakupu. Navedeno je i da je tužena apelantima temeljem zakupnine isplatila ukupan iznos od 165.450,00 KM. Pored toga, utvrđeno je da su apelanti, nakon što je tužena ispraznila poslovni prostor koji je bio predmetom zakupa, ugovorili zakup dijela tog poslovnog prostora s drugim zakupcima i da su temeljem toga naplatili zakupninu za prijepono razdoblje u ukupnom iznosu od 9.300,00 KM.

8. Osnovni sud je naveo da je među strankama prijeporno je li tužena u konkretnom slučaju mogla jednostrano raskinuti predmetni ugovor, a slijedom toga i je li odgovorna za naknadu štete apelantima, kao i visina te štete. U svezi s tim, Osnovni sud je naveo da je predmetni ugovor zaključen u pismenoj formi, kako to predviđa odredba članka 11. Zakona o zakupu poslovnih zgrada i prostorija (u daljnjem tekstu: Zakon o zakupu). Dalje, Osnovni sud je naveo da Ugovor o zakupu poslovnih prostorija, zaključen na određeno vrijeme, prestaje istekom vremena na koje je zaključen (članak 32. Zakona o zakupu). Navedeno je da promijenjene okolnosti, na koje se pozivala tužena, predstavljaju osnovu za raskid ugovora sukladno odredbama članka 133. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu ZOO), ali se jednostrano raskid ugovora ostvaruje u postupku pred nadležnim sudom, što je u konkretnom slučaju izostalo. Stoga je Osnovni sud zaključio da se u konkretnom slučaju nije ostvario ni jedan osnov reguliran odredbama Zakona o zakupu, za prestanak predmetnog ugovora, pa je iz navedenih razloga, kako je zaključio Osnovni sud, tužena dužna nadoknaditi nastalu štetu apelantima, na temelju odredbe članka 154. stavak 1. i članka 155. ZOO.

9. Osnovni sud je naveo da je visinu štete utvrdio na temelju pismenog nalaza i mišljenja sudskog vještaka financijske struke, koji je djelomično prihvatio i to u dijelu koji je neprijeporan među parničnim strankama. Prema navedenom nalazu iznos ukupno ugovorene zakupnine po predmetnom ugovoru je 252.000,00 KM, a iznos isplaćene zakupnine je 165.450,00 KM, dok je iznos ugovorene zakupnine s drugim zakupcima u prijepornome razdoblju iznos od 9.300,00 KM, tako da je neplaćena zakupnina temeljem predmetnog ugovora 77.250,00 KM, koji iznos je sud dosudio apelantima. Osnovni sud je istaknuo kako nije prihvatio nalaz i mišljenje sudskog vještaka u dijelu u kojemu je iskazan obračun zakonske zatezne kamate, zbog toga što je vršen od dana početka kašnjenja tužene, a po stavu Osnovnog suda apelantima pripada zakonska zatezna kamata, prema odredbi članka 279. točka 3. ZOO-a od dana podnošenja tužbe sudu, s obzirom da se radi o povremenim dospjelim novčanim davanjima. S obzirom na navedeno, sud je apelantima na iznos dosuđenog glavnog duga dosudio zakonsku zateznu kamatu od dana podnošenja tužbe, dakle od 26. prosinca 2002. godine, a preostali dio tužbenog

zahtjeva apelanata iznad dosuđenog iznosa je odbio kao neutemeljen.

10. Pored toga, Osnovni sud je zaključio da nije utemeljen ni zahtjev apelanata da se tužena obveže dosuđene iznose isplatiti na ruke punomoćnika apelanata, jer prema zaključku Osnovnog suda, u konkretnom slučaju nisu ispunjeni uvjeti propisani odredbom članka 305. ZOO-a, zbog čega je sud takav zahtjev odbio kao neutemeljen. Dalje, Osnovni sud je naveo da je o troškovima postupka odlučio na temelju troškovnika koji je punomoćnik apelanata sudu dostavio u spis. Prilikom donošenja odluke o troškovima postupka sud je cijenio koji su troškovi bili nužni za vođenje parnice, pa je sukladno članku 387. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) samo nužne troškove i priznao, dok nije priznao troškove za sastav podnesaka, niti troškova vještačenja, jer apelanti nisu u spis dostavili dokaz o troškovima vještačenja, zbog čega je zahtjev za naknadu troškova preko dosuđenog iznosa od 4.066,40 KM odbio kao neutemeljen.

11. Okružni sud je Presudom broj 011-0-Gž-05-001123 od 29. kolovoza 2007. godine priziv tužene djelomično uvažio i Presudu Osnovnog suda broj P-2893/02 od 18. veljače 2005. godine preinačio u dosuđujućem dijelu odluke o glavnoj stvari, tako što je tuženu obvezao da apelantima umjesto dosuđenih 77.250,00 KM isplati iznos od 42.000,00 KM, i u odluci o troškovima postupka, tako što je tuženu obvezao da apelantima na ime troškova parničnog postupka umjesto iznosa od 5.402,30 KM isplati iznos od 5.522,00 KM, dok je priziv tužene u ostalom dijelu odbio i prvostupanjsku presudu u dijelu odluke o dosuđenim zakonskim zateznim kamatama potvrdio. Istom presudom Okružni sud je odbio priziv apelanata i prvostupanjsku presudu u odbijajućem dijelu odluke o glavnoj stvari i troškovima parničnog postupka, te odluke o isplati na ruke punomoćnika apelanata, potvrdio.

12. Po ocjeni Okružnog suda Osnovni sud je pravilno utvrdio činjenično stanje, ali je izveo pogrešan pravni zaključak glede trajanja ugovora o zakupu, a slijedom toga i iznosa dugovane zakupnine. Prema stavu Okružnog suda, tužena je iseljenjem iz poslovnih prostorija apelanata i obavještenjem od 27. lipnja 2002. godine iskazala volju za raskidom ugovora, sa čim su se, po ocjeni Okružnog suda, suglasili i apelanti. Naime, volju za raskid navedenih ugovora apelanti su iskazali time što su dopisom od 10. srpnja 2002. godine obavijestili tuženu da raskid ugovora prihvaćaju tek po iseljenju tužene iz poslovnih prostorija i nakon što tužena isplati zakupnine za listopad, studeni i prosinac 2001. godine, te su po iseljenju tužene poslovne prostorije dali drugim osobama u zakup temeljem ugovora o zakupu od 1. listopada 2002. godine i za to ostvarivali zakupninu. Stoga je Okružni sud zaključio da je ugovorni odnos apelanata i tužene trajao najdalje do 1. listopada 2002. godine, jer su tada apelanti poslovne prostorije koje je ranije koristila tužena izdali drugim osobama u zakup. Stoga je Okružni sud zaključio da je do tog dana tužena dužna apelantima nadoknaditi štetu temeljem neisplaćenih zakupnina, te da ukupan iznos duga tužene apelantima do 1. listopada 2002. godine iznosi 42.000,00 KM, što čini dug do 1. svibnja 2002. godine u iznosu od 7.000,00 KM, te 35.000,00 KM za razdoblje od 1. svibnja do 1. listopada 2002. godine. Slijedom navedenoga, Okružni sud je uvažio priziv tužene i u ovom dijelu prvostupanjsku presudu preinačio primjenom odredbe članka 229. točka 4. ZPP-a.

13. Okružni sud je naveo da na dosuđeni iznos apelantima pripada i zakonska zatezna kamata. Navedeno je da zatezna kamata na zakupninu, kao povremeno potraživanje, teče od podnošenja tužbe. Naime, kako je navedeno u obrazloženju presude, ZOO pravi razliku između povremenih potraživanja (davanja), od potraživanja koja se povremeno obračunavaju.

Povremenim potraživanjima iscrpljuje se samo pravo, što nije slučaj s potraživanjima koja se povremeno obračunavaju. S tim u svezi, navedeno je da se sukladno odredbi članka 321. stavak 4. ZOO-a u povremena potraživanja ubraja zakupnina, a u potraživanja koja se povremeno obračunavaju, tražbine nastale korištenjem električne energije, vode, telefona itd., te da je odredbama članka 279. stavak 3. ZOO-a propisano da zatezna kamata na povremena dospjela novčana davanja (potraživanja) teče tek od momenta aktiviranja suda (podnošenjem tužbe). Budući da zakupnina nedvojbeno predstavlja povremeno davanje, a ne potraživanje koje se povremeno obračunava (kada zatezna kamata teče od dospelosti računa), kako je istaknuo Okružni sud, to je i prema njegovom stavu Osnovni sud pravilno postupio kada je apelantima zateznu kamatu dosudio od podnošenja tužbe, a ne od dospelosti pojedine zakupnine.

14. U svezi s tim, Okružni sud je naveo da se pogrešno prizivom apelanata ukazuje da je prvostupanjski sud trebao obvezati tuženu da im isplati iznos od 104.029,33 KM (što čini iznos dugovane zakupnine u iznosu od 77.250,00 KM i dospjele kamate u iznosu od 26.779,33 KM), te na ovaj iznos dosuditi zakonsku zateznu kamatu počevši od 1. siječnja 2004. godina (kao dana izrade nalaza) do isplate. Time bi sud, kako je naglašeno u presudi, dosudio kamatu na već dosuđeni iznos kamate. Procesna zatezna kamata na iznos neisplaćene dospjele zatezne kamate ne može se utemeljeno zahtijevati sve dok ne prestane glavno novčano potraživanje iz kojeg proizlazi, pa i u slučaju kada je obračunata i utužena u apsolutnom iznosu, kako je propisano odredbom članka 279. ZOO-a. Kamata je akcesorno, sporedno potraživanje, vezano uz glavni dug. Tek nakon isplate glavnog duga, kamata se osamostaljuje i na nju se može zahtijevati tzv. procesna kamata. Ne može se za pojedina vremenska razdoblja unutar vremenskog razdoblja u kojemu teče kamata na glavnici obračunavati kamata i na tako obračunate iznose zahtijevati procesna kamata. Stoga, kako je zaključio i Okružni sud, apelantima pripada pravo na zakonsku zateznu kamatu na utvrđeni iznos materijalne štete od podnošenja tužbe pa do naplate. Pored toga, Okružni sud je istaknuo da je Osnovni sud, dosuđivanjem apelantima zakonskih zateznih kamata na glavni dug počevši od dana podnošenja tužbe, na taj način spriječio da se na dospjelu kamata dosudi kamata (tzv. anatocizam), te otklonio pogrešnu primjenu komfornе metode kod obračuna zakonske zatezne kamate. Stoga je Okružni sud priziv apelanata glede odluke o dosuđenoj kamati odbio i prvostupanjsku presudu u ovom dijelu potvrdio na temelju odredbe članka 226. ZPP-a.

15. Potom, Okružni sud je naveo da je, i po njegovoj ocjeni, isključivo ovlaštenje punomoćnika - odvjetnika regulirano odredbama članka 305. ZPP-a, a to je da stranku zastupa tijekom parničnoga (i eventualno izvršnoga) postupka. Stoga, kako je pojasnio Okružni sud, sud nema zakonske osnove izrekom presude naložiti isplatu naknade štete na ruke punomoćnika, te bi punomoćnik samo na temelju ugovora o cesiji tražbine iz presude mogao tražiti ispunjenje glavne tražbine, ali i dosuđenih troškova u svoje ime i za svoj račun.

16. Vrhovni sud je Presudom broj 118-0-Rev-08-000 057 od 18. studenoga 2009. godine reviziju apelanata djelomično uvažio i presudu Okružnog suda preinačio u dijelu u kojemu je usvojen priziv tužene tako da je priziv odbio i prvostupanjsku presudu potvrdio u dijelu kojim je apelantima dosuđen glavni dug u iznosu od 77.250,00 KM. U preostalom je dijelu revizija odbijena, a tužena je obvezana apelantima naknaditi troškove prizivnog i revizijskog postupka u iznosu od 3.029,25 KM. Prema shvaćanju Vrhovnog suda, Okružni sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je djelomičnim uvažavanjem priziva tužene apelantima dosudio iznos od 42.000,00 KM umjesto iznosa od 77.250,00 KM. Naime, Vrhovni sud je

ponovio da dosuđeni iznos predstavlja razliku zakupnine za cijelo ugovoreno razdoblje (252.000,00 KM) i zakupnine koju je uplatila tužena (165.450,00 KM) skupa sa zakupninom koju su apelanti ostvarili od drugih (9.300,00 KM), za koji iznos su apelanti, zbog raskida ugovora o zakupu, pretrpjeli štetu.

17. U obrazloženju presude Vrhovni sud je dalje naveo da je odredbom članka 132. stavak 1. ZOO-a propisano da su raskidom ugovora obje strane oslobođene svojih obveza izuzev obveze za naknadu eventualne štete. Kako su u konkretnom slučaju zbog toga što je tužena raskinula ugovor apelanti pretrpjeli štetu u iznosu od 77.250,00 KM, tužena je dužna nadoknadi im taj iznos, pa je Vrhovni sud primjenom odredbe članka 250. stavak 1. ZPP-a djelomično uvažio reviziju apelanata u tome dijelu, preinačio drugostupanjsku presudu i odlučio kao u izreci. Nadalje, Vrhovni sud je istaknuo da je, oprečno tvrdnji apelanata, pobijana odluka pravilna u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev apelanata za isplatu obračunate dospjele kamate na neplaćenu zakupninu u iznosu od 26.779,30 KM. Naime, i prema stavu Vrhovnog suda, pravilan je zaključak Okružnog suda da zakupnina spada u povremena davanja i da na ova potraživanja teče zatezna kamata od dana kada je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu.

18. Potom, Vrhovni sud je istaknuo da su apelanti prema punomoći u spisu od 23. prosinca 2002. godine ovlastili punomoćnika da, pored ostalog, po okončanju spora izvrši naplatu dosuđene naknade i troškova spora u sudskom, vansudskom i izvršnom postupku. Navedeno je da je odredbom članka 302. ZPP-a propisano da radnje u postupku koje poduzima punomoćnik u granicama punomoćja imaju isti pravni učinak kao da ih je poduzela i sama stranka. U konkretnom slučaju, punomoćnik apelanata u ovoj parnici prema ovlastima iz punomoćja nije ni bio ovlašten da mu se na ruke isplati glavni dug i troškovi postupka, pa iz tog razloga ovakav odbijajući dio pobijane odluke nema nedostatke na koje ukazuje revizija. Međutim, ovakav zahtjev za isplatu, prema shvaćanju Vrhovnog suda, suglasno odredbi članka 1. ZPP-a, i nije dio tužbenog zahtjeva već se odnosi na način izvršenja obveze pa se o njemu i ne odlučuje izrekom presude. Pored toga, Vrhovni sud je utvrdio da je zahtjev apelanata za naknadu troškova prizivnog i revizijskog postupka djelomično utemeljen. S tim u svezi, navedeno je da je konačan uspjeh apelanata u ovome sporu 70% pa im je sud, suglasno odredbi članka 397. ZPP-a, dosudio troškove prizivnog i revizijskog postupka u iznosu od 3.029,25 KM (umjesto traženih 4.2327,50 KM), pored troškova prvostupanjskog postupka dosuđenih pobijanom presudom.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

19. Apelanti navode da im je pobijanim presudama povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka 11/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), kao i pravo na imovinu iz članka 11/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Dalje apelanti navode i povredu prava na nediskriminaciju iz članka 11/4. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 14. Europske konvencije, te članka 2. stavak 3. točka c) Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Navode da "su tužbom zatražili isplatu dužne zakupnine sa dospjelim kamatama, te da su nakon provedenog vještačenja precizirali tužbeni zahtjev na iznos od 104.029,33 KM, sa zakonskim zateznim kamatama počevši od 1. januara 2004. godine do isplate". Smatraju da su redoviti sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su zaključili da zakonske zatezne kamate na neplaćenu zakupninu ne teku do podnošenja